

การปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาล
ในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี

โดย
นายอัศววัฒน์ อัศวธรรมฤทธิ

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2558

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

การปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาล
ในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ภาควิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2558
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

THE PERFORMANCE ON CHILD DEVELOPMENT CENTER'S STANDARD IN
SONGPEENONG MUNICIPALITY SUPHANBURI

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree
Master of Education Program in Educational Administration
Department of Educational Administration
Graduate School, Silpakorn University
Academic Year 2015
Copyright of Graduate School, Silpakorn University

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร อนุมัติให้วิทยานิพนธ์เรื่อง “การปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี” เสนอ โดย นายอัครวัฒน์ อัครธรรมฤทธิ์ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา ศีษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปานใจ ธารทัศน์วงศ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่พันตรี ดร.นพดล เจนอักษร

คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายสุตา เตียเจริญ)

...../...../.....

..... กรรมการ

(อาจารย์ ดร.สำเริง อ่อนสัมพันธ์)

...../...../.....

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่พันตรี ดร.นพดล เจนอักษร)

...../...../.....

54252342 : สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คำสำคัญ: การปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

อัครวัฒน์ อัครธรรมฤทธิ์: การปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี. อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่พันตรี ดร.นพดล เจนอักษร. 104 หน้า.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 3 แห่ง ผู้ให้ข้อมูลแต่ละ 15 คน ประกอบด้วย นายกเทศมนตรี 1 คน รองนายกเทศมนตรีฝ่ายการศึกษา 1 คน ปลัดเทศบาล 1 คน ผู้อำนวยการกองการศึกษา 1 คน หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 1 คน ผู้ดูแลเด็ก 5 คน และผู้ปกครองเด็ก 5 คน รวม 15 คน รวมทั้งสิ้น 45 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามคู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล ของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า:

การปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ มาตรฐานที่ 1 ผู้ดูแลเด็กมีคุณธรรม จริยธรรม มีวุฒิ ความรู้ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบ หมั่นพัฒนาตนเองเข้ากับชุมชนได้ดี ($\mu = 4.35, \sigma = 0.39$) มาตรฐานที่ 12 ผู้เรียนมีสุนทรีย์ภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว ($\mu = 4.33, \sigma = 0.39$) มาตรฐานที่ 3 ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีคุณธรรม จริยธรรม มีภาวะผู้นำ และมีความสามารถในการบริหารจัดการ ($\mu = 4.32, \sigma = 0.37$) มาตรฐานที่ 10 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร ($\mu = 4.24, \sigma = 0.40$) มาตรฐานที่ 11 ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี ($\mu = 4.22, \sigma = 0.38$) มาตรฐานที่ 4 ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ดูแลเด็กเล็ก และผู้เรียนมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของผู้ปกครองและชุมชน ($\mu = 4.22, \sigma = 0.37$) มาตรฐานที่ 5 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\mu = 4.18, \sigma = 0.39$) มาตรฐานที่ 9 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ($\mu = 4.17, \sigma = 0.38$) มาตรฐานที่ 7 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดพัฒนาสภาพแวดล้อมการบริการที่ส่งเสริมสุขภาพอนามัยและความปลอดภัย ($\mu = 4.16, \sigma = 0.45$) มาตรฐานที่ 2 ผู้ดูแลเด็กมีความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\mu = 4.16, \sigma = 0.40$) มาตรฐานที่ 6 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนอย่างหลากหลาย ($\mu = 4.15, \sigma = 0.41$) มาตรฐานที่ 8 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการร่วมมือกันระหว่างบ้าน องค์กรศาสนา สถาบันทางวิชาการ องค์กรภาครัฐและเอกชน เพื่อพัฒนาวิธีการเรียนรู้ในชุมชน ($\mu = 3.97, \sigma = 0.45$)

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ปีการศึกษา 2558

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ 1.

54252342: MAJOR: EDUCATIONAL ADMINISTRATION

KEY WORDS: PERFORMANCE OF CHILD DEVELOPMENT CENTER'S STANDARD

ACKARAWAT ACKRATHAMMARIT: THE PERFORMANCE ON CHILD DEVELOPMENT CENTER'S STANDARD IN SONGPEENONG MUNICIPALITY SUPHANBURI. THESIS ASVISORS: ASST.PROF.MAJ. NOPADOL CHENAKSARA, RTAR., Ph.D. 104 pp.

The purpose of this research was to determine work performance of child development center's standard from the personnel and administrators' opinion of municipality office in AmphurSongpeenong district Suphanburi. The population used in this research was 3 units of child development centers. The total respondents were 45 persons from 15 persons of each child development centers, consisting of one mayor, one secretary local government, one municipal clerk, one education administrator, one child development center head, five child care givers, and five parents. The instrument was a questionnaire based on work performance in accordance with child development center's educational standards as mentioned in the management manual of legal entity basic education, Department of Local Administration, Ministry of the Interior. The statistics used in data analysis were frequencies, percentage, mean, and standard deviation.

The findings revealed that:

The performance on child development center's standard in Songpeenong Municipality Suphanburi was at high level as a whole and individual aspect which was ranked from descending order as follows ; Standard 1 : Child care givers have moral, ethical, and competent qualification matching with responsibility, and maintain self-development to the community ($\mu = 4.35, \sigma = 0.39$), Standard 12 : Students are aesthetics with possession of art, music and dynamic characteristics ($\mu = 4.33, \sigma = 0.39$), Standard 3 : Administrators of child development center are moral and ethical with leadership and management competency ($\mu = 4.32, \sigma = 0.37$), Standard 10 : Students possess the knowledge and skills required by the curriculum ($\mu = 4.24, \sigma = 0.40$), Standard 11 : Students have good physical and mental health ($\mu = 4.22, \sigma = 0.38$), Standard 4 : Administrators of child development center, child care givers and student are well qualified and acceptable to parents and the community ($\mu = 4.22, \sigma = 0.37$), Standard 5 : Child development center has arranged the curriculum and the learning process focused on child center ($\mu = 4.18, \sigma = 0.39$), Standard 9 : Students are moral, ethical with desirable values ($\mu = 4.17, \sigma = 0.38$), Standard 7 : Child development centers have organized and developed service environments that promote hygienic health ($\mu = 4.16, \sigma = 0.45$), Standard 2 : Child care givers are able to arrange learning experiences efficiently focused on child center ($\mu = 4.16, \sigma = 0.40$), Standard 6 : Child development centers have a variety of activities to promote quality learner ($\mu = 4.15, \sigma = 0.41$), Standard 8 : Child development centers are a partnership between the home, religious organizations, academic institutions, public and private organizations to develop learning way of life in community. ($\mu = 3.97, \sigma = 0.45$)

Department of Educational Administration

Graduate School, Silpakorn University

Student's signature.....

Academic Year 2014

Thesis Advisors' signature 1.....

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าอิสระเรื่อง “การปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี” สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความเมตตาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่พันตรี ดร.นพดล เจนอักษร และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายสุตา เตียเจริญ ประธานกรรมการผู้ควบคุมการค้นคว้าอิสระ อาจารย์ ดร.สำเร็จ อ่อนสัมพันธ์ กรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะและตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ จนสมบูรณ์ และคณาจารย์ภาควิชาการบริหารการศึกษาทุกท่านที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ สนับสนุนและให้กำลังใจด้วยดีตลอดมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณคุณแม่สุนีย์ มากสวัสดิ์ ผู้ให้ทุกสิ่งที่ดีงามและถึงแม้ท่านจะไม่ได้อยู่ชื่นชมความสำเร็จของลูก แต่เชื่อมั่นว่าดวงวิญญาณของคุณแม่รับรู้มาโดยตลอดกับความสำเร็จครั้งนี้

คุณค่าของการค้นคว้าอิสระเล่มนี้ขอมอบเพื่อทดแทนพระคุณบิดา มารดา ครู อาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่านที่ได้เลี้ยงดู อบรมสั่งสอน และให้ความเมตตาช่วยเหลือมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันที่มีส่วนสำคัญต่อความสำเร็จของงานค้นคว้าอิสระในครั้งนี้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	3
ปัญหาของการวิจัย.....	7
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	10
ข้อคำถามการวิจัย.....	10
สมมติฐานการวิจัย.....	10
ขอบข่ายเชิงอ้างอิงของการวิจัย.....	10
ขอบเขตของการวิจัย.....	14
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	17
2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	18
การจัดการศึกษาปฐมวัย.....	18
ความหมายและความสำคัญของเด็กปฐมวัย.....	18
แนวคิดการจัดการศึกษาในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.....	20
การปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาล.....	26
บทบาทผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดทำ.....	
หลักสูตรสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย.....	31
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาล อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี.....	36
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	41
งานวิจัยภายในประเทศ.....	41
สรุป.....	50
3 การดำเนินการวิจัย.....	52
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	52
ระเบียบวิธีวิจัย.....	53

บทที่		หน้า
	แผนแบบการวิจัย.....	53
	กลุ่มตัวอย่าง.....	53
	ผู้ให้ข้อมูล.....	54
	ตัวแปรที่ศึกษา.....	54
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	55
	การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ.....	56
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	56
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	57
	สรุป.....	58
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	59
	ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบ สอบถาม.....	59
	ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.....	62
5	สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	74
	สรุปผลการวิจัย.....	74
	การอภิปรายผล.....	77
	ข้อเสนอแนะ.....	79
	ข้อเสนอแนะของการวิจัย.....	80
	ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป.....	80
	รายการอ้างอิง.....	81
	ภาคผนวก.....	85
	ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย หนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือวิจัย.....	86
	ภาคผนวก ข รายชื่อโรงเรียนที่ใช้ในการทดลองเครื่องมือวิจัย (try out).....	89
	ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล รายชื่อโรงเรียนที่ใช้ในการวิจัย.....	91

บทที่		หน้า
	ภาคผนวก ง แบบสอบถามการวิจัย.....	94
	ภาคผนวก จ ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ.....	101
	ประวัติผู้วิจัย.....	104

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ร้อยละของผู้ให้ข้อมูล จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่และประสบการณ์ในการทำงาน.....	60
2	ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการปฏิบัติงานตามมาตรฐาน การศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัด สุพรรณบุรีโดยภาพรวม.....	62
3	ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการปฏิบัติงานตามมาตรฐาน การศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัด สุพรรณบุรีมาตรฐานที่ 1.....	64
4	ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการปฏิบัติงานตามมาตรฐาน การศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัด สุพรรณบุรีมาตรฐานที่ 2.....	65
5	ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการปฏิบัติงานตามมาตรฐาน การศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัด สุพรรณบุรีมาตรฐานที่ 3.....	66
6	ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการปฏิบัติงานตามมาตรฐาน การศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัด สุพรรณบุรีมาตรฐานที่ 4.....	66
7	ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการปฏิบัติงานตามมาตรฐาน การศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัด สุพรรณบุรีมาตรฐานที่ 5.....	67
8	ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการปฏิบัติงานตามมาตรฐาน การศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัด สุพรรณบุรีมาตรฐานที่ 6.....	68
9	ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการปฏิบัติงานตามมาตรฐาน การศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัด สุพรรณบุรีมาตรฐานที่ 7.....	69

ตารางที่		หน้า
10	คำวินิจฉัยเลขคดีที่ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการปฏิบัติงานตามมาตรฐาน การศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัด สุพรรณบุรีมาตรฐานที่ 8.....	70
11	คำวินิจฉัยเลขคดีที่ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการปฏิบัติงานตามมาตรฐาน การศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัด สุพรรณบุรีมาตรฐานที่ 9.....	71
12	คำวินิจฉัยเลขคดีที่ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการปฏิบัติงานตามมาตรฐาน การศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัด สุพรรณบุรีมาตรฐานที่ 10.....	71
13	คำวินิจฉัยเลขคดีที่ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการปฏิบัติงานตามมาตรฐาน การศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัด สุพรรณบุรีมาตรฐานที่ 11.....	72
14	คำวินิจฉัยเลขคดีที่ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการปฏิบัติงานตามมาตรฐาน การศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัด สุพรรณบุรีมาตรฐานที่ 12.....	73

บทที่ 1

บทนำ

การจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นการวางรากฐานทางบุคลิกภาพของมนุษย์ทั้งภายนอกและภายใน การศึกษาปฐมวัยเป็นการศึกษาที่มุ่งสร้างพื้นฐานเพื่อปลูกฝังและเสริมสร้างพัฒนาการทางด้านต่างๆ ของคนให้เกิดขึ้น จุดเริ่มต้นทางการศึกษาอยู่ที่การศึกษาปฐมวัย ซึ่งเป็นพื้นฐานของการศึกษาทั้งหมด การพัฒนาการศึกษาในเด็กระดับปฐมวัย เป็นปัจจัยพื้นฐานในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เนื่องจากเด็กปฐมวัยที่มีอายุระหว่าง 3-6 ปี จะเป็นวัยที่สามารถพัฒนาความพร้อมด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญาได้เต็มที่ หากไม่ได้รับการส่งเสริมให้พัฒนาในช่วงนี้อาจมีผลให้พัฒนาการด้านต่างๆ เป็นไปอย่างเชื่องช้า ซึ่งจะกระทบต่อการเจริญเติบโตในอนาคต¹

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 49 ได้บัญญัติว่า “ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ย่อมมีสิทธิที่จะจัดการศึกษาอบรมของรัฐโดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับระบบมาตรฐานและระบบการศึกษาของชาติ ต้องคำนึงถึงการบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น” ซึ่งปัจจัยสำคัญที่ทำให้ประเทศประสบความสำเร็จในการพัฒนาสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย คือการเป็นศูนย์กลางทางการศึกษาที่มีคุณภาพ การดูแลเด็กในระดับปฐมวัยถือได้ว่าเป็นรากฐานที่สำคัญยิ่งของการศึกษาเพราะเด็กในช่วงปฐมวัยคือโอกาสในการศึกษาเรียนรู้พัฒนาระบบความคิดเข้าใจปัญหาของมนุษย์ได้ดีที่สุด โดยช่วงเวลาดังกล่าวเริ่มตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 5 ขวบ ในช่วงวัยของเด็กนั้นควรจะได้การพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมตั้งแต่การพัฒนาทางกล้ามเนื้อ การมองเห็น คำศัพท์พื้นฐาน ภาษา การฟังเพื่อสุนทรียะ การเรียนรู้ทางคณิตศาสตร์และตรรกะ ความเป็นผลเป็นเหตุ การสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น การเรียนรู้ที่จะแสดงออกและควบคุมอารมณ์ ความรู้สึก ในช่วงปฐมวัยเป็นพื้นฐานของการพัฒนาการ ซึ่งจะส่งผลต่อไปในวัยของมนุษย์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ และสังคมในช่วงปฐมวัย จึงต้องได้รับการเอาใจใส่ให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างถูกวิธี และมีคุณภาพ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

¹ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, **รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550**, เข้าถึงเมื่อ 13 ธันวาคม 2557, <http://www.mua.go.th/users/he-commission/doc/law/Constitution2550.pdf>

ในฐานะหน่วยงานการปกครองที่มีหน้าที่พัฒนาคุณภาพชีวิต และการจัดบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนในพื้นที่ การจัดการให้บริการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อจัดการศึกษาปฐมวัยให้เด็กได้รับการพัฒนาเตรียมความพร้อมอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ²

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 41 ระบุให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่งหรือทุกระดับตามความพร้อม ความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่น กำหนดสิทธิขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษาตามรัฐธรรมนูญ แต่วางเงื่อนไขเรื่องความพร้อม ความเหมาะสมไว้ด้วย ซึ่งหลักเกณฑ์การพิจารณาเรื่องความเหมาะสม ได้กล่าวไว้ในมาตรา 41 และมาตรา 42 ให้กระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และมีหน้าที่ในการประสานและส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถจัดการศึกษาสอดคล้องกับนโยบายและได้มาตรฐานการศึกษา รวมทั้งการเสนอแนะการจัดสรรงบประมาณอุดหนุนการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงฯ จะกำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการประเมินความพร้อมและต้องทำหน้าที่ประสานและส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดการศึกษาของตนเอง นอกจากนี้ กระทรวงยังมีหน้าที่เสนอแนะการจัดสรรงบประมาณอุดหนุนการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วย³ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษา ในระดับใดระดับหนึ่งหรือทุกระดับตามความพร้อม ความเหมาะสม และความต้องการภายในท้องถิ่น ดังนั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงมีสิทธิในการจัดการศึกษาทั้งในระบบ นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อให้ประชาชนได้เรียนรู้ในช่วงวัยตลอดชีวิต ถือเป็น การสร้างคนที่มีคุณภาพสู่ชุมชนและสังคม อันส่งผลให้ชุมชนและประเทศชาติพัฒนาความก้าวหน้าสู่สังคมโลกต่อไป สำหรับการจัดการศึกษาของท้องถิ่นนั้น มีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกระทรวงมหาดไทยทำหน้าที่ประสานส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาท้องถิ่น เป็นการดำเนินการตามแนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ ในการจัดการพัฒนาของชาติไปยังท้องถิ่นมากขึ้น โดยรัฐธรรมนูญฉบับนี้กำหนดให้องค์กรปกครองท้องถิ่นจัดการศึกษาอบรมและการฝึกอาชีพตามความเหมาะสม และความต้องการภายในท้องถิ่นและเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอบรมของรัฐ แต่ต้องไม่ขัดต่อมาตรา 43 มาตรา 81 ตามที่กฎหมายบัญญัติ ในการจัดการศึกษาท้องถิ่นมีวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาปฐมวัย กำหนดเด็กปฐมวัย ได้รับการส่งเสริม

² สภานิติบัญญัติแห่งชาติ, รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550, เข้าถึงเมื่อ 13 ธันวาคม 2557, เข้าถึงได้จาก <http://www.mua.go.th/users/he-commission/doc/law/Constitution2550.pdf>

³ กระทรวงศึกษาธิการ, พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542, เข้าถึงเมื่อ 13 ธันวาคม 2557, เข้าถึงได้จาก <http://www.moe.go.th/hp-vichai/ex-prb05-5.htm>

พัฒนาการและเตรียมความพร้อมทางร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญาและลักษณะนิสัยให้เป็นอย่างดีถูกต้องตามหลักวิชาการเต็มตามศักยภาพ มีคุณธรรม จริยธรรม ระเบียบวินัย และมีความพร้อมที่จะเข้ารับการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน⁴

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาคนยุคอย่างมีประสิทธิภาพจำเป็นต้องเริ่มตั้งแต่ปฏิสนธิ โดยเฉพาะในช่วงปฐมวัยซึ่งเป็นรากฐานของการพัฒนาทั้งปวง โดยเน้นให้ครอบครัวเป็นแกนหลักชุมชนและสังคมเป็นฐานที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาเลี้ยงดูเด็กทุกชั้นตอน ประกาศนโยบายรัฐบาลด้านเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2555-2559 ที่ระบุไว้อย่างชัดเจนว่า “เร่งรัดเพื่อให้เด็กปฐมวัยแรกเกิดถึงก่อนเข้าประถมศึกษาปีที่ 1 ทุกคนได้รับการพัฒนารอบด้าน ตามวัย อย่างมีคุณภาพ และต่อเนื่อง” และมอบหมายให้กระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาประสานกระทรวงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย ร่วมกันจัดทำแผนยุทธศาสตร์ชาติด้านเด็กปฐมวัย (แรกเกิดถึงก่อนเข้าประถมศึกษาปีที่ 1) ตามนโยบาย พ.ศ. 2555-2559 ซึ่งแผนยุทธศาสตร์ชาติด้านเด็กปฐมวัยฯ ได้รับความเห็นชอบ⁵ สอดคล้องตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 18 และ 18 (1) การจัดการศึกษาปฐมวัยและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้จัดในสถานศึกษาดังต่อไปนี้ ได้แก่ ศูนย์เด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนเกณฑ์ของสถาบันศาสนา ศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของเด็กพิการ และเด็กซึ่งมีความต้องการพิเศษหรือสถานการจัดการศึกษาปฐมวัยที่เรียกชื่ออย่างอื่น มาตรา 47 ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก มาตรา 81 ตามที่กฎหมายบัญญัติ ในการจัดการศึกษาท้องถิ่นมีวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาปฐมวัยกำหนดให้เด็กปฐมวัยได้รับการส่งเสริมพัฒนาการและเตรียมความพร้อมทางร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา และลักษณะนิสัยให้เป็นอย่างดีถูกต้องตามหลักวิชาการ เต็มศักยภาพ มีคุณธรรม จริยธรรม ระเบียบวินัย และมีความพร้อมที่จะเข้ารับการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานต่อไป สอดคล้อง

⁴ กระทรวงมหาดไทย, คู่มือศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, เข้าถึงเมื่อ 13 ธันวาคม 2557, เข้าถึงได้จากhttp://www.dla.go.th/work/e_book/eb6/eb6_3/3km4.pdf

⁵ เลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, แผนปฏิบัติการตามแผนยุทธศาสตร์ชาติด้านเด็กปฐมวัย (แรกเกิดถึงก่อนเข้าประถมศึกษาปีที่ 1) ตามนโยบายรัฐบาลด้านเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2555-2559, เข้าถึงเมื่อ 13 ธันวาคม 2557, เข้าถึงได้จาก <http://admin.e-library.onecapps.org/Book/1204.pdf>

กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) มุ่งพัฒนาสู่ “สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน” ภายใต้แนวปฏิบัติของ “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” ได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ ข้อ 5.1 ยุทธศาสตร์การพัฒนาคนและสังคมไทยสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ ข้อ (1) การพัฒนาคนให้มีคุณธรรมนำความรู้เกิดภูมิคุ้มกัน โดยพัฒนาจิตใจ ควบคู่กับการพัฒนาการเรียนรู้ของคนทุกกลุ่มทุกวัยตลอดชีวิต เริ่มตั้งแต่วัยเด็กให้มีความรู้พื้นฐานเข้าแข่งขันมีทักษะชีวิต และสอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ.2545-2559) ได้กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ ในการพัฒนาคนอย่างรอบด้านและสมดุล เพื่อเป็นฐานหลักของการพัฒนา โดยมีแนวนโยบายเพื่อดำเนินการพัฒนาทุกคนตั้งแต่แรกเกิดจนตลอดชีวิตให้มีโอกาสเข้าถึงการเรียนรู้ ได้ตั้งเป้าหมายให้เด็กปฐมวัยอายุ 0-5 ปี ทุกคน ได้รับการพัฒนาและเตรียมความพร้อมทุกด้านก่อนเข้าสู่ระบบการศึกษา พร้อมทั้งได้วางกรอบการดำเนินงานการพัฒนาและเตรียมความพร้อมเด็กปฐมวัย⁶

ดังนั้น คุณภาพการศึกษาจึงสะท้อนถึงคุณภาพ ของคนที่เป็นผลผลิตของการจัดการศึกษา อย่างไรก็ตาม ในสถานการณ์ปัจจุบันสถานศึกษา ส่วนใหญ่ยังมีความเหลื่อมล้ำและแตกต่างกัน ทั้งในด้านงบประมาณ คุณภาพ บุคลากร หรือ แม้แต่ปัจจัยด้านผู้เรียน รวมทั้งปัจจัยเอื้ออื่น ๆ เช่น ความร่วมมือของกรรมการสถานศึกษา การสนับสนุนจากชุมชน หน่วยงานหรือองค์กรที่อยู่ใกล้เคียง สถานศึกษา และการติดตาม ช่วยเหลืออย่างใกล้ชิดจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัด สิ่งเหล่านี้ ล้วนส่งผลกระทบต่อคุณภาพการจัดการศึกษา อีกทั้งปัจจุบันสถานศึกษามีอิสระในการบริหาร จัดการศึกษาด้วยตนเอง มีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเอง คุณภาพผู้เรียนและคุณภาพการบริหารจัดการจึงมีความแตกต่างกัน ดังนั้น พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 จึงกำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษา จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา อันนำไปสู่การกำหนดให้มีมาตรฐาน การศึกษาขั้นพื้นฐาน

การพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่ผ่านมาในช่วงรอบทศวรรษที่ พ.ศ. 2542 – 2551 กระแสสังคมมีการวิพากษ์วิจารณ์ว่าระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษายังไม่เข้มแข็ง สถานศึกษาไม่ได้สร้างระบบคุณภาพให้เกิดอย่างจริงจัง มุ่งเน้นการปรับปรุงเพื่อให้ผ่านเกณฑ์ การประเมินคุณภาพภายนอกเท่านั้น ด้วยเหตุนี้กระทรวงศึกษาธิการจึงประกาศกฎกระทรวง ว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 ลงวันที่ 11 มีนาคม พ.ศ. 2553 ที่กำหนดให้สถานศึกษาต้องพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน ของสถานศึกษาด้วยการมีส่วนร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และต้องมีการดำเนินงาน 8 ประการ โดย

⁶ เลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, **นโยบายและแผนยุทธศาสตร์การ พัฒนาเด็กปฐมวัย (0-5ปี) ระยะยาว 2550-2559** (ห้างหุ้นส่วนจำกัด วี.ที.ซี. คอมมิวนิเคชั่น, 2550), 1-4.

เริ่มต้นตั้งแต่ 1) กำหนดมาตรฐานของสถานศึกษา 2) จัดทำแผนพัฒนา การจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพ ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 3) จัดระบบบริหาร และสารสนเทศ 4) ดำเนินงานตามแผน 5) ติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา 6) ประเมิน คุณภาพภายใน 7) จัดทำรายงานประจำปีเสนอ บุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จนถึง 8) มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องจนเป็น วัฒนธรรมขององค์กรที่ยั่งยืน ทั้งนี้ เพื่อให้เข้าสู่การพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในของ สถานศึกษาอย่างแท้จริง มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจึงเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาและเป็น เป้าหมาย สำคัญที่สุดที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายทุกคนในสถานศึกษาต้องรับรู้และปฏิบัติงานในหน้าที่ ที่รับผิดชอบให้บรรลุถึงเป้าหมายคือมาตรฐานที่สถานศึกษากำหนดขึ้น⁷

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในฐานะหน่วยงานซึ่งมีภารกิจหน้าที่รับผิดชอบด้านการ พัฒนาเด็ก ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญและกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ ไม่ว่าจะเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบใดก็ตาม ทั้งองค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล หรือเมืองพัทธาก็ดี ล้วนแต่มีบทบาทที่สำคัญในการบริหารจัดการเกี่ยวกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้งสิ้น ปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้จัดตั้ง และดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พร้อมทั้งรับถ่ายโอน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งเดิมอยู่ในความดูแลรับผิดชอบของส่วนราชการต่าง ๆ โดยองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นมีหน้าที่รับผิดชอบในการส่งเสริมและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในทุก ๆ ด้าน เพื่อให้เด็กได้รับการ พัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพ และได้มาตรฐานเด็กให้เป็นทรัพยากรที่ทรงคุณค่า และมีความ สำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศชาติในอนาคตการพัฒนาเด็กให้ได้รับความพร้อมทั้งด้าน ร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญาจึงนับเป็นภารกิจสำคัญที่หน่วยงานซึ่งรับผิดชอบจะต้อง ตระหนัก และให้ความสนใจ เพื่อให้การพัฒนาเด็กเป็นไปอย่างมีคุณภาพและได้มาตรฐานเหมาะสมกับวัย

ความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ถือได้ว่าหลายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความพร้อมในด้านงบประมาณ บุคลากร รวมถึงอาคาร สถานที่และการบริหารจัดการ ไม่ว่าจะเป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่จัดตั้งขึ้นมาใหม่หรือรับการถ่ายโอน มาจากหน่วยงานอื่นที่มีจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงมีนโยบายจัดตั้ง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขึ้น ด้วยความร่วมมือของชุมชนเพื่อกระจายโอกาสการเตรียมความพร้อมและ พัฒนาการทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญาอย่างเหมาะสมตามวัยอย่างเต็ม ศักยภาพเป็นพื้นฐานในการศึกษาระดับที่สูงขึ้นตลอดจนแบ่งเบาภาระของผู้ปกครองโดยมีเป้าหมายใน การจัดและบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อให้มีคุณภาพตามความต้องการและด้วยความร่วมมือ

⁷ กระทรวงศึกษาธิการ, **แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา** (โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, 2554), 1.

ของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กได้รับการดูแลที่ถูกต้องเหมาะสมและได้รับการฝึกฝนพัฒนาตามวัยและเต็มตามศักยภาพ เพื่อพัฒนาความพร้อมของเด็กทุกๆด้านแบบองค์รวมตามหลักจิตวิทยาพัฒนาการและหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย เพื่อกระตุ้นให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดและพัฒนาความพร้อมของเด็กก่อนเข้าเรียนระดับประถมศึกษา ตลอดจนส่งเสริมให้ครอบครัวเป็นฐานในการเลี้ยงดูและพัฒนาเด็กอย่างถูกวิธีเพื่อส่งเสริมสนับสนุนความร่วมมือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับชุมชนให้สามารถร่วมกันวางแผนและดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายได้ เพื่อแบ่งเบาภาระการอบรมเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครองที่มีรายได้น้อย ให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างทั่วถึงและเพื่อให้การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กมีคุณภาพและในช่วง 5 ปีแรกของชีวิตเป็นระยะที่สำคัญที่สุด เนื่องจากสมองของเด็กมีการเจริญเติบโตและพัฒนาการอย่างรวดเร็ว ซึ่งพ่อแม่ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลเด็กต้องตระหนักถึงความสำคัญของพัฒนาการหรือการเปลี่ยนแปลงต่างๆที่เกิดขึ้น โดยพัฒนาการของเด็กในแต่ละช่วงอายุอาจเร็วหรือช้ากว่าเกณฑ์ที่กำหนดตามวุฒิภาวะหรือความพร้อมของเด็กแต่ละคนตามช่วงอายุ โดยอาศัยความร่วมมือจากผู้ปกครองหรือผู้ดูแลเด็กที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่ผ่านกิจกรรมหรือกระบวนการต่างๆ

การกำหนดมาตรฐานการศึกษาเป็นการกำหนดความคาดหวังให้ชัดเจนทั้งครู ผู้บริหาร พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา หากไม่มีมาตรฐาน สาธารณชนก็จะไม่ทราบว่าสาระสำคัญที่แท้จริงของการจัดการศึกษาอยู่ที่ใด คุณภาพคนที่ขาดต้องการเป็นอย่างไร การจัดการเรียนการสอนปัจจุบันต้องไปในทิศทางใด คุณภาพการจัดการศึกษาแต่ละแห่งมีจุดเด่น จุดควรพัฒนาในเรื่องใดบ้าง เนื่องจากไม่มีเครื่องชี้วัด เทียบเคียง ทำให้ขาดการรับผิดชอบต่อสาธารณชน (Accountability) การกำหนดให้มี มาตรฐานการศึกษาทำให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องถือเป็นความรับผิดชอบต่อที่จะทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพ ตามมาตรฐาน คุณภาพครูที่ต้องจัดการเรียนการสอนให้ได้มาตรฐาน คุณภาพการบริหาร จัดการตลอดจนคุณภาพด้านการจัดศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้การสร้างอัตลักษณ์ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและการมีกิจกรรม โครงการที่ส่งเสริมและตอบสนองต่อนโยบายของรัฐ นอกจากนี้มาตรฐานยังเป็นแนวทางให้สาธารณชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ให้การสนับสนุน ส่งเสริมสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ ได้เพื่อให้คุณภาพการจัดการศึกษา ของสถานศึกษาเป็นไปตามความคาดหวังของชุมชน

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้เล็งเห็นความสำคัญในการจัดทำมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งเอง และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของส่วนราชการต่าง ๆ ที่ถ่ายโอนให้อยู่ในความดูแลรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด/มัสยิด กรมการศาสนา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กรมการพัฒนาชุมชน และศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (เด็ก 3 ขวบ) รับถ่ายโอนจากสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ฯลฯ สามารถดำเนินงานเพื่อพัฒนาเด็กได้

อย่างมีคุณภาพ และเหมาะสม ซึ่งจะเป็นแนวทางให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือปฏิบัติ ในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ต่อไป

ปัญหาของการวิจัย

ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2478 กำหนดให้เทศบาลมีหน้าที่จัดการศึกษาเพื่อให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรมเข้าไว้ด้วย ดังนั้นหน้าที่ในการจัดการศึกษาท้องถิ่นจึงตกอยู่ในความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. 2478 ให้มีการโอนโรงเรียนและทรัพย์สินของโรงเรียนมาเป็นของเทศบาลทั้งหมดหากท้องถิ่นใดมีปริมาณโรงเรียนไม่เพียงพอ เทศบาลจัดตั้งเพิ่มขึ้นและดำรงสถานศึกษาด้วยรายได้ของเทศบาล จากพระราชบัญญัติ 2 ฉบับ ดังกล่าวรัฐบาลจึงได้ตราพระราชกฤษฎีกามอบอำนาจจัดการศึกษาในเขตเทศบาลให้รับการดำเนินการเมื่อ พ.ศ. 2479 และเทศบาลได้รับโอนโรงเรียนเทศบาลมาดำเนินการครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. 2480 การโอนโรงเรียนเทศบาลมาดำเนินการครั้งนี้ เทศบาลได้รับโอนมาทั้งหมดคือโรงเรียน กิจการของโรงเรียน ทรัพย์สินและครู โดยให้ครูโอนมาเป็นพนักงานเทศบาลการโอนของประถมศึกษามาอยู่กับเทศบาลในระยษะนั้นประสบปัญหาต่างๆ มากงบประมาณของเทศบาลมีจำนวนน้อย ทำให้การศึกษาของเทศบาลไม่ก้าวหน้าเท่าที่ควร จึงได้มีการโอนการศึกษาของเทศบาลไปอยู่กับกระทรวงศึกษาอีกครั้งหนึ่ง ดังนั้นการจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตเทศบาล จึงอยู่ในการกำกับดูแลควบคุมของเทศบาลตลอดมาจนทุกวันนี้ และประกอบกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 เกี่ยวกับการบริหารและการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มาตรา 41 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่งหรือทุกระดับตามความพร้อม ความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่น มาตรา 42 ให้กระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และมีหน้าที่ในการประสานและส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถจัดการศึกษา สอดคล้องกับนโยบายและได้มาตรฐานการศึกษา รวมทั้งการเสนอแนะการจัดสรรงบประมาณอุดหนุนการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น⁸

เทศบาลเมืองสองพี่น้อง ได้ถือกำเนิดขึ้นโดยพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งเทศบาลตำบลสองพี่น้อง โดย ยกฐานะจากสุขาภิบาล เป็นเทศบาลตำบลสองพี่น้อง เมื่อวันที่ 10 ธันวาคม พ.ศ. 2478 มี

⁸ กระทรวงศึกษาธิการ, พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553, เข้าถึงเมื่อ 5 กุมภาพันธ์ 2558, เข้าถึงได้จาก <https://www.mwit.ac.th/~person/01-Statutes/NationalEducation.pdf>

พื้นที่ 2.4 ตารางกิโลเมตร ต่อมาเมื่อวันที่ 5 มีนาคม พ.ศ. 2512 ได้มีการขยายเขตเทศบาลโดยพระราชกฤษฎีกาเปลี่ยนแปลงเขตเทศบาลตำบลสองพี่น้อง ปัจจุบันมีพื้นที่ 10.4 ตารางกิโลเมตร (6,500 ไร่) ต่อมาได้มีประกาศกระทรวงมหาดไทยเปลี่ยนแปลงฐานะ จากเทศบาลตำบลสองพี่น้อง เป็นเทศบาลเมืองสองพี่น้อง โดยมีผลบังคับตั้งแต่วันที่ 31 มกราคม พ.ศ. 2551 เทศบาลเมืองสองพี่น้อง ตั้งอยู่ในเขตตำบลสองพี่น้อง อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี อยู่ห่างจากศาลากลางจังหวัดสุพรรณบุรี ประมาณ 42 กิโลเมตร ตำบลสองพี่น้องได้รับการจัดตั้งให้เป็นองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลพร้อมกับเทศบาลเมืองสุพรรณบุรี ซึ่งเป็นองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นสองแห่งแรกในจังหวัดสุพรรณบุรีโดยมีอายุยืนยาวจนถึงปัจจุบันเป็นเวลา 77 ปี ปกครองโดยนายกเทศมนตรี การจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตเทศบาล มีโรงเรียนและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตเทศบาล ประกอบด้วยโรงเรียนประถมศึกษา 5 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนเทศบาล 1 ตลาดบางลี่ (พานิชอุทิศ) โรงเรียนเทศบาล 3 (วัดอัมพวัน) โรงเรียนเทศบาล 4 (วัดโพธิ์อัน) โรงเรียนเทศบาล 5 (วัดศรีสำราญ) และโรงเรียนอภัยภูฏาวิทยาลัย โรงเรียนมัธยมศึกษา 1 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนบางลี่วิทยา โรงเรียนอนุบาล 1 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนเทศบาล 2 (อำนวยการวิทย์) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้แก่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลเมืองสองพี่น้องคน และในอำเภอยังมีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลประกอบไปด้วย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลทุ่งคอกและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลบางตาเถร (ข้อมูลทางสถิติของเทศบาลเมืองสองพี่น้อง, 2557)

ตามนโยบายด้านการศึกษาของเทศบาลเมืองสองพี่น้อง มีนโยบายในการยกระดับคุณภาพการศึกษาระดับปฐมวัยสู่ความเป็นเลิศ และขยายการจัดการศึกษาปฐมวัยให้อยู่ในศูนย์กลางของชุมชน

1. ขยายโอกาสการศึกษาภาคบังคับ (ป.1-ม.3) ให้ครอบคลุมทั่วทุกชุมชน
2. ส่งเสริมการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลให้ได้มาตรฐาน เตรียมพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน โดยส่งเสริมให้โรงเรียนมีการจัดหลักสูตรอาเซียนศึกษา จัดให้มีการสอนเสริมภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสารให้แก่นักเรียนในโรงเรียน สังกัดเทศบาล ได้แก่ ภาษาอังกฤษ และภาษาจีน
3. จัดหาเครื่องมือเครื่องใช้ สื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย มีคุณภาพและมาตรฐานทางวิชาการให้กับโรงเรียนสังกัดเทศบาลให้เพียงพอกับความ ต้องการ
4. ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้มีโอกาสศึกษาหาความรู้และเพิ่มพูน ทักษะความสามารถของตนเองให้มีความรอบรู้ในทางวิชาการและสามารถถ่ายทอดความรู้ ผู้ผู้เรียนได้เป็นอย่างดี
5. ปรับปรุงอาคารสถานที่ให้เหมาะสมและเอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน

6. ส่งเสริมการจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อสร้างความตระหนักและการรับรู้ในเรื่องของอาเซียน แก่กลุ่มเยาวชนและประชาชน

7. ส่งเสริมและสนับสนุนให้โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเป็นศูนย์กลางแห่งการเรียนรู้สำหรับคนในชุมชน

8. ร่วมมือกับศูนย์การศึกษาอนุบาลและตามอัธยาศัยในการจัดการศึกษาให้กับประชาชนในชุมชนให้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้⁹

เนื่องจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นสถานศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 จะต้องได้รับการประเมินและรับรองคุณภาพ ดังนั้นเทศบาลจึงได้นำมาตรฐานการพัฒนาเด็กเล็กมาปรับปรุงให้สอดคล้องกับการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ซึ่งเป็นอีกกลไกหนึ่งในกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาของชาติ ภายใต้หลักเกณฑ์มาตรฐาน เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการประเมินผลการดำเนินงานศูนย์และเป็นเครื่องมือในการยกระดับคุณภาพของศูนย์เด็กเล็ก

เป้าหมายสำคัญในการนำเกณฑ์มาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติไปปฏิบัติให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม ก็คือให้เด็กได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพด้วยมาตรฐานที่เท่าเทียมกันทั่วประเทศ ซึ่งมีความสอดคล้องกับระบบการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของชาติ หรือการประกันคุณภาพการศึกษา โดยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสามารถนำไปใช้ประเมินตนเอง เพื่อกำหนดแนวทางปรับปรุงการดำเนินการของตนเอง ความร่วมมือของบุคลากรภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและหน่วยงานที่กำกับดูแลอันเป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับรองรับการประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ที่จะต้องดำเนินการประเมินภายนอกของศูนย์เด็กเล็กให้ครบภายใน 5 ปี (พ.ศ. 2555-2559)

จากเหตุผลดังกล่าว ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้แก่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลเมืองสองพี่น้อง คน และในอำเภอยังมีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลประกอบไปด้วย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลทุ่งคอกและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลบางตาเถร จำเป็นที่ต้องนำมาตรฐานการพัฒนาเด็กเล็กมาปรับปรุงให้สอดคล้องกับการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเทศบาลในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ในการวิจัยครั้งนี้มุ่งเน้นให้ทราบระดับการบริหารจัดการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รวมทั้งทราบจุดอ่อนจุดแข็งในการพัฒนาให้เป็นที่ไปตามมาตรฐาน

⁹ เทศบาลเมืองสองพี่น้อง, **ประวัติเทศบาลเมืองสองพี่น้อง**, เข้าถึงเมื่อ 5 กุมภาพันธ์ 2558, เข้าถึงได้จาก <http://songpeenongcity.go.th/index.php?w=1&p=home>

เพื่อให้ความสำคัญต่อการจัดและพัฒนาการศึกษา มุ่งหวังยกระดับการศึกษาของชาติให้ได้มาตรฐาน และจัดการศึกษาได้อย่างทั่วถึงมีคุณภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อให้สอดคล้องกับปัญหาของการวิจัย และสามารถตอบปัญหาดังกล่าวได้ชัดเจน ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ในการวิจัย ไว้ดังนี้

เพื่อทราบการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลใน อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี

ข้อคำถามของการวิจัย

เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย และเป็นแนวทางในการหาคำตอบผู้วิจัยได้ กำหนดข้อคำถามของการวิจัย ดังนี้

การปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี อยู่ในระดับใด

สมมุติฐานของการวิจัย

การปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี อยู่ในระดับปานกลาง

ขอบข่ายเชิงอ้างอิงของการวิจัย

ในการจัดการศึกษาและการบริหารสถานศึกษาเป็นการดำเนินการตามแนวคิดเชิงระบบขององค์กรเปิดของ แคท และคานัน (Katz and Kahn) ประกอบด้วยแนวคิดพื้นฐาน 3 ประการ ได้แก่ ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) และผลผลิต (Output) ที่มีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมภายนอก (context) และการให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback)¹⁰

การบริหารจัดการการศึกษานั้น ปัจจัยนำเข้า (Input) ได้แก่ นโยบายการศึกษา บุคลากร งบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์ กระบวนการ (Process) ประกอบด้วย การบริหาร การปฏิบัติตามมาตรฐาน และการประเมินมาตรฐาน ส่วนผลผลิต (Output) คือ ผลลัพธ์อันเป็นคุณภาพเกิดจากกระบวนการผลิต ได้แก่ มาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาล ซึ่งมี

¹⁰ Daniel Katz and Robert L. Khan, **The social Psychology of Organization**, 2nd ed. (New York: John Wiley & Sons, 1978), 20.

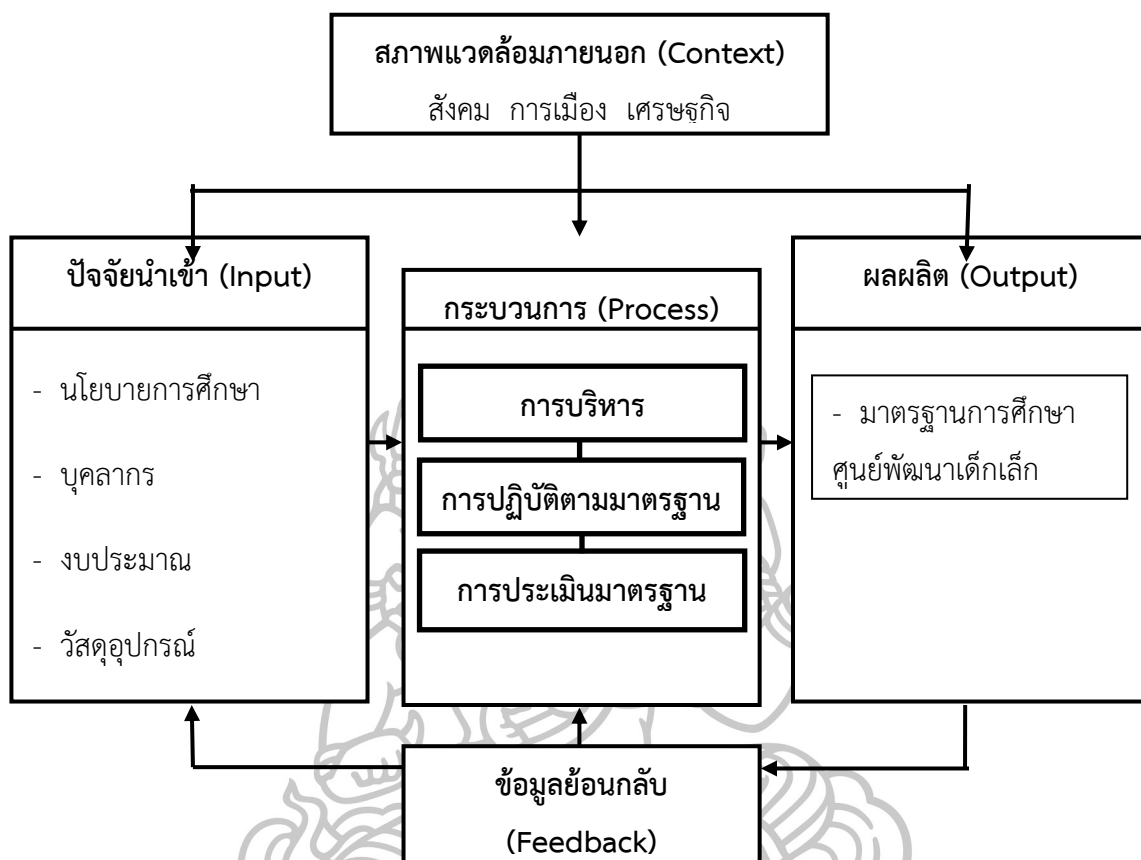
ความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมภายนอกทำให้เกิดผลกระทบต่อระบบ ได้แก่ สังคม การเมืองและเศรษฐกิจ และการให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อการปรับปรุงและพัฒนา¹¹

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย มีหน้าที่ในการส่งเสริมและสนับสนุนจัดการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีมาตรฐานและมีคุณภาพ สามารถพัฒนาเด็กปฐมวัยที่เข้ารับบริการภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีพัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีพัฒนาการสมบูรณ์ตามวัยครบทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ซึ่งกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นได้ส่งเสริมและสนับสนุนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งเอง และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่รับถ่ายโอนจากส่วนราชการต่างๆ มาอย่างต่อเนื่อง ทั้งในด้านงบประมาณ ด้านอาคารสถานที่ ด้านบุคลากร และด้านวิชาการโดยด้านวิชาการส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นได้จัดทำมาตรฐานการศึกษา (ขั้นพื้นฐาน) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 12 มาตรฐาน ดังนี้ มาตรฐานด้านบุคลากร มาตรฐานที่ 1 ผู้ดูแลเด็กมีคุณธรรม จริยธรรม มีวุฒิ ความรู้ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบ หมั่นพัฒนาตนเองเข้ากับชุมชนได้ดี มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน มีความรักเด็ก ขยัน อดทน มีความมุ่งมั่นและอุทิศตนในการสอนและพัฒนาผู้เรียน กำลังศึกษาระดับปริญญาตรีทางการศึกษาปฐมวัย การศึกษาอนุบาลหรือจบการศึกษาระดับปริญญาตรีทางการศึกษาปฐมวัยการศึกษาอนุบาล หรือเทียบเท่า หมั่นพัฒนาตนเอง หรือแสวงหาความรู้เพิ่มเติม มาตรฐานที่ 2 ผู้ดูแลเด็กมีความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีความรู้ความเข้าใจในหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย มีความรู้ความเข้าใจจิตวิทยา และความเข้าใจเด็ก มีความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการประเมินพัฒนาการที่สอดคล้องกับสภาพจริงเหมาะสมตามวัย มาตรฐานที่ 3 ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีคุณธรรม จริยธรรม มีภาวะผู้นำ และมีความสามารถในการบริหารจัดการ มีคุณธรรม จริยธรรมและปฏิบัติตามจรรยาวิชาชีพ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับเด็ก ผู้ดูแลเด็ก ผู้ปกครองและชุมชน มีวิสัยทัศน์และภาวะความเป็นผู้นำ มาตรฐานที่ 4 ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ดูแลเด็กเล็ก และผู้เรียนมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของผู้ปกครองและชุมชน ผู้ปกครองของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความพึงพอใจคุณภาพของผู้เรียน ผู้ปกครองและชุมชนในพื้นที่ตั้งของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความพึงพอใจผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและผู้ดูแลเด็กในการให้คำปรึกษา แนะนำตลอดจนการช่วยเหลือด้านอื่นๆ แก่ชุมชนและส่วนรวม มาตรฐานด้านศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มาตรฐานที่ 5 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้ผู้ดูแลเด็ก

¹¹ ทองอินทร์ วงศ์โสธร, “ทฤษฎีระบบ,” ในประมวลสาระชุดวิชาทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษา หน่วยที่ 3 (นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2536), 161-162.

จัดทำแผนการจัดประสบการณ์ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมพัฒนานวัตกรรมการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้และสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มาตรฐานที่ 6 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัด กิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนอย่างหลากหลาย จัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการทางสมอง ตอบสนอง ความสนใจและส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน จัดกิจกรรมส่งเสริมค่านิยมที่ดีงาม จัดกิจกรรม ส่งเสริมความสามารถด้านดนตรี ศิลปะและการเคลื่อนไหว จัดกิจกรรมสืบสานและสร้างสรรค์ วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาไทย จัดกิจกรรมส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย มาตรฐานที่ 7 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดพัฒนาสภาพแวดล้อมการบริการที่ส่งเสริมสุขภาพอนามัย และความ ปลอดภัย จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และส่งเสริมประสบการณ์ชีวิตของผู้เรียน มีการ ให้บริการที่ส่งเสริมสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยของผู้เรียน จัดห้องเรียน พื้นที่สีเขียว สนามเด็ก เล่น และสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอให้อยู่ในสภาพการใช้การได้ดี มาตรฐานที่ 8 ศูนย์พัฒนา เด็กเล็กมีการร่วมมือกันระหว่างบ้าน องค์กรศาสนาสถาบันทางวิชาการ องค์กรภาครัฐและเอกชน เพื่อพัฒนาวิธีการเรียนรู้ในชุมชน ผู้ปกครองมีความพึงพอใจในความสะอาด และความเป็นระเบียบ เรียบร้อย และการให้บริการด้านสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ วิชาการและอื่นๆ ของสถานศึกษาแก่ชุมชน เป็นแหล่งวิทยากรในการให้ความรู้และบริการชุมชน มีการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน มาตรฐานด้านผู้เรียน มาตรฐานที่ 9 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ มีวินัย ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ และปฏิบัติตามข้อตกลงเบื้องต้น มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ประหยัดใช้สิ่งของส่วนตนและส่วนรวมอย่างคุ้มค่า มีมารยาทและปฏิบัติตน ตามวัฒนธรรม มาตรฐานที่ 10 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร มีทักษะในการใช้ กล้ามเนื้อใหญ่ และกล้ามเนื้อเล็ก มีทักษะในการใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 มีทักษะในการสื่อสารที่ เหมาะสมกับวัย มีทักษะในการสังเกตและการสำรวจ มีความรู้เรื่องตนเอง บุคคลที่เกี่ยวข้อง ธรรมชาติและสิ่งต่างๆ รอบตัว มาตรฐานที่ 11 ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดีมีสุข นิสัยในการดูแลสุขภาพและป้องกันมิให้เกิดอุบัติเหตุต่อตนเองและผู้อื่น มีน้ำหนักส่วนสูง และมี สมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์ มีความมั่นใจกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม ร่าเริงแจ่มใส มีมนุษย สัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อน ผู้ดูแลเด็ก และผู้อื่น มาตรฐานที่ 12 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้าน ศิลปะ สนใจและร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ สนใจและร่วมกิจกรรมด้านดนตรีและการเคลื่อนไหว สนใจ และร่วมกิจกรรมการออกกำลังกาย¹² ดังแผนภูมิที่ 1

¹² กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย, มาตรฐานการศึกษา (ขั้น พัฒนา) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและแบบกรอกผลการประเมิน มาตรฐานการศึกษา, เข้าถึงเมื่อ 29 เมษายน 2557, เข้าถึงได้จาก http://www.teacher.ssru.ac.th/training/file.php/1/PM7/_PM-7-04.pdf

แผนภูมิที่ 1 ขอบข่ายเชิงอ้างอิงของการวิจัย

ที่มา : Daniel Katz and Robert L. Khan, *The social Psychology of Organization*, 2nd ed. (New York: John Wiley & Sons, 1978), 20.

: กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย, *มาตรฐานการศึกษา (ขั้นพัฒนา) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและแบบกรอกผลการประเมินมาตรฐานการศึกษา*, เข้าถึงเมื่อ 29 เมษายน 2557, เข้าถึงได้จาก http://www.teacher.ssru.ac.th/training/file.php/1/PM7/_PM-7-04.pdf

: พสุ เดชะรินทร์ และชัยวัฒน์ ทฤทัยพันธ์, *การวางแผนและกำหนดยุทธศาสตร์ (Strategic Planning and Formulating)* (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2553), 31-32.

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาระบบส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย มีหน้าที่ในการส่งเสริมและสนับสนุนจัดการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีมาตรฐานและมีคุณภาพ สามารถพัฒนาเด็กปฐมวัยที่เข้ารับบริการภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีพัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีพัฒนาการสมบูรณ์ตามวัยครบทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ซึ่งกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นได้ส่งเสริมและสนับสนุนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งเอง และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่รับถ่ายโอนจากส่วนราชการต่างๆ มาอย่างต่อเนื่อง ทั้งในด้านงบประมาณ ด้านอาคารสถานที่ ด้านบุคลากร และด้านวิชาการโดยด้านวิชาการส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นได้ จัดทำมาตรฐานการศึกษา (ขั้นพื้นฐาน) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 12 มาตรฐาน ดังนี้ มาตรฐานด้านบุคลากร มาตรฐานที่ 1 ผู้ดูแลเด็กมีคุณธรรม จริยธรรม มีวุฒิ ความรู้ความสามารถตรงกับงานที่ได้รับผิดชอบ หมั่นพัฒนาตนเองเข้ากับชุมชนได้ดี มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน มีความรักเด็ก ชยัน อดทน มีความมุ่งมั่นและอุทิศตนในการสอนและพัฒนาผู้เรียน กำลังศึกษาระดับปริญญาตรีทางการศึกษาปฐมวัย การศึกษาอนุบาลหรือจบการศึกษาระดับปริญญาตรีทางการศึกษาปฐมวัย การศึกษาอนุบาล หรือเทียบเท่า หมั่นพัฒนาตนเอง หรือแสวงหาความรู้เพิ่มเติม มาตรฐานที่ 2 ผู้ดูแลเด็กมีความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีความรู้ความเข้าใจในหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย มีความรู้ความเข้าใจจิตวิทยา และความเข้าใจเด็ก มีความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการประเมินพัฒนาการที่สอดคล้องกับสภาพจริงเหมาะสมตามวัย มาตรฐานที่ 3 ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีคุณธรรม จริยธรรม มีภาวะผู้นำ และมีความสามารถในการบริหารจัดการ มีคุณธรรม จริยธรรมและปฏิบัติตามจรรยาวิชาชีพ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับเด็ก ผู้ดูแลเด็ก ผู้ปกครองและชุมชน มีวิสัยทัศน์และภาวะความเป็นผู้นำ มาตรฐานที่ 4 ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ดูแลเด็กเล็ก และผู้เรียนมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของผู้ปกครองและชุมชน ผู้ปกครองของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความพึงพอใจคุณภาพของผู้เรียน ผู้ปกครองและชุมชนในพื้นที่ตั้งของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความพึงพอใจผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและผู้ดูแลเด็กในการให้คำปรึกษา แนะนำตลอดจนการช่วยเหลือด้านอื่นๆ แก่ชุมชนและส่วนรวม มาตรฐานด้านศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มาตรฐานที่ 5 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้ผู้ดูแลเด็กจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมพัฒนานวัตกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มาตรฐานที่ 6 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนอย่างหลากหลาย จัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการทางสมอง ตอบสนองความสนใจและส่งเสริมความคิด

สร้างสรรค์ของผู้เรียน จัดกิจกรรมส่งเสริมค่านิยมที่ดีงาม จัดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถด้านดนตรี ศิลปะและการเคลื่อนไหว จัดกิจกรรมสืบสานและสร้างสรรค์ วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาไทย จัดกิจกรรมส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย มาตรฐานที่ 7 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดพัฒนา สภาพแวดล้อมการบริการที่ส่งเสริมสุขภาพอนามัย และความปลอดภัย จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อ การเรียนรู้ และส่งเสริมประสบการณ์ชีวิตของผู้เรียน มีการให้บริการที่ส่งเสริมสุขภาพอนามัยและ ความปลอดภัยของผู้เรียน จัดห้องเรียน พื้นที่สีเขียว สนามเด็กเล่น และสิ่งอำนวยความสะดวก เพียงพอให้อยู่ในสภาพการใช้การได้ดี มาตรฐานที่ 8 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการร่วมมือกันระหว่าง บ้าน องค์กรศาสนาสถาบันทางวิชาการ องค์กรภาครัฐและเอกชน เพื่อพัฒนาวิธีการเรียนรู้ในชุมชน ผู้ปกครองมีความพึงพอใจในความสะอาด และความเป็นระเบียบเรียบร้อย และการให้บริการด้าน สถานที วัสดุ อุปกรณ์ วิชาการและอื่นๆ ของสถานศึกษาแก่ชุมชน เป็นแหล่งวิทยาการในการให้ ความรู้และบริการชุมชน มีการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน มาตรฐานด้านผู้เรียน มาตรฐานที่ 9 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์มีวินัย ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ และ ปฏิบัติตามข้อตกลงเบื้องต้น มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ประหยัดใช้สิ่งของส่วน ตนและส่วนรวมอย่างคุ้มค่า มีมารยาทและปฏิบัติตามวัฒนธรรม มาตรฐานที่ 10 ผู้เรียนมี ความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร มีทักษะในการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ และกล้ามเนื้อเล็ก มีทักษะใน การใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 มีทักษะในการสื่อสารที่เหมาะสมกับวัย มีทักษะในการสังเกตและการ สำรวจ มีความรู้เรื่องตนเอง บุคคลที่เกี่ยวข้อง ธรรมชาติและสิ่งต่างๆ รอบตัว มาตรฐานที่ 11 ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัยในการดูแลสุขภาพและป้องกันมิให้เกิด อุบัติภัยต่อตนเองและผู้อื่น มีน้ำหนักส่วนสูง และมีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์ มีความมั่นใจกล้า แสดงออกอย่างเหมาะสม ร่าเริงแจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อน ผู้ดูแลเด็ก และผู้อื่น มาตรฐานที่ 12 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ สนใจและร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ สนใจและร่วม กิจกรรมด้านดนตรีและการเคลื่อนไหว สนใจและร่วมกิจกรรมการออกกำลังกาย¹³ ซึ่งในการ ศึกษาวิจัยครั้งนี้ ทางผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ ดังแผนภูมิที่ 2

¹³ กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย, มาตรฐานการศึกษา (ขั้น พัฒนา) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและแบบกรอกผลการประเมิน มาตรฐานการศึกษา, เข้าถึงเมื่อ 29 เมษายน 2557, เข้าถึงได้จาก http://www.teacher.ssru.ac.th/training/file.php/1/PM7/_PM-7-04.pdf

มาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาล

- มาตรฐานที่ 1 ผู้ดูแลเด็กมีคุณธรรม จริยธรรม มีวุฒิ ความรู้ความสามารถตรงกับงานที่ได้รับผิดชอบ หมั่นพัฒนาตนเองเข้ากับชุมชนได้ดี
- มาตรฐานที่ 2 ผู้ดูแลเด็กมีความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- มาตรฐานที่ 3 ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีคุณธรรม จริยธรรม มีภาวะผู้นำ และมีความสามารถในการบริหารจัดการ
- มาตรฐานที่ 4 ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ดูแลเด็กเล็ก และผู้เรียนมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของผู้ปกครองและชุมชน
- มาตรฐานที่ 5 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- มาตรฐานที่ 6 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนอย่างหลากหลาย
- มาตรฐานที่ 7 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดพัฒนาสภาพแวดล้อมการบริการที่ส่งเสริมสุขภาพอนามัย และความปลอดภัย
- มาตรฐานที่ 8 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการร่วมมือกันระหว่างบ้าน องค์กรศาสนา สถาบันทางวิชาการ องค์กรภาครัฐและเอกชน เพื่อพัฒนาวิธีการเรียนรู้ในชุมชน
- มาตรฐานที่ 9 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์
- มาตรฐานที่ 10 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร
- มาตรฐานที่ 11 ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี
- มาตรฐานที่ 12 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว

แผนภูมิที่ 2 ขอบเขตของการวิจัย

ที่มา : กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย, มาตรฐานการศึกษา (ขั้นพัฒนา) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและแบบกรอกผลการประเมินมาตรฐานการศึกษา, เข้าถึงเมื่อ 29 เมษายน 2557, เข้าถึงได้จาก http://www.teacher.ssru.ac.th/training/file.php/1/PM7/_PM-7-04.pdf

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้เข้าใจความหมายเฉพาะของคำที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ให้ตรงกัน จึงได้นิยามความหมายของคำต่างๆ ไว้ดังนี้

การปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษา หมายถึง การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย 3 ด้าน 12 มาตรฐาน คือ มาตรฐานด้านบุคลากร มาตรฐานที่ 1 ผู้ดูแลเด็กมีคุณธรรม จริยธรรม มีวุฒิ ความรู้ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบ หมั่นพัฒนาตนเองเข้ากั้กับชุมชนได้ดี มาตรฐานที่ 2 ผู้ดูแลเด็กมีความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มาตรฐานที่ 3 ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีคุณธรรม จริยธรรม มีภาวะผู้นำ และมีความสามารถในการบริหาร มาตรฐานที่ 4 ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ดูแลเด็กเล็ก และผู้เรียนมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของผู้ปกครองและชุมชน มาตรฐานด้านศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มาตรฐานที่ 5 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มาตรฐานที่ 6 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนอย่างหลากหลาย มาตรฐานที่ 7 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดพัฒนาสภาพแวดล้อมการบริการที่ส่งเสริมสุขภาพอนามัย และความปลอดภัย มาตรฐานที่ 8 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการร่วมมือกันระหว่างบ้าน องค์กรศาสนาสถาบันทางวิชาการ องค์กรภาครัฐและเอกชน เพื่อพัฒนาวิธีการเรียนรู้ในชุมชน และมาตรฐานด้านผู้เรียน มาตรฐานที่ 9 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ มาตรฐานที่ 10 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร มาตรฐานที่ 11 ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี และมาตรฐานที่ 12 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ สนใจและร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ สนใจและร่วมกิจกรรมด้านดนตรีและการเคลื่อนไหว

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลอำเภอสองพี่น้อง หมายถึง สถานที่ดูแลและให้การศึกษาเด็กอายุระหว่าง 3 - 5 ปี มีฐานะเทียบเท่าสถานศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของเทศบาลอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งประกอบด้วย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลเมืองสองพี่น้อง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลทุ่งคอกและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลบางตาเถร

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสาร ข้อเขียน ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำมาประกอบการวิจัย เรื่อง การปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับรายละเอียดของวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในครั้งนี้ให้มากขึ้น โดยส่วนแรกจะเป็นวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ส่วนที่สองเกี่ยวข้องกับข้อมูลศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาล อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

การจัดการศึกษาปฐมวัย

ความหมายและความสำคัญของเด็กปฐมวัย

จากราชกิจจานุเบกษา ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2551 เล่ม 125 ตอนพิเศษ 23 ง โดยที่เป็นการสมควรวางระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัฒนาเด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กปฐมวัยได้รับการพัฒนาอย่างมีคุณภาพตามแนวนโยบายพื้นฐาน แห่งรัฐตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และเพื่อประโยชน์ในการประสานการดำเนินงานเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยของหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 11 (8) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีจึงวางระเบียบไว้ ให้ความหมายของ “เด็กปฐมวัย” หมายความว่า เด็กซึ่งมีอายุยังไม่ครบหกปีบริบูรณ์ และให้หมายความรวมถึงทารกในครรภ์มารดาด้วย สอดคล้องกับระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2551 กำหนดให้ “เด็กปฐมวัย” หมายความว่า เด็กซึ่งมีอายุยังไม่ครบหกปีบริบูรณ์ และให้หมายความรวมถึงทารกในครรภ์มารดาด้วย และ “การพัฒนาเด็กปฐมวัย” หมายความว่า กระบวนการใด ๆ อันนำไปสู่การจัดการให้พ่อแม่ผู้ปกครอง ครู ผู้เลี้ยงดูและผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัย มีความรู้ ความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของการเลี้ยงดู การสร้างประสบการณ์ การส่งเสริมและสนับสนุนให้

เด็กปฐมวัยเกิดการเรียนรู้และพัฒนาได้เต็มตามศักยภาพ และให้หมายความรวมถึงการดำเนินการให้เป็นไปตามกระบวนการดังกล่าวด้วย¹⁴

จิราพร นราศรี ให้ความหมายว่า เด็กปฐมวัย หมายถึง เด็กที่อยู่อายุตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 6 ปี ซึ่งเป็นช่วงที่สำคัญที่สุดของการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญาและบุคลิกภาพเป็นวัยที่เรียกว่าช่วงพลังแห่งการเจริญเติบโตของชีวิต¹⁵

ตุ๊กตา สิมาลาเต่า ให้ความหมายว่า แนวทางในการจัดการศึกษาแก่เด็กก่อนวัยเรียน สิ่งที่มีมุ่งหมายมีความสอดคล้องกันในหลักการที่จะสนองความต้องการของเด็กในวัยนี้ โดยเฉพาะแนวคิดของดิวอ ซึ่งเน้นถึงการยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง ให้เด็กได้มีบทบาทสำคัญในการเรียน รวมทั้งแนวคิดของรุสโซ ที่ถือว่าเด็กคือผ้าขาวที่บริสุทธิ์ผู้ใหญ่มีหน้าที่แต้มสีต่างๆ ให้สวยงาม การกระทำของเด็กที่แสดงออกจึงเป็นสิ่งที่เกิดโดยธรรมชาติและมีสาเหตุมาจากการหล่อหลอมของผู้ใหญ่ แนวคิดดังกล่าวนี้มีส่วนสนับสนุนทฤษฎีและธรรมชาติของเด็กซึ่งนักจิตวิทยาท่านได้ศึกษาค้นคว้าไว้ เด็กปฐมวัยเป็นคำที่เราเรียกเด็กตั้งแต่ปฏิสนธิจนถึงหกปี ซึ่งอยู่ในวัยที่คุณภาพของชีวิตทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญากำลังเริ่มต้นพัฒนาอย่างเต็มที่¹⁶

การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 5 ปี บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาร่างกายของเด็กแต่ละคนตามศักยภาพภายใต้บริบทสังคม-วัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ ด้วยความรักความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคนเพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเองและสังคม เด็กอายุต่ำกว่า 3 ปีสามารถรับรู้และเรียนรู้สิ่งต่างๆรอบตัวได้ตั้งแต่เกิด พ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูถือเป็นบุคคลสำคัญที่สุดในการช่วยส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กได้พัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่ โดยวางรากฐานการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลต่างๆที่อยู่ใกล้ตัวและกับสิ่งแวดล้อมรอบตัวในชีวิตประจำวัน ซึ่งเด็กจะรับรู้และเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 และการ

¹⁴ “ประกาศกฎกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2551” **ราชกิจจานุเบกษา** เล่ม 125, ตอนที่ 23 ง (11 กุมภาพันธ์ 2551): 2.

¹⁵ จิราพร นราศรี, “การจัดการดำเนินงานการจัดการเรียนรู้ที่ช่วยพัฒนาเด็กปฐมวัยของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1” (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2550), 15.

¹⁶ ตุ๊กตา สิมาลาเต่า, “การจัดการศึกษาปฐมวัยตามเกณฑ์มาตรฐานด้านการบริหารและการจัดการศึกษากับพัฒนาการเด็กปฐมวัยของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การ ศึกษา ประถมศึกษาสมุทรสาคร” (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2555), 18-19.

เคลื่อนไหว จากเรื่องที่ย้ายไปสู่เรื่องที่ซับซ้อนมากขึ้น ตามความสามารถของวัย การอบรมเลี้ยงดูและ พัฒนาเด็กให้เหมาะสมกับความต้องการ ความสนใจ พัฒนาการ และความสามารถของเด็กจึง จำเป็นต้องคำนึงถึงประสบการณ์สำคัญและสาระที่เด็กในวัยนี้ควรเรียนรู้ ตลอดจนส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เพื่อเป็นพื้นฐานการเรียนรู้ที่จะเชื่อมโยงความคิดในระดับที่สูงขึ้นไป¹⁷

การศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 เป็นการศึกษาที่เริ่มตั้งแต่แรกเกิด ตามมาตรา 18 การ จัดการศึกษาปฐมวัยและการศึกษาขั้นพื้นฐานให้จัดในสถานศึกษา ดังต่อไปนี้ (1) สถานพัฒนาเด็ก ปฐมวัย ได้แก่ ศูนย์เด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนเกณฑ์ของสถาบันศาสนา ศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของเด็กพิการและเด็กซึ่งมีความต้องการพิเศษ หรือสถานพัฒนา เด็กปฐมวัยที่เรียกชื่ออย่างอื่น (2) โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนของรัฐ โรงเรียนเอกชน และโรงเรียนที่ สังกัดสถาบันพุทธศาสนาหรือศาสนาอื่น (3) ศูนย์การเรียนรู้ ได้แก่ สถานที่เรียนที่หน่วยงานจัด การศึกษาออกโรงเรียน บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กร เอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ โรงพยาบาล สถาบันทางการแพทย์ สถาน สงเคราะห์ และสถาบันสังคมอื่นเป็นผู้จัด¹⁸

จากกล่าวมาเกี่ยวกับ ความหมายของ เด็กปฐมวัย ผู้วิจัยจึงให้ความหมายที่เกี่ยวข้องกับ งานวิจัยครั้งนี้ว่า หมายถึง เด็กอายุระหว่าง 3 - 5 ปี ที่อยู่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และได้รับการพัฒนา ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญาและบุคลิกภาพเป็นวัยที่เรียกว่าช่วงพลังแห่งการ เจริญเติบโตของชีวิต

แนวคิดการจัดการศึกษาในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

แนวนโยบายการจัดการศึกษาในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระยะ 15 ปี (พ.ศ. 2545- 2559) มีวิสัยทัศน์ ดังนี้ จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและศักยภาพคนในท้องถิ่นให้มีคุณลักษณะที่ สามารถบูรณาการวิถีชีวิต ให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการ ของสังคมและประเทศชาติ ตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น

ภารกิจจัดการศึกษาท้องถิ่น

¹⁷ กระทรวงศึกษาธิการ, **หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช ๒๕๔๖**, เข้าถึงเมื่อ 5 กุมภาพันธ์ 2558, เข้าถึงได้จาก <http://netra.lpru.ac.th/~uraiwan/text/kg%202546.pdf>

¹⁸ กระทรวงศึกษาธิการ, **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545**, เข้าถึงเมื่อ 5 กุมภาพันธ์ 2558, เข้าถึงได้จาก <https://www.mwit.ac.th/~person/01-Statutes/NationalEducation.pdf>

1. การจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งพัฒนาความพร้อมแก่เด็กตั้งแต่แรกเกิดถึงก่อนการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้เด็กปฐมวัยได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เต็มตามศักยภาพและมีความพร้อมในการเข้ารับการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งพัฒนาและวางรากฐานชีวิต การเตรียมความพร้อมของเด็กทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ บุคลิกภาพ และสังคม ให้ผู้เรียนได้พัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรม ความรู้ความสามารถขั้นพื้นฐาน รวมทั้งให้สามารถค้นพบความต้องการ ความสนใจ ความถนัดของตนเองด้านวิชาการ วิชาชีพ ความสามารถในการประกอบกิจการอาชีพ และทักษะทางสังคม โดยให้ผู้เรียนมีความรู้คู่คุณธรรม และมีความสำนึกในความเป็นไทย

3. การจัดบริการให้ความรู้ด้านอาชีพเป็นการจัดบริการและหรือส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาความรู้ทักษะในการประกอบอาชีพแก่ประชาชน รวมทั้งการรวมกลุ่มผู้ประกอบอาชีพเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

4. การจัดการส่งเสริมกีฬา นันทนาการและกิจกรรมเด็กเยาวชนเป็นการจัดการและส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานด้านการกีฬา นันทนาการ กิจกรรมเด็กและเยาวชน แก่เด็กและเยาวชน ประชาชนทั่วไปอย่างหลากหลาย

5. การดำเนินงานด้านการศาสนา ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นการดำเนินงานด้านกิจกรรมส่งเสริม สนับสนุน อนุรักษ์ ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยเฉพาะกิจกรรมที่เน้นเอกลักษณ์ความเป็นไทยและท้องถิ่น

วัตถุประสงค์การจัดการศึกษาท้องถิ่น

1. เพื่อให้เด็กปฐมวัย ได้รับการส่งเสริมพัฒนาการและเตรียมความพร้อมทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา ให้มีความพร้อมที่จะเข้ารับการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. เพื่อให้เด็กที่มีอายุอยู่ในเกณฑ์การศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคน ในเขตความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับการบริการการศึกษาขั้นพื้นฐานครบตามหลักสูตรอย่างเสมอภาค และเท่าเทียมกัน

3. เพื่อพัฒนาการดำเนินการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้มีคุณภาพ ประสิทธิภาพ บรรลุเป้าหมายวัตถุประสงค์ เป็นไปตามมาตรฐานที่รัฐกำหนด และตรงตามความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น โดยมุ่งพัฒนาให้เกิดความสมดุลทั้งทางด้านปัญญา จิตใจ

ร่างกาย สังคม ระดับความคิด ค่านิยม และพฤติกรรม ซึ่งเน้นวิธีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีความหลากหลายและให้ผู้เรียนเป็นสำคัญ

4. เพื่อให้การจัดการศึกษาของท้องถิ่น ดำเนินการตามความต้องการ และคำนึงถึงการมีส่วนร่วมการสนับสนุนของบุคคล ครอบครัว ชุมชน เอกชน องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และประชาชนในท้องถิ่น ในการจัดการศึกษาทุกระดับ ตามศักยภาพและความสามารถของท้องถิ่น

5. เพื่อส่งเสริมให้เด็กเยาวชน และประชาชนในท้องถิ่น ได้ออกกำลังกายและฝึกฝนกีฬา ร่วมกิจกรรมนันทนาการ และกิจกรรมพัฒนาเยาวชน เพื่อพัฒนาให้เป็นคนที่มีคุณภาพ ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา จิตใจ และสังคม โดยมีความตระหนักในคุณค่าของการกีฬา นันทนาการ และปรับเปลี่ยนพฤติกรรม เด็ก เยาวชน ไปในแนวทางที่ถูกต้อง ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

6. เพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจแก่ประชาชนในการสร้าง และพัฒนาอาชีพเพื่อคุณภาพชีวิต โดยเฉพาะในกลุ่มผู้ขาดโอกาส ผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการทุพพลภาพ ซึ่งเป็นการส่งเสริมสนับสนุนการประกอบอาชีพให้มีงานทำไม่เป็นภาระแก่สังคม

7. เพื่อบำรุงการศาสนาและอนุรักษ์ บำรุงรักษาศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น มีความภาคภูมิใจในเอกลักษณ์ความเป็นไทย

นโยบายด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย

จัดการศึกษาให้เด็กปฐมวัยได้เข้ารับบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ ส่งเสริม สนับสนุนให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่นในท้องถิ่น มีสิทธิและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย

เป้าหมาย

- 1) เด็กปฐมวัยได้รับการพัฒนาเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนเข้ารับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 2) บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่นในท้องถิ่น มีสิทธิและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย

มาตรการ

- 1) จัดการศึกษาปฐมวัยในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย โรงเรียนหรือศูนย์การเรียน

- 2) ดำเนินการและหรือส่งเสริม สนับสนุน บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ให้มีความรู้ความสามารถในด้านการอบรมเลี้ยงดูให้ การศึกษาแก่บุตร บุคคลที่อยู่ในความดูแลรับผิดชอบให้ได้รับการพัฒนาทั้ง ด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา จริยธรรมและสามารถจัดการศึกษาปฐมวัยได้ตามที่ต้องการและเหมาะสม

นโยบายด้านคุณภาพมาตรฐานการศึกษา

พัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน และจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับและ ประเภทการศึกษา

เป้าหมาย

- 1) มีการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเพื่อเข้าสู่ มาตรฐานชาติ
- 2) ดำเนินการประกันคุณภาพภายใน และให้จัดทำรายงานประจำปี เสนอต่อ หน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชนทุกปี
- 3) สถานศึกษาเตรียมรับ การประเมินคุณภาพภายนอก ครั้งแรกภายใน 19 สิงหาคม 2548 และอย่างน้อย 1 ครั้ง ในทุก 5 ปี นับแต่การประเมินครั้ง สุดท้าย

มาตรการ

- 1) จัดทำเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษา โดยความร่วมมือระหว่าง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสถานศึกษา เพื่อกำหนดเป้าหมาย คุณภาพ การศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานชาติ
- 2) ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษา จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพ ภายใน เพื่อรองรับระบบการประกันคุณภาพภายนอกตามระบบประกัน คุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ให้มีคุณภาพ และมาตรฐานที่กำหนด
- 3) สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับ ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาให้กับบุคลากร หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

การนำแนวนโยบายไปสู่การปฏิบัติ เนื่องจากแนวนโยบายการจัดการศึกษาในองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น (พ.ศ. ๒๕๔๕ - ๒๕๕๙) ที่จัดทำขึ้น เป็นการจัดทำภายใต้กรอบแห่งบทบัญญัติ

ของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งรวมทั้ง พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ และ พ.ร.บ.เฉพาะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภท เพื่อให้ครอบคลุมภารกิจทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาภายใต้ความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงสามารถนำนโยบายที่เหมาะสม กับศักยภาพ ความต้องการ และความพร้อมไปปฏิบัติ โดยกระทรวงมหาดไทย ได้เสนอแนะยุทธศาสตร์การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติดังนี้

1) แนวทางการดำเนินการจัดการศึกษาเนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความแตกต่างกันทั้งในด้านความพร้อม และศักยภาพ เมื่อพิจารณาแนวทางการดำเนินงานรับผิดชอบการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญฯ พ.ร.บ.การศึกษาฯ และ พ.ร.บ.กำหนดแผนฯ ท้องถิ่นสามารถดำเนินการได้ 2 แนวทาง คือ 1) การดำเนินการจัดการศึกษาเอง โดยดำเนินการได้ 1 กรณี คือ ดำเนินการจัดตั้งสถานศึกษาขึ้นเองภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ ดำเนินการรับถ่ายโอนภารกิจจัดการศึกษาที่รัฐจะถ่ายโอนภารกิจ การจัดการศึกษาของรัฐให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้บริหารจัดการศึกษาสำหรับการดำเนินการทั้ง 2 กรณี องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องผ่านการประเมินความพร้อมที่กระทรวงศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม กำหนด และกรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินกระทรวงศึกษาธิการ ศาสนา และวัฒนธรรม มีหน้าที่ต้องดำเนินการช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุน ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความสามารถจัดการศึกษาได้ตามมาตรฐานที่กำหนด การดำเนินการโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมเป็นการดำเนินการโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของรัฐ โดยเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหาร จัดการ ส่งเสริม สนับสนุนงบประมาณ วัสดุครุภัณฑ์ อุปกรณ์ทางการศึกษา ทรัพย์สินอื่น ๆ รวมทั้งการเสนอแนะ แนะนำ และร่วมพัฒนาการศึกษา

2) การพิจารณาความพร้อมในการจัดการศึกษาพิจารณาจากลักษณะและการแบ่งกลุ่มขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้ ลักษณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ ภายใต้การประเมินความพร้อมตามเกณฑ์ที่กระทรวงการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม กำหนดการแบ่งกลุ่มขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการกำหนดกรอบภารกิจจัดการศึกษา แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มความพร้อมสูง กลุ่มความพร้อมปานกลางและกลุ่มความพร้อมต่ำ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะจัดการศึกษาพิจารณาจาก 1) ความต้องการและข้อคิดเห็นของประชาชนในท้องถิ่น 2) ความคิดเห็นของสภาท้องถิ่น 3) ข้อมูล ข้อเท็จจริง (จำนวนโรงเรียน จำนวนเด็ก สภาก่อตั้ง ฯลฯ) 4) ข้อคิดเห็นของบุคลากรในสถานศึกษาที่จะโอน 5) ศักยภาพของท้องถิ่น (คน เงิน วัสดุ การจัดการ) คน ได้แก่ ศักยภาพในการบริหารการศึกษาของนักบริหารการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคลากรทางการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และอัตรากำลังของบุคลากรทางการศึกษา

ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เงิน ได้แก่ รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เพิ่มขึ้น จะเพิ่มขึ้น และได้รับอุดหนุนจากรัฐเพิ่มขึ้น ตลอดจนได้รับสนับสนุนจากองค์กรต่าง ๆ พัสดุ ได้แก่ ความต้องการทางด้านวัสดุ ครุภัณฑ์ อุปกรณ์ อาคาร สถานที่ ที่มีที่จะรับโอน ที่จะให้มี ให้เป็น ให้เกิด ที่จะขอสนับสนุน การจัดการ ได้แก่ ศักยภาพของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ ความรู้ ความเข้าใจ ความสนใจ ความสามารถ วิสัยทัศน์ ต่อการจัดการศึกษา และการจัดโครงสร้างการบริหารการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3) การใช้แผนเป็นเครื่องมือในการพัฒนา เมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พิจารณาระดับความพร้อมและศักยภาพแล้ว จะนำแนวนโยบายตามกรอบภารกิจ ซึ่งสอดคล้องกับระดับความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มาจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และหรือแผนปฏิบัติการ การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยยึดหลักการดำเนินการ ดังนี้ 1) กำหนดเป้าหมายให้ชัดเจน ครอบคลุมภารกิจตามกฎหมาย ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายและพื้นที่อย่างทั่วถึง 2) ประชาชนมีส่วนร่วมกำหนดความต้องการ ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการตามแผน และร่วมติดตามประเมินผลการดำเนินการตามแผน 3) ใช้แผนเป็นแนวทางในการบริหารกิจการ และสนองตอบปัญหาและความต้องการของประชาชนอย่างเป็นรูปธรรม 4) การกำหนดกิจกรรมโครงการในแผน ต้องมุ่งหลักความเป็นไปได้และประโยชน์สูงสุดที่ประชาชนในท้องถิ่นจะได้รับ

4) การประชาสัมพันธ์ สร้างความเข้าใจแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องใช้สื่อและวิธีการทุกรูปแบบที่จะชี้แจงให้ประชาชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง องค์กรเอกชน ให้รู้จักและเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางและแผนการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการพัฒนาการศึกษา ศาสนา และศิลปวัฒนธรรม เพื่อนำไปสู่ความร่วมมือจากทุกฝ่าย

5) การระดมทรัพยากรและความร่วมมือจากทุกฝ่ายสร้างความตระหนักในเป็นส่วนหนึ่งของสังคมให้แก่กลไกทางสังคมทุกส่วนทั้งกลุ่มประชาชน ภาครัฐ และเอกชน เพื่อให้มีส่วนร่วมในการดำเนินการพัฒนาท้องถิ่นทุกรูปแบบ ทั้งการสนับสนุน กำลังใจ กำลังทรัพย์ ตลอดจนความคิดเห็นหรือการติดตาม ตรวจสอบ เพื่อให้กิจกรรมต่าง ๆ บังเกิดเป็นรูปธรรม

6) การเตรียมความพร้อมในการรับผิดชอบจัดการศึกษา

โดยการปรับโครงสร้างการบริหาร กิจกรรม การศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น ตลอดจนสร้างองค์ความรู้ กรอบความคิด และพัฒนาเทคนิคการบริหารจัดการศึกษา ให้บุคลากรของท้องถิ่นสามารถจัดการศึกษาได้ตามเกณฑ์มาตรฐานตลอดจนจัดระบบนิเทศ ประเมินผลการดำเนินงานอย่างมีคุณภาพและประสิทธิผล

จากที่เราดูแนวนโยบายการจัดการศึกษาในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เราจะเห็นได้ว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นเจ้าของพื้นที่ ย่อมรู้ปัญหาความต้องการและรู้วิธีการแก้ปัญหาได้เป็น

อย่างดีในการจัดการศึกษา จึงรู้เนื้อหาสาระที่จะให้ผู้เรียนในท้องถิ่นรู้มากกว่าบุคคลที่อยู่ส่วนกลาง และบุคคลภายนอกที่อยู่อื่น อยู่ใกล้ชิดกับกลุ่มผู้เรียน รู้สภาพท้องถิ่นเป็นอย่างดี ย่อมสามารถจัดการศึกษาอบรมได้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และสามารถจัดการศึกษาได้ทั่วถึงกว่า ส่วนกลางจะดำเนินการเอง ดังนั้น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 (มาตรา 289) จึงให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอบรม และตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ก็ได้บัญญัติรองรับให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาได้ ในระดับใดระดับหนึ่ง หรือทุกระดับ ตามความพร้อม ความเหมาะสม และความต้องการภายในท้องถิ่น

ดังนั้นในช่วงระยะเวลาที่ท้องถิ่นยังไม่พร้อมที่จะจัดการศึกษาได้เอง รัฐจะต้องรับผิดชอบ และทำหน้าที่แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปก่อน ต่อเมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพร้อมจึงจะโอนความรับผิดชอบในการจัดการศึกษาให้ต่อไป

การปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาล

มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้จัดทำขึ้น นี้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้ปรับปรุงเนื้อหา หลักเกณฑ์ให้สอดคล้องกับกฎหมาย ระเบียบ และหนังสือสั่งการ รวมทั้งอำนาจหน้าที่ตามบริบทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีความเหมาะสม และเป็นปัจจุบันเพื่อรองรับนวัตกรรมต่างๆ โดยมีวัตถุประสงค์ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นไปอย่างมีระบบ มีมาตรฐานและมีคุณภาพตามหลักวิชาการสอดคล้องกับระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2551 และเป็นการเตรียมความพร้อมที่จะรับการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) ซึ่งรัฐบาลมุ่งเน้นให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ โดยคณะรัฐมนตรีในคราวประชุมเมื่อวันที่ 18 สิงหาคม 2552 มีมติเห็นชอบข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาดังกล่าวตามที่กระทรวงศึกษาธิการเสนอแล้ว¹⁹

การศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ให้ความหมายของ “มาตรฐานการศึกษา” หมายความว่า ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพ ที่พึงประสงค์และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง และเพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริมและกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพทางการศึกษา

¹⁹ “ประกาศกฎกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2551” **ราชกิจจานุเบกษา** เล่ม 125, ตอนที่ 23 ง (11 กุมภาพันธ์ 2551): 2.

“การประกันคุณภาพภายใน” หมายความว่า การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายใน โดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นเอง หรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น

“การประกันคุณภาพภายนอก” หมายความว่า การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายนอก โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาหรือบุคคลหรือหน่วยงานภายนอกที่สำนักงานดังกล่าวรับรอง เพื่อเป็นการประกันคุณภาพและให้มีการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา²⁰

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นรูปแบบของการจัดการศึกษาปฐมวัย มีหน่วยงานรับผิดชอบหลายหน่วยงานแต่ละหน่วยงานมีวัตถุประสงค์ในการจัดแตกต่างกัน บางหน่วยงานจัดขึ้นเพื่อสงเคราะห์ให้บิดามารดาได้ออกไปทำงานนอกบ้าน เป็นการเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัวซึ่งจะช่วยเพิ่มผลผลิตแก่ประเทศชาติ บางหน่วยงานจัดตั้งขึ้นเพื่อพัฒนาสังคมและให้เด็กได้ใกล้ชิดศาสนาบางหน่วยงานจัดตั้งขึ้นเพื่อพัฒนาชนบทโดยมุ่งให้ประชาชนช่วยตนเอง บางหน่วยงานจัดตั้งขึ้นเพื่อให้บริการแก่สมาชิกหรือเพื่อสงเคราะห์เด็กที่ไม่อาจช่วยเหลือตนเองได้ บางแห่งจัดขึ้นโดยประชาชนในพื้นที่เองเนื่องจากไม่สามารถหาสถานที่ศึกษาในระดับนี้ให้แก่บุตรหลานได้ เพราะอยู่ห่างไกลจากตัวเมืองเพราะไม่มีหน่วยงานใดจัดขึ้น อย่างไรก็ตามไม่ว่าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดตั้งขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ใดและหน่วยงานใดสาระสำคัญของการจัดตั้งยังคงให้เด็กได้พัฒนาความพร้อมด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้เป็นไปอย่างถูกต้องเหมาะสมและมีความพร้อมในการเข้าเรียนในระดับที่สูงขึ้นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ส่วนราชการต่างๆ ภายใต้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งขึ้นเอง ถือเป็นสถานศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มาตรา 4 และมาตรา 18 แต่ยังคงมีความหลากหลาย ทั้งในด้านโครงสร้างบริหารงาน ได้แก่ ด้านบุคลากร ด้านบริหารจัดการ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชนรวมถึงการพัฒนาคุณภาพ ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องรับผิดชอบภารกิจดำเนินการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นสถานศึกษาแห่งแรกที่มีคุณภาพและมาตรฐาน สามารถให้บริการตอบสนองชุมชนด้านการจัดการศึกษาแก่เด็กปฐมวัย อายุ 2-5 ขวบ อย่างทั่วถึงและเป็นทรัพยากรที่มีคุณภาพตามอำนาจหน้าที่ และเจตนารมณ์ของรัฐบาล

²⁰ กระทรวงศึกษาธิการ, พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545, เข้าถึงเมื่อ 5 กุมภาพันธ์ 2558, เข้าถึงได้จาก <https://www.mwit.ac.th/~person/01-Statutes/NationalEducation.pdf>

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น จึงได้จัดทำมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขึ้น ในปี พ.ศ.2547 เพื่อเป็นแนวทางให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือปฏิบัติในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้มีมาตรฐานและมีคุณภาพเป็นไปในแนวทางเดียวกัน แบ่งมาตรฐานออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน ซึ่งในปี พ.ศ.2553 กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นว่า มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดทำขึ้น ในปี พ.ศ.2547 นั้น ควรจะปรับปรุงเนื้อหาหลักเกณฑ์หรือหนังสือสั่งการต่างๆให้เป็นปัจจุบัน สอดคล้องกับนวัตกรรมต่างๆที่เปลี่ยนแปลงไป จึงได้ดำเนินการปรับปรุงมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยแบ่งมาตรฐานออกเป็น 6 ด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านบุคลากร ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านการมีส่วนร่วม และการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน และด้านส่งเสริมเครือข่ายพัฒนาเด็กปฐมวัย

การบริหารจัดการด้านการส่งเสริมพัฒนาการและการดูแลเด็ก หมายถึง การส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา ตามแนวทางหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี พ.ศ. 2546 โดยการจัดประสบการณ์ในรูปแบบของกิจกรรมผ่านการเล่นและการดูแลในลักษณะกลุ่มและรายบุคคล²¹

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย มีหน้าที่ในการส่งเสริมและสนับสนุนจัดการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีมาตรฐานและมีคุณภาพ สามารถพัฒนาเด็กปฐมวัยที่เข้ารับบริการภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีพัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีพัฒนาการสมบูรณ์ตามวัยครบทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ซึ่งกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นได้ส่งเสริมและสนับสนุนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งเอง และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่รับถ่ายโอนจากส่วนราชการต่างๆ มาอย่างต่อเนื่อง ทั้งในด้านงบประมาณ ด้านอาคารสถานที่ ด้านบุคลากร และด้านวิชาการโดยด้านวิชาการส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นได้

²¹ วาสนา ชัดติยวงษ์, “การดำเนินการจัดตั้งและการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาศึภยภาพเด็กก่อนวัยอนุบาลอย่างมีส่วนร่วมและพึ่งตนเองของชุมชน : กรณีศึกษา ตำบลกกโก อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี” (ปริญญาการศึกษาดุชฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2548), 57.

จัดทำมาตรฐานการศึกษา (ขั้นพื้นฐาน) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 12 มาตรฐาน ดังนี้ มาตรฐานด้านบุคลากร

มาตรฐานที่ 1 ผู้ดูแลเด็กมีคุณธรรม จริยธรรม มีวุฒิ ความรู้ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบ หมั่นพัฒนาตนเองเข้ากับชุมชนได้ดี มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน มีความรักเด็ก ขยัน อดทน มีความมุ่งมั่นและอุทิศตนในการสอนและพัฒนาผู้เรียน กำลังศึกษาระดับปริญญาตรีทางการศึกษาปฐมวัย การศึกษาอนุบาลหรือจบการศึกษาระดับปริญญาตรีทางการศึกษาปฐมวัยการศึกษอนุบาล หรือเทียบเท่า หมั่นพัฒนาตนเอง หรือแสวงหาความรู้เพิ่มเติม

มาตรฐานที่ 2 ผู้ดูแลเด็กมีความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีความรู้ความเข้าใจในหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย มีความรู้ความเข้าใจจิตวิทยา และความเข้าใจเด็ก มีความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการประเมินพัฒนาการที่สอดคล้องกับสภาพจริงเหมาะสมตามวัย

มาตรฐานที่ 3 ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีคุณธรรม จริยธรรม มีภาวะผู้นำ และมีความสามารถในการบริหารจัดการ มีคุณธรรม จริยธรรมและปฏิบัติตามจรรยาวิชาชีพ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับเด็ก ผู้ดูแลเด็ก ผู้ปกครองและชุมชน มีวิสัยทัศน์และภาวะความเป็นผู้นำ

มาตรฐานที่ 4 ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ดูแลเด็กเล็ก และผู้เรียนมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของผู้ปกครองและชุมชน ผู้ปกครองของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความพึงพอใจคุณภาพของผู้เรียน ผู้ปกครองและชุมชนในพื้นที่ตั้งของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความพึงพอใจผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และผู้ดูแลเด็กในการให้คำปรึกษา แนะนำตลอดจนการช่วยเหลือด้านอื่นๆ แก่ชุมชนและส่วนรวม มาตรฐานด้านศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

มาตรฐานที่ 5 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้ผู้ดูแลเด็กจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมพัฒนาวัตกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 6 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนอย่างหลากหลาย จัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการทางสมอง ตอบสนองความสนใจและส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน จัดกิจกรรมส่งเสริมค่านิยมที่ดีงาม จัดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถด้านดนตรี ศิลปะและการเคลื่อนไหว จัดกิจกรรมสืบสานและสร้างสรรค์ วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาไทย จัดกิจกรรมส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย

มาตรฐานที่ 7 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดพัฒนาสภาพแวดล้อมการบริการที่ส่งเสริมสุขภาพอนามัย และความปลอดภัย จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และส่งเสริมประสบการณ์

ชีวิตของผู้เรียน มีการให้บริการที่ส่งเสริมสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยของผู้เรียน จัดห้องเรียน พื้นที่สีเขียว สนามเด็กเล่น และสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอให้อยู่ในสภาพการใช้การได้ดี

มาตรฐานที่ 8 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการร่วมมือกันระหว่างบ้าน องค์กรศาสนา สถาบันทางวิชาการ องค์กรภาครัฐและเอกชน เพื่อพัฒนาวิธีการเรียนรู้ในชุมชน ผู้ปกครองมีความพึงพอใจในความสะอาด และความเป็นระเบียบเรียบร้อย และการให้บริการด้านสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ วิชาการและอื่นๆ ของสถานศึกษาแก่ชุมชน เป็นแหล่งวิทยาการในการให้ความรู้และบริการชุมชน มีการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน มาตรฐานด้านผู้เรียน มาตรฐานที่ 9 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ มีวินัย ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ และปฏิบัติตามข้อตกลงเบื้องต้น มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ประหยัดใช้สิ่งของส่วนตนและส่วนรวม อย่างคุ้มค่า มีมารยาทและปฏิบัติตามวัฒนธรรม

มาตรฐานที่ 10 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร มีทักษะในการใช้ กล้ามเนื้อใหญ่ และกล้ามเนื้อเล็ก มีทักษะในการใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 มีทักษะในการสื่อสารที่เหมาะสมกับวัย มีทักษะในการสังเกตและการสำรวจ มีความรู้เรื่องตนเอง บุคคลที่เกี่ยวข้อง ธรรมชาติและสิ่งต่างๆ รอบตัว

มาตรฐานที่ 11 ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัยในการดูแล สุขภาพและป้องกันมิให้เกิดอุบัติเหตุต่อตนเองและผู้อื่น มีน้ำหนักส่วนสูง และมีสมรรถภาพทางกาย ตามเกณฑ์ มีความมั่นใจกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม ร่าเริงแจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อน ผู้ดูแลเด็ก และผู้อื่น

มาตรฐานที่ 12 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ สนใจและร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ สนใจและร่วมกิจกรรมด้านดนตรีและการเคลื่อนไหว สนใจและร่วมกิจกรรมการออกกำลังกาย²²

ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา ผู้วิจัยจึงให้ความหมายของการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษา หมายถึง การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย 3 ด้าน 12 มาตรฐาน คือ มาตรฐานด้านบุคลากร มาตรฐานที่ 1 ผู้ดูแลเด็กมีคุณธรรม จริยธรรม มีวุฒิ ความรู้ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบ หมั่นพัฒนาตนเอง เข้ากับชุมชนได้ดี มาตรฐานที่ 2 ผู้ดูแลเด็กมีความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างมี

²² กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย, มาตรฐานการศึกษา (ขั้นพัฒนา) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและแบบกรอกผลการประเมิน มาตรฐานการศึกษา, เข้าถึงเมื่อ 29 เมษายน 2557, เข้าถึงได้จาก http://www.teacher.ssru.ac.th/training/file.php/1/PM7/_PM-7-04.pdf

ประสิทธิภาพ และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มาตรฐานที่ 3 ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีคุณธรรม จริยธรรม มีภาวะผู้นำ และมีความสามารถในการบริหาร มาตรฐานที่ 4 ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ดูแลเด็กเล็ก และผู้เรียนมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของผู้ปกครองและชุมชน มาตรฐานด้านศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มาตรฐานที่ 5 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มาตรฐานที่ 6 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนอย่างหลากหลาย มาตรฐานที่ 7 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดพัฒนาสภาพแวดล้อมการบริการที่ส่งเสริมสุขภาพอนามัย และความปลอดภัย มาตรฐานที่ 8 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการร่วมมือกันระหว่างบ้าน องค์กรศาสนา สถาบันทางวิชาการ องค์กรภาครัฐและเอกชน เพื่อพัฒนาวิธีการเรียนรู้ในชุมชน และมาตรฐานด้านผู้เรียน มาตรฐานที่ 9 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ มาตรฐานที่ 10 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร มาตรฐานที่ 11 ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี และมาตรฐานที่ 12 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ สนใจและร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ สนใจและร่วมกิจกรรมด้านดนตรีและการเคลื่อนไหว เพื่อเป็นแนวทางให้การดำเนินงานพัฒนาการจัดการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ให้มีมาตรฐานและมีคุณภาพเป็นไปในแนวทางเดียวกัน

บทบาทผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดทำหลักสูตรสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย เป็นหลักสูตรที่กระจายอำนาจการจัดการศึกษาให้กับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยในทุกๆด้าน ทั้งด้านการบริหารวิชาการ การบริหารจัดการ และการใช้หลักสูตร เป็นกระบวนการนำหลักสูตรแกนกลางไปสู่การปฏิบัติในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จตามจุดหมายของหลักสูตร ซึ่งความสำเร็จดังกล่าวนี้ขึ้นอยู่กับการบริหารจัดการหลักสูตรที่มีคุณภาพ และได้รับการสนับสนุนส่งเสริมร่วมมือจากบุคคล หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกระดับ ดังนั้น เพื่อให้การบริหารจัดการหลักสูตรของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เกี่ยวข้องทุกระดับทุกฝ่าย ต้องมีความรู้ ความเข้าใจ รวมทั้งทราบบทบาทภารกิจ หน้าที่ ตลอดจนแนวทางการปฏิบัติที่ช่วยส่งเสริมสนับสนุนการใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยมีประสิทธิภาพสูงสุด ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยไปใช้ในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย มีดังนี้

1. ผู้บริหารสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่จัดการศึกษาประสบผลสำเร็จได้ดีมีคุณภาพ ส่วนหนึ่งเป็นเพราะมีผู้บริหารที่ตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาในระดับนี้ และเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารอย่างถ่องแท้ และนำไปปฏิบัติอย่างจริงจัง ต่อเนื่อง ผู้บริหารสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยจึงนับเป็นองค์ประกอบสำคัญประการหนึ่ง ในการจัด

การศึกษาปฐมวัย โดยมีคุณสมบัติและบทบาทหน้าที่ ดังนี้ 1) คุณสมบัติของผู้บริหารสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีความมุ่งมั่นในการจัดการศึกษาปฐมวัย และมุ่งมั่นต่อการสร้างระบบคุณภาพให้เกิดขึ้นในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย เป็นผู้มีความสามารถในการสร้างความร่วมมือและประสานกับทุกฝ่าย เพื่อให้สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยดำเนินกิจการต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นผู้สนับสนุนให้สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยได้รับการพัฒนาอยู่ในระดับมาตรฐานการประกันคุณภาพตลอดไป โดยให้การสนับสนุนทั้งบุคลากรและเด็กร่วมมือกันพัฒนาสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ 2) บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย (1) จัดให้มีแผนพัฒนาสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย เพื่อใช้ในการดำเนินการจัดการศึกษาของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย (2) เป็นผู้นำในการจัดทำหลักสูตร โดยร่วมประสานกับบุคลากรทุกฝ่ายเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของเด็ก ตลอดจนสาระตามหลักสูตรสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย (3) จัดให้มีการประชาสัมพันธ์หลักสูตรสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย (4) สนับสนุนการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ สนับสนุนให้บุคลากรทุกฝ่ายของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยได้รับความรู้ และสามารถจัดทำหลักสูตรสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย รวมทั้งพัฒนาบุคลากรให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ (5) จัดให้มีการนิเทศภายใน เพื่อนิเทศ กำกับ ติดตาม การใช้ หลักสูตรสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างมีระบบ (6) จัดให้มีการประเมินการนำหลักสูตรไปใช้ เพื่อการปรับปรุงพัฒนาสาระของหลักสูตรสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยให้ทันสมัย สอดคล้องกับความต้องการของเด็ก ชุมชน และท้องถิ่น

2. ผู้เลี้ยงดูเด็ก ผู้เลี้ยงดูเด็กเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญในการจัดประสบการณ์ให้เด็กสามารถพัฒนาตนเองตามศักยภาพ ผู้เลี้ยงดูเด็กควรมีคุณสมบัติและบทบาทหน้าที่ ดังนี้ 1) คุณสมบัติของผู้เลี้ยงดูเด็ก ประกอบด้วย (1) เป็นผู้มีสุขภาพดี ผู้เลี้ยงดูเด็กต้องเป็นผู้ที่มีร่างกายสมบูรณ์ แข็งแรง ไม่มีโรคติดต่อร้ายแรง สามารถทำหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ต้องเป็นผู้ที่มีความรู้สึที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น มีความมั่นคงทางอารมณ์ รู้จักกาลเทศะ ปรับตัวได้ในสภาวะต่างๆ ไม่เป็นโรคจิต โรคประสาท ดำรงตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขและรับผิดชอบ (2) มีระดับวุฒิภาวะและบุคลิกลักษณะเหมาะสม ผู้เลี้ยงดูเด็กต้องมีความเป็นผู้ใหญ่เพียงพอ และมีความตั้งใจที่จะดูแลเด็ก ด้านจิตใจ คือ รักเด็ก มีความเมตตากรุณา เป็นคนดีมีคุณธรรม เสียสละ ด้านอารมณ์ คือ อารมณ์ดี ยิ้มแย้มแจ่มใส ใจเย็นมีความมั่นคงทางอารมณ์ มีความอดทน อดกลั้น ด้านสังคม คือ ชอบพูดคุยกับเด็ก กระตือรือร้น ช่างสังเกต เชื่อมมั่นในตนเอง มีมนุษยสัมพันธ์ กิริยามารยาทเรียบร้อย และด้านการปฏิบัติงาน คือ มีความมุ่งมั่นในการทำงาน รับผิดชอบ คิดและตัดสินใจอย่างมีเหตุผล กล้าเผชิญปัญหาและความยากลำบาก มีระเบียบวินัย (3) เป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการเลี้ยงดูเด็ก หรือมีคุณสมบัติตามข้อกำหนดของหน่วยงานที่จัดบริการดูแลเด็ก (4) มีการ

พัฒนาตนเอง ผู้เลี้ยงดูเด็กต้องสนใจใฝ่หาความรู้และประสบการณ์เพิ่มเติมอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ เพื่อนำความรู้ที่ได้รับมาประยุกต์ใช้ให้เป็นประโยชน์ในการอบรมเลี้ยงดูเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีการดำเนินการต่อไปนี้ แสวงหาความรู้จากแหล่งความรู้ต่างๆในท้องถิ่น มีวิธีคลายเครียดให้ตนเองอย่างสร้างสรรค์ เช่น เล่นกีฬา ออกกำลังกาย อ่านหนังสือ ฟังเพลง ร้องเพลง ดูโทรทัศน์ นั่งสมาธิปฏิบัติธรรม ทำงานอดิเรก และรวมกลุ่มและสร้างเครือข่ายเกี่ยวกับอาชีพของผู้เลี้ยงดูเด็ก โดยการจัดตั้งชมรมผู้เลี้ยงดูเด็ก การจัดสวัสดิการ/ระดมเงินกองทุน การแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ 2) บทบาทหน้าที่ของผู้เลี้ยงดูเด็ก ประกอบด้วย (1) วางแผนกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการและพัฒนาการตามวัยของเด็ก (2) จัดทำแผนการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นเป็นสิ่งสำคัญ เปิดโอกาสให้เด็กปฏิบัติจริง แสดงออกอย่างอิสระ และมีส่วนร่วมทุกกิจกรรม (3) จัดทำและพัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้เด็กเกิดการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยจัดหาแหล่งการเรียนรู้อื่นๆ ในชุมชน เช่น ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ สวนสาธารณะ แหล่งผลิตศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน ฯลฯ (4) พัฒนาตนเองให้เป็นบุคคลที่ใฝ่รู้ ทันท่วงทีเหตุการณ์ (5) เป็นแบบอย่างที่ดี มีคุณธรรม ปฏิบัติดีต่อเพื่อนครูและเด็ก (6) จัดสภาพแวดล้อมของห้องเรียนและสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ให้มีบรรยากาศดึงดูดความสนใจทำให้เด็กอยากมีส่วนร่วม (7) จัดทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ (8) จัดทำข้อมูลเด็กเป็นรายบุคคล โดยให้มีการประสานกันระหว่างสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย บ้านและชุมชน เพื่อการพัฒนาให้เด็กมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (9) ประสานสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับพ่อแม่และสมาชิกในครอบครัวผู้เลี้ยงดูเด็กจะต้องประสานความร่วมมือ ประชาสัมพันธ์ ตลอดจนเป็นคนกลางในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับพ่อแม่ และสมาชิกในครอบครัว

3. เด็ก การจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นการจัดการศึกษาที่ยืดหยุ่นเป็นสิ่งสำคัญ เพราะเด็กเป็นผลผลิตของการจัดการศึกษา เป็นเป้าหมายการจัดการศึกษาของรัฐที่มุ่งหวังพัฒนาให้ คนไทยมีความสมบูรณ์ และสมดุลทั้งร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญา และคุณธรรมจริยธรรมการจะให้เด็กมีคุณสมบัติและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ คือ เป็นคนดีมีปัญญา และมีความสุขนั้น เด็กต้องมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความสนใจ และความสามารถของตนเอง

4. พ่อแม่ ผู้ปกครองหรือผู้เลี้ยงดูเด็ก การปฏิรูปการศึกษาที่มีขึ้นตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้มีการเปิดโอกาสให้ทุกส่วนในสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา พ่อแม่ ผู้ปกครองหรือผู้เลี้ยงดูเด็กมีหน้าที่จัดให้บุตรหรือบุคคลที่อยู่ในความดูแลได้รับการศึกษาปฐมวัย เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนการศึกษาภาคบังคับ ตลอดจนให้ได้รับการศึกษาต่อเนื่องนอกเหนือจากการศึกษาภาคบังคับตามความพร้อมของครอบครัวพ่อแม่ ผู้ปกครองหรือผู้เลี้ยงดูเด็กจึงต้องให้ความร่วมมือและรับผิดชอบต่อการพัฒนาและการเรียนรู้ของเด็ก ดูแลเอาใจใส่ให้เด็กได้พัฒนา

ตนเองเต็มตามศักยภาพ ดังนั้น พ่อแม่ ผู้ปกครองหรือผู้เลี้ยงดูเด็กจึงต้องมีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

- 1) กำหนดแผนการเรียนรู้ของเด็กร่วมกับเด็กและผู้เลี้ยงดูเด็ก
- 2) มีส่วนร่วมในการกำหนดสาระของหลักสูตรและกำหนดแผนพัฒนาสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยหรือธรรมนูญสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย
- 3) ส่งเสริม สนับสนุนกิจกรรมของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย เพื่อพัฒนาเด็กตามศักยภาพ
- 4) จัดบรรยากาศในบ้านให้เอื้อต่อการเรียนรู้
- 5) อบรมเลี้ยงดู เอาใจใส่ให้ความรัก ความอบอุ่น ส่งเสริมการเรียนรู้ และพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็ก
- 6) สนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษาตามความเหมาะสมและจำเป็น
- 7) ร่วมมือกับผู้เลี้ยงดูเด็กและผู้เกี่ยวข้อง ประสานงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็ก
- 8) ปฏิบัติตนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีความรู้คู่คุณธรรมเป็นแบบอย่างที่ดีนำไปสู่การพัฒนาให้เป็นสถาบันแห่งการเรียนรู้
- 9) มีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนรู้ของเด็กและในการประเมินการจัดการศึกษาของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย
- 10) จัดให้บุตรธิดา หรือบุคคลที่อยู่ในความดูแลได้รับการศึกษาเตรียมความพร้อมก่อนการศึกษาระดับมัธยมศึกษา

5. ชุมชน การศึกษาของไทยได้มีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญส่งผลต่อคุณภาพของพลเมืองไทยในอนาคต คือ การจัดทำมีการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับทุกคน ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของตนเอง ตลอดจนการพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ มีการส่งเสริมให้ทุกๆ ส่วนในสังคมได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

ดังนั้น ชุมชนจึงเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรทุกระดับ และมีส่วนสนับสนุนให้มีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ สำหรับการศึกษาปฐมวัย ชุมชนมีบทบาทหน้าที่สำคัญ ดังนี้

- 1) มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย
- 2) มีส่วนร่วมในการกำหนดสาระตามหลักสูตรของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยโดยคำนึงถึงความต้องการของสังคมและชุมชน
- 3) เป็นศูนย์การเรียนรู้ เครือข่ายการเรียนรู้ ให้เด็กได้มีประสบการณ์จากสถานการณ์จริง
- 4) ให้การสนับสนุนการจัดประสบการณ์และกิจกรรมของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย
- 5) มีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผลการจัดการศึกษาของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย และ
- 6) เสนอแนะแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประกอบด้วย ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรีฝ่ายการศึกษา ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนบุคลากร ซึ่งทำหน้าที่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อาทิ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ดูแลเด็ก ผู้ประกอบอาหารและผู้ทำความสะอาด เป็นต้น โดยบุคลากรที่เกี่ยวข้องจะต้องมีคุณสมบัติ บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบในการบริหารจัดการเพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สามารถดำเนินงานให้การศึกษาและพัฒนาการสำหรับเด็กได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการด้วยความเหมาะสม และเป็นไปตามความต้องการของท้องถิ่น ดังนี้

1 ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ นายกเทศมนตรี นายกองกิจการบริหารส่วนตำบล ปลัดเทศบาล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล รวมถึงผู้บริหารการศึกษา ได้แก่ ผู้อำนวยการสำนัก ผู้อำนวยการกอง หัวหน้ากองการศึกษา ควรมีความรู้ความเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญในการดำเนินงานด้านการให้การศึกษา และพัฒนาศูนย์เด็กเล็ก และมีนโยบายแผนและงบประมาณเพื่อการดำเนินงานที่ชัดเจนในการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กให้มีคุณภาพ

2 บุคลากรซึ่งทำหน้าที่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้แก่

- หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ดูแลเด็ก ผู้ประกอบอาหาร และผู้ทำความสะอาด ควรมีความรู้ความเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญ ดังนี้ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีสถานภาพเป็นพนักงานส่วนท้องถิ่น หรือพนักงานจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามมาตรฐานทั่วไปหรือหลักเกณฑ์เกี่ยวกับพนักงานส่วนท้องถิ่นหรือพนักงานจ้างที่ออกตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 และควรมีความรู้ความเข้าใจ ดังนี้ 1) มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการศึกษาขึ้นไปสาขาวิชาเอกอนุบาลศึกษา หรือปริญญาอื่น ๆ ที่คณะกรรมการกลางพนักงานส่วนท้องถิ่นรับรอง และมีประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี 2) มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานที่รับผิดชอบตามมาตรฐานทั่วไปหรือหลักเกณฑ์เกี่ยวกับพนักงานส่วนท้องถิ่นที่กำหนด 3) มีความรู้เรื่องโภชนาการ และอาหารเป็นอย่างดี 4) ไม่เป็นผู้มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือบกพร่องในศีลธรรมอันดี 5) ไม่มีประวัติการกระทำผิดต่อเด็ก หรือละเมิดสิทธิเด็ก 6) ไม่เป็นผู้เคยต้องรับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกเว้นแต่ความผิดที่เป็นลหุโทษ หรือความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท 7) แพทย์ให้การรับรองว่ามีสุขภาพจิตดี สุขภาพแข็งแรงไม่เป็นโรคติดต่อร้ายแรง ไม่เป็นผู้วิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือน ไม่สมประกอบ และไม่เป็นผู้ติดสารเสพติด

- ผู้ดูแลเด็ก มีวุฒิการศึกษาตามที่คณะกรรมการกลางพนักงานส่วนท้องถิ่นกำหนด มีสถานภาพเป็นพนักงานส่วนท้องถิ่นหรือพนักงานจ้างตามมาตรฐานทั่วไป หรือหลักเกณฑ์เกี่ยวกับพนักงานจ้างที่ออกตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 และควรมีความรู้ความเข้าใจ ดังนี้

- 1) มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานที่รับผิดชอบตามมาตรฐานทั่วไปหรือหลักเกณฑ์เกี่ยวกับพนักงานส่วนท้องถิ่นที่กำหนด
- 2) ไม่เป็นผู้มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือบกพร่องในศีลธรรมอันดี
- 3) ไม่มีประวัติการกระทำผิดต่อเด็ก หรือละเมิดสิทธิเด็ก

- 4) ไม่เป็นผู้เคยต้องรับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกเว้นแต่ความผิดที่เป็นลหุโทษ หรือความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท
- 5) แพทย์ให้การรับรองว่ามีสุขภาพจิตดี สุขภาพแข็งแรง ไม่เป็นโรคติดต่อ ร้ายแรง ไม่เป็นผู้วิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือน ไม่สมประกอบ และไม่เป็นผู้ติดสารเสพติด
- 6) มีระดับวุฒิภาวะ และบุคลิกลักษณะเหมาะสม ทั้งด้านจิตใจ อารมณ์ สังคม มีความตั้งใจปฏิบัติงานด้วยความรัก ความอ่อนโยน เอื้อต่อการปฏิบัติหน้าที่ในการดูแลเด็กเล็กอย่างเหมาะสม
- 7) เป็นบุคคลที่มีความรักเด็ก มีอุปนิสัยสุ่มเยือกเย็น และมีความขยันอดทน
- 8) มีประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี

3 ผู้ประกอบอาหาร มีสถานภาพเป็นพนักงานจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและควรมีคุณสมบัติที่สำคัญ ดังนี้ มีคุณสมบัติเช่นเดียวกับผู้ดูแลเด็ก ยกเว้น วุฒิการศึกษา ควรจบการศึกษาไม่ต่ำกว่าภาคบังคับ และควรเป็นผู้มีความรู้เรื่องโภชนาการ และอาหารเป็นอย่างดี

4 ผู้ทำความสะอาด มีสถานภาพเป็นพนักงานจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและควรมีคุณสมบัติที่สำคัญ ดังนี้ มีคุณสมบัติเช่นเดียวกับผู้ดูแลเด็ก ยกเว้น วุฒิการศึกษา ควรจบการศึกษาไม่ต่ำกว่าภาคบังคับ

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาล อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี

จากการศึกษาในสภาพทั่วไปและการบริการจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาล อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ในเบื้องต้นสรุปได้ดังนี้

เทศบาลเมืองสองพี่น้อง ได้ถือกำเนิดขึ้นโดยพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งเทศบาลตำบลสองพี่น้อง โดย ยกฐานะจากสุขาภิบาล เป็นเทศบาลตำบลสองพี่น้อง เมื่อวันที่ 10 ธันวาคม พ.ศ. 2478 มีพื้นที่ 2.4 ตารางกิโลเมตร ต่อมาเมื่อวันที่ 5 มีนาคม พ.ศ. 2512 ได้มีการขยายเขตเทศบาลโดยพระราชกฤษฎีกาเปลี่ยนแปลงเขตเทศบาลตำบลสองพี่น้อง ปัจจุบันมีพื้นที่ 10.4 ตารางกิโลเมตร (6,500 ไร่) ต่อมาได้มีประกาศกระทรวงมหาดไทยเปลี่ยนแปลงฐานะ จากเทศบาลตำบลสองพี่น้อง เป็นเทศบาลเมืองสองพี่น้อง โดยมีผลบังคับตั้งแต่วันที่ 31 มกราคม พ.ศ. 2551 เทศบาลเมืองสองพี่น้อง ตั้งอยู่ในเขตตำบลสองพี่น้อง อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี อยู่ห่างจากศาลากลางจังหวัดสุพรรณบุรี ประมาณ 42 กิโลเมตร

ตำบลสองพี่น้องได้รับการจัดตั้งให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาล พร้อมกับเทศบาลเมืองสุพรรณบุรี ซึ่งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสองแห่งแรกในจังหวัดสุพรรณบุรีโดยมีอายุ ยืนยาวจนถึงปัจจุบันเป็นเวลา 77 ปี ปกครองโดยนายกเทศมนตรี

เทศบาลเมืองสองพี่น้องตั้งอยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอสองพี่น้องประมาณ 2 กิโลเมตร แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 19 ชุมชน ดังนี้ ชุมชนอำเภอเก่า ชุมชนโพธิ์อ้น ชุมชนนายจาง ชุมชนศรีสำราญ ชุมชนสองพี่น้อง ชุมชนร่วมพัฒนา ชุมชนสะพานโค้ง ชุมชนรางโตนด ชุมชนบางใหญ่ ชุมชนคลองมะดัน ชุมชนไผ่หมู่ ชุมชนบางลี่ ชุมชนตลาดบางลี่ ชุมชนบางลี่เล็ก ชุมชนปฐมดวงทอง ชุมชนประชาร่วมใจ ชุมชนลาดเข้มทอง ชุมชนรางภาษี และ ชุมชนหน้าอำเภอ ประชาชนส่วนใหญ่ในตำบลสองพี่น้อง โดยเฉพาะในตลาดบางลี่เป็นคนไทยเชื้อสายจีน มีบรรพบุรุษเป็นชาวจีนแผ่นดินใหญ่ และมีบางส่วนที่เป็นคนไทยแท้ วิถีชีวิตของชาวสองพี่น้องจึงเป็นวัฒนธรรมที่ผสมกลมกลืนระหว่างไทยและจีนจนไม่สามารถแยกออกได้ ประชาชนส่วนใหญ่พูดภาษาไทยกลาง และภาษาจีนแต้จิ๋ว นับถือศาสนาพุทธเป็นส่วนใหญ่ รองลงมาเป็น ศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก และศาสนาอิสลาม ประชาชนยึดมั่นในวัฒนธรรมประเพณีแบบไทยภาคกลางที่ผสมผสานวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมแบบจีน

สภาพเศรษฐกิจ เนื่องจากพื้นที่บริเวณตำบลสองพี่น้องเป็นพื้นที่ราบลุ่ม มีน้ำท่วมถึงตลอดปี ตำบลสองพี่น้องจึงอุดมสมบูรณ์ไปด้วยพืชพันธุ์ธัญชาติและสัตว์น้ำมากมาย ประชากรส่วนใหญ่จึงประกอบอาชีพเกษตรกรรม ได้แก่ ทำนาเป็นส่วนใหญ่ นอกจากนี้ยังปลูกผักบุง ผักกระเฉด เลี้ยงสัตว์ (เป็ด, ไก่, หมู) เพาะเลี้ยงและจับสัตว์น้ำตามธรรมชาติ ตลาดบางลี่จึงเป็นแหล่งผลิตและจำหน่ายเครื่องมือและอุปกรณ์ประมงน้ำจืด และอุปกรณ์การเกษตรต่าง ๆ นอกจากนี้ในตำบลสองพี่น้อง โดยเฉพาะตลาดบางลี่ยังเป็นศูนย์รวมร้านค้าจำหน่าย สินค้าและบริการแทบทุกชนิด

สภาพสังคม ประชาชน ส่วนใหญ่ในตำบลสองพี่น้อง โดยเฉพาะในตลาดบางลี่เป็นคนไทยเชื้อสายจีน มีบรรพบุรุษเป็นชาวจีนแผ่นดินใหญ่ และมีบางส่วนที่เป็นคนไทยแท้ วิถีชีวิตของชาวสองพี่น้องจึงเป็นวัฒนธรรมที่ผสมกลมกลืนระหว่างไทยและจีนจนไม่สามารถแยกออกได้ ประชาชนส่วนใหญ่พูดภาษาไทยกลาง และภาษาจีนแต้จิ๋ว นับถือศาสนาพุทธร้อยละ 99 ศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกและศาสนาอิสลาม ร้อยละ 1 ประชาชนยึดมั่นในวัฒนธรรมประเพณีแบบไทยภาคกลางที่ผสมผสานวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมแบบจีน

การศาสนา ประกอบด้วยวัด 3 แห่ง ได้แก่ วัดอัมพวัน (คลองมะดัน) วัดโพธิ์อ้น วัดจันทรังชีฉิมาวาส (วัดศรีสำราญ) ศาลเจ้า 2 แห่ง ได้แก่ โรงเจฮกเฮงตั้ว (ตลาดบางลี่) ศาลเจ้าคลองมะดัน

การศึกษา ประกอบด้วยโรงเรียนประถมศึกษา 5 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนเทศบาล 1 ตลาดบางลี่ (พานิชอุทิศ) โรงเรียนเทศบาล 3 (วัดอัมพวัน) โรงเรียนเทศบาล 4 (วัดโพธิ์อัน) โรงเรียนเทศบาล 5 (วัดศรีสำราญ) และโรงเรียนอุภัยภาดาวิทยาลัย โรงเรียนมัธยมศึกษา 1 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนบางลี่วิทยา โรงเรียนอนุบาล 1 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนเทศบาล 2 (อำนวยการวิทย์) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้แก่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลเมืองสองพี่น้อง²³

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตตำบลสองพี่น้อง อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ประกอบด้วย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลเมืองสองพี่น้อง ปัจจุบันมีเด็กจำนวน 120 คน และในอำเภอ ประกอบได้ด้วย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลทุ่งคอก มีเด็กจำนวน 200 คน²⁴ และ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลบางตาเถร มีเด็กจำนวน 90 คน (ข้อมูลทางสถิติของเทศบาลเมืองสองพี่น้อง, 2557)

นโยบายด้านการศึกษาของเทศบาลเมืองสองพี่น้อง มีนโยบายในการยกระดับคุณภาพ การศึกษาระดับปฐมวัยสู่ความเป็นเลิศ และขยายการจัดการศึกษาปฐมวัยให้อยู่ในศูนย์กลางของ ชุมชน

1. ขยายโอกาสการศึกษาภาคบังคับ (ป.1-ม.3) ให้ครอบคลุมทั่วทุกชุมชน
2. ส่งเสริมการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลให้ได้มาตรฐาน เตรียมพร้อมสู่ ประชาคมอาเซียน โดยส่งเสริมให้โรงเรียนมีการจัดหลักสูตรอาเซียนศึกษา จัดให้มีการสอนเสริม ภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสารให้นักเรียนในโรงเรียน สังกัดเทศบาล ได้แก่ ภาษาอังกฤษ และ ภาษาจีน
3. จัดหาเครื่องมือเครื่องใช้ สื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย มีคุณภาพและมาตรฐานทาง วิชาการให้กับโรงเรียนสังกัดเทศบาลให้เพียงพอกับความ ต้องการ
4. ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้มีโอกาสศึกษาหาความรู้และเพิ่มพูน ทักษะ ความสามารถของตนเองให้มีความรอบรู้ในทางวิชาการและสามารถถ่ายทอดความรู้ ผู้ผู้เรียนได้เป็น อย่างดี
5. ปรับปรุงอาคารสถานที่ให้เหมาะสมและเอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน

²³ เทศบาลเมืองสองพี่น้อง, **ประวัติเทศบาลเมืองสองพี่น้อง**, เข้าถึงเมื่อ 5 กุมภาพันธ์ 2558, เข้าถึงได้จาก <http://songpeenongcity.go.th/index.php?w=1&p=home>

²⁴ ศูนย์อนามัยที่ 4 ราชบุรี, **รายงาน ตำบลทุ่งคอก ของอำเภอสองพี่น้อง จังหวัด สุพรรณบุรี**, เข้าถึงเมื่อ 5 กุมภาพันธ์ 2558, เข้าถึงได้จาก <http://122.154.73.26/hpd/child/?m=report&R=childcenter&t=720712>

6. ส่งเสริมการจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อสร้างความตระหนักและการรับรู้ในเรื่องของอาเซียน แก่กลุ่มเยาวชนและประชาชน
7. ส่งเสริมและสนับสนุนให้โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเป็นศูนย์กลางแห่งการเรียนรู้สำหรับคนในชุมชน
8. ร่วมมือกับศูนย์การศึกษานอกระบบและตามอัธยาศัยในการจัดการศึกษาให้กับประชาชนในชุมชนให้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้

สภาพการจัดการศึกษา

ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2478 กำหนดให้เทศบาลมีหน้าที่จัดการศึกษาเพื่อให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรมเข้าไว้ด้วย ดังนั้นหน้าที่ในการจัดการศึกษาท้องถิ่นจึงตกอยู่ในความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. 2478 ให้มีการโอนโรงเรียนและทรัพย์สินของโรงเรียนมาเป็นของเทศบาลทั้งหมดหากท้องถิ่นไม่มีปริมาณโรงเรียนไม่เพียงพอ เทศบาลจัดตั้งเพิ่มขึ้นและดำรงสถานศึกษาด้วยรายได้ของเทศบาล จากพระราชบัญญัติ 2 ฉบับ ดังกล่าวรัฐบาลจึงได้ตราพระราชกฤษฎีกามอบอำนาจจัดการศึกษาในเขตเทศบาลให้รับการดำเนินการเมื่อ พ.ศ. 2479 และเทศบาลได้รับโอนโรงเรียนเทศบาลมาดำเนินการครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. 2480 การโอนโรงเรียนเทศบาลมาดำเนินการครั้งนี้ เทศบาลได้รับโอนมาทั้งหมดคือ โรงเรียน กิจการของโรงเรียน ทรัพย์สินและครู โดยให้ครูโอนมาเป็นพนักงานเทศบาลการโอนของประถมศึกษามาอยู่กับเทศบาลในระยษณัั้นประสบปัญหาต่างๆ มากงบประมาณของเทศบาลมีจำนวนน้อย ทำให้การศึกษาของเทศบาลไม่ก้าวหน้าเท่าที่ควร จึงได้มีการโอนการศึกษาของเทศบาลไปอยู่กับกระทรวงศึกษาอีกครึ่งหนึ่ง

ดังนั้นการจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตเทศบาล จึงอยู่ในการกำกับดูแลควบคุมของเทศบาลตลอดมาจนทุกวันนี้ และประกอบกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 เกี่ยวกับการบริหารและการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มาตรา 41 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่งหรือทุกระดับตามความพร้อม ความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่น มาตรา 42 ให้กระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และมีหน้าที่ในการประสานและส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้

สามารถจัดการศึกษา สอดคล้องกับนโยบายและได้มาตรฐานการศึกษา รวมทั้งการเสนอแนะการจัดสรรงบประมาณอุดหนุนการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น²⁵

เทศบาล เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความพร้อมและประสบการณ์ในการจัดการศึกษาเพราะเทศบาลเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้มีการจัดตั้งมาตั้งแต่ พ.ศ.2476 ด้วยการกำหนดให้เทศบาลมีหน้าที่ในการจัดการศึกษาให้แก่ราษฎรในท้องถิ่นประกอบกับพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. 2478 ให้มีการโอนโรงเรียนประชาบาลที่อยู่ในเขตเทศบาลมาเป็นโรงเรียนเทศบาล และใน พ.ศ. 2480 เทศบาลได้รับโอนโรงเรียนประชาบาลมาเป็นโรงเรียนเทศบาลอย่างสมบูรณ์ ซึ่งเป็นการโอนทั้งภารกิจ ทรัพย์สิน การบริหาร และครู ที่มีฐานะเป็นพนักงานครูเทศบาล นับเป็นการเริ่มต้นของการจัดการศึกษาท้องถิ่น จากนั้นได้มีการตราพระราชบัญญัติเทศบาลขึ้นใช้หลายฉบับ ตั้งแต่ พ.ศ.2496 เป็นต้นมาจนถึงพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 11 พ.ศ. 2543 และแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 12 พ.ศ. 2546 ซึ่งได้กำหนดหน้าที่ของเทศบาลไว้คือ การจัดการให้ราษฎรได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง อย่างไรก็ตามด้วยข้อจำกัดด้านการคลังท้องถิ่น และการจัดสรรงบประมาณจากราชการบริหารส่วนกลางไปยังการบริหารส่วนท้องถิ่นยังทำได้ไม่สมบูรณ์ ทำให้เทศบาลไม่สามารถดำเนินการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยได้อย่างเต็มที่ เนื่องจากไม่ใช่ว่าการศึกษาภาคบังคับ ทั้งที่การศึกษาระดับปฐมวัยเป็นที่ต้องการของชุมชนและผู้ปกครอง²⁶

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยได้ศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของเทศบาลในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 3 แห่ง ประกอบด้วย 1) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลเมืองสองพี่น้อง 2) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลทุ่งคอก และ 3) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลบางตาเถร และมีผู้ให้ข้อมูลดังนี้ ผู้ให้ข้อมูลสถานศึกษา ได้แก่ นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรีฝ่ายการศึกษา ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้อำนวยการกองการศึกษา หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ดูแลเด็ก และผู้ปกครองเด็ก เป็นผู้ตอบแบบสอบถามการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย

²⁵ กระทรวงศึกษาธิการ, พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553, เข้าถึงเมื่อ 5 กุมภาพันธ์ 2558, เข้าใจได้จาก <https://www.mwit.ac.th/~person/01-Statutes/NationalEducation.pdf>

²⁶ สนิท จรอนันต์, ความเข้าใจเรื่องการปกครองท้องถิ่น, (กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543), 11-15.

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยภายในประเทศ

กิตติศัพท์ ไจทน ได้ศึกษามาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย พบว่า ผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย โดยภาพรวมสามารถปฏิบัติได้ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในรายละเอียดแล้ว พบว่า มาตรฐานที่ 6 ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย สามารถปฏิบัติได้มากกว่าด้านอื่น โดยภาพรวมสามารถปฏิบัติได้ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในรายละเอียดแล้ว พบว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นสถานที่แลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยของผู้ดูแลเด็กด้วยกัน สามารถปฏิบัติได้มากกว่าข้ออื่น รองลงมา คือ ผู้ดูแลเด็กได้มีการสร้างเครือข่ายโดยการจัดตั้งชมรมผู้ดูแลเด็กเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการปฏิบัติงาน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นได้ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยในระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับอำเภอ ระดับจังหวัด ระดับภาค และระดับประเทศ ตามลำดับ ส่วนข้อที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอแม่สรวย สามารถปฏิบัติได้น้อยกว่าเรื่องอื่น คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอแม่สรวยได้มีการจัดประชุมผู้ดูแลเด็กระดับอำเภออย่างต่อเนื่อง ส่วนปัญหาและอุปสรรคของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้ข้อมูลว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของอำเภอแม่สรวยแต่ละแห่งมีแนวทาง นโยบายในการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่แตกต่างกัน ต่างคนต่างดำเนินงานของตนเอง ยังไม่ได้รับการส่งเสริมในระดับภาพรวมของอำเภอ จึงต้องมีการประสานงานร่วมกัน เพื่อความเป็นเอกภาพในการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยให้ใกล้เคียงกัน รองลงมา คือ มาตรฐานที่ 4 ด้านวิชาการและกิจกรรมหลักสูตร มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย มาตรฐานที่ 4 ด้านด้านวิชาการและกิจกรรมหลักสูตร โดยภาพรวมสามารถปฏิบัติได้ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในรายละเอียดแล้ว พบว่า เด็กมีคุณลักษณะตามวัยที่เหมาะสมกับช่วงอายุ เช่น พัฒนาการด้านร่างกาย พัฒนาการด้านอารมณ์-จิตใจ พัฒนาการด้านสังคม พัฒนาการด้านสติปัญญา สามารถปฏิบัติได้มากกว่าข้ออื่น รองลงมา คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้กำหนดจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัยของเด็กและยืดหยุ่นได้ตามความต้องการและความสนใจของเด็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้จัดกิจกรรมมีความสมดุลระหว่างกิจกรรมในห้องและนอกห้องเรียน ตามลำดับ ส่วนข้อที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอแม่สรวย สามารถปฏิบัติได้น้อยกว่าเรื่องอื่น คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้รับการประเมินการจัดการศึกษาจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีมาตรฐานและมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของ

ชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ หัวหน้ากองการศึกษา/หัวหน้าส่วนการศึกษา/นักวิชาการศึกษา ได้ให้ข้อมูลว่า ในการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเน้นการจัดการศึกษา เพื่อให้เด็กมีคุณลักษณะตามวัยช่วงอายุ 2-5 ปีที่เหมาะสม คือ มีพัฒนาการความพร้อมด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม สติปัญญา โดยได้จัดกิจกรรมที่หลากหลายเหมาะสมกับวัยของเด็ก อีกทั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กยังได้จัดกิจกรรมทั้งในและนอกห้องเรียน ที่ส่งเสริมการสร้างพัฒนาการและการอนุรักษ์ ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นควบคู่กันไป เช่น กิจกรรมการทำขนมพื้นเมือง กิจกรรมการฟ้อนเล็บ กิจกรรม การศึกษานอกห้องเรียน ซึ่งเด็ก ๆ ได้ให้ความสนใจและความร่วมมือในการทำกิจกรรมเป็นอย่างดี ส่วนปัญหาและอุปสรรคของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้ข้อมูลว่า การที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่ได้รับการตรวจสอบผลการจัดการศึกษา เพราะว่าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กก็เป็น สถานศึกษาประเภทหนึ่ง ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ต้องได้รับการประเมินผล การจัดการศึกษาจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานต้น สังกัด และหน่วยงานที่รับผิดชอบในการประเมินผลการจัดการศึกษา เพื่อตรวจสอบคุณภาพการ จัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มาตรฐานที่ 2 ด้านบุคลากร โดยภาพรวมสามารถปฏิบัติได้ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาในรายละเอียดแล้ว พบว่า ผู้ดูแลเด็กมีคุณสมบัติเฉพาะสำหรับผู้ดำรงตำแหน่ง เช่น มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการศึกษา สาขาเอกอนุบาลศึกษาหรือปฐมวัย ได้ปฏิบัติงาน เกี่ยวกับการดูแลเด็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นติดต่อกันไม่น้อยกว่า 3 ปี สามารถปฏิบัติได้ มากกว่าข้ออื่น รองลงมา คือ หัวหน้าส่วนราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้แก่ ปลัดองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น หัวหน้ากองการศึกษา/ส่วนการศึกษา และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานด้าน การศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็ก เล็ก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้กำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากรในศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก ตามลำดับ ส่วนข้อที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอแม่สรวย สามารถปฏิบัติได้น้อยกว่าเรื่องอื่น คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้จัดสรรบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ อื่นในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เช่น เจ้าหน้าที่ธุรการ/การเงิน/พัสดุ ภารโรง ยามรักษาความปลอดภัย (X = 2.19) ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ หัวหน้ากองการศึกษา/หัวหน้าส่วนการศึกษา/ นักวิชาการศึกษา ได้ให้ข้อมูลว่า ผู้ดูแลเด็กที่ปฏิบัติงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น ได้รับวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรีในหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต/ครุศาสตรบัณฑิต วิชาเอกอนุบาลศึกษา/การศึกษาปฐมวัย และที่มีคุณวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี ผู้ดูแลเด็กขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอแม่สรวย ได้รับการส่งเสริมให้เรียนในหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต วิชาเอก การศึกษาปฐมวัย จากมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต และในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะมีหัวหน้าส่วนราชการ คือ ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็น

ผู้บังคับบัญชาสูงสุดในส่วนของพนักงานเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และจะมีหน่วยงานราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่รับผิดชอบงานด้านการศึกษา คือ กองการศึกษา สำหรับเทศบาลตำบล/ส่วนการศึกษา สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบล โดยจะมีพนักงานส่วนท้องถิ่นในตำแหน่ง หัวหน้ากองการศึกษา/หัวหน้าส่วนการศึกษา/นักวิชาการศึกษา เป็นผู้ควบคุมกำกับดูแลการปฏิบัติงานของผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งในการปฏิบัติงานของผู้ดูแลเด็กได้มีคำสั่งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการกำหนดบทบาทหน้าที่แบ่งงานรับผิดชอบอย่างชัดเจน ส่วนปัญหาและอุปสรรคของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้ข้อมูลว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบางแห่งมีปัญหาในการจัดสรรตำแหน่ง ผู้ดูแลเด็กในการปฏิบัติหน้าที่ เนื่องจากไม่สามารถจ้างบุคคลอื่นมาช่วยเหลือในการปฏิบัติงานของผู้ดูแลเด็ก อีกทั้งยังติดขัดเรื่องของการบริหารงานบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและงบประมาณในการจัดจ้างบุคคลมีจำนวนจำกัด มาตรฐานที่ 3 ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย มาตรฐานที่ 5 ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน และมาตรฐานที่ 1 ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามลำดับ จากผลการวิจัยในครั้งนี้ ทำให้ได้ข้อมูลเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงรายให้ได้มาตรฐานต่อไป²⁷

เกล้าจิกา ถวัลย์เสรีได้ศึกษาความรู้ ความเข้าใจของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี พบว่า 1. ผู้ปกครองมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน พบว่าด้านการจัดบริการให้กับเด็กปฐมวัย ด้านการจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กด้านการจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับผู้ปกครอง อยู่ในระดับมากทุกด้าน 2. ความรู้ ความเข้าใจของผู้ปกครอง เกี่ยวกับการจัดการศึกษา ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเมื่อจำแนกตามปัจจัยพื้นฐานของผู้ปกครองประกอบด้วย อายุ อาชีพ รายได้ และระดับการศึกษา พบว่า ผู้ปกครองมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการจัดบริการให้กับเด็กปฐมวัย และด้านความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับผู้ปกครองแตกต่างกันดังต่อไปนี้ 1) ผู้ปกครองที่มีอายุต่างกันมีความรู้ ความเข้าใจของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับผู้ปกครอง

²⁷ กิตติศัพท์ ใจทน, “มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย” (หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการศึกษา มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง, 2555).

และด้านการจัดบริการให้กับเด็กปฐมวัย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ยกเว้นด้านการจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ปกครองที่มีอายุ ต่างกันมีความรู้ ความเข้าใจของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษา ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) ผู้ปกครองที่มีรายได้ต่างกัน มีความรู้ ความเข้าใจด้านการจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนรู้ และ ด้านการจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ยกเว้น ด้านการจัดบริการให้กับเด็กปฐมวัย และด้านความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับผู้ปกครอง พบว่า ผู้ปกครองที่มีรายได้ต่างกัน มีความรู้ ความเข้าใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01²⁸

รำเพย แดงประไพ ความต้องการของผู้ปกครองต่อบริการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบล อำเภอกะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1. ผู้ปกครองมีความต้องการต่อบริการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะ 3 อันดับแรก คือ การบริการด้านโภชนาการ ด้านบุคลากร และด้านสุขภาพ 2. ความต้องการของผู้ปกครองต่อบริการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำแนกตามสถานภาพของผู้ปกครองโดยรวม พบว่า ไม่แตกต่างกัน ยกเว้น จำแนกตามอายุ และรายได้ พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05²⁹

วาสนา ชัตติยวงษ์ ศึกษาการดำเนินการจัดตั้งและการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาศักยภาพเด็กก่อนวัยอนุบาลอย่างมีส่วนร่วมและพึ่งตนเองของชุมชน : กรณีศึกษา ตำบลกกโก อำเภอมือง จังหวัดลพบุรี พบว่าคุณลักษณะของความพร้อมในการมีส่วนร่วมและพึ่งตนเองได้แก่ การรวมกลุ่มกันทำงาน การจัดความสัมพันธ์ของกลุ่มแบบมีส่วนร่วม จิตสำนึกของการพึ่งตนเองและการแสวงหาการสนับสนุนจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีอยู่ในชุมชนแล้ว แต่การร่วมกันจัดการศึกษาอย่างพึ่งตนเองยังไม่มี การจัดสร้างขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม เมื่อผู้วิจัยได้เข้าไปเตรียมความพร้อมในการมีส่วนร่วมและพึ่งตนเอง

²⁸ เกลักรจิกา ถวัลย์เสรี, “ความรู้ ความเข้าใจของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอกะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี ” (ปริญาญการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2553), 84-90.

²⁹ รำเพย แดงประไพ, “ความต้องการของผู้ปกครองต่อบริการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบล อำเภอกะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี” (ปริญาญการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2550)

โดยใช้ 3 เทคนิค ได้แก่ 1) เทคนิคการประเมินสภาวะชนบทอย่างมีส่วนร่วม (Participatory Rural Appraisal : PRA) เพื่อกระตุ้นให้ชุมชนตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาเด็กก่อนวัยอนุบาลและรับรู้ถึงปัญหาการดูแลเด็กก่อนวัยอนุบาลในชุมชน 2) เทคนิคการวางแผนอย่างมีส่วนร่วม (Appreciation - Influence -Control : AIC) เพื่อวางแผนแก้ไขปัญหา และ 3) เทคนิคการวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อแสวงหาการสนับสนุนจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการแก้ปัญหา จึงเกิดความพร้อมในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระดับก่อนวัยอนุบาลอย่างพึ่งตนเอง จากนั้นชุมชนได้ดำเนินการจัดตั้งศูนย์พัฒนาศักยภาพเด็กก่อนวัยอนุบาลโดยแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อดำเนินการจัดตั้งและบริหารจัดการศูนย์ฯ คณะกรรมการฯ ได้ดำเนินการจัดตั้งและบริหารจัดการศูนย์ฯ โดยบูรณาการองค์ความรู้ในเรื่องการจัดตั้งศูนย์ฯ และการบริหารจัดการศูนย์ฯ เข้ากับทรัพยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อจัดหาและปรับปรุงสถานที่ จัดหางบประมาณและบุคลากร ผลการประเมินประสิทธิภาพการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาศักยภาพเด็กก่อนวัยอนุบาลพบว่าศูนย์ฯ ที่บริหารจัดการโดยบุคลากรในชุมชนนั้นมีประสิทธิภาพ ผู้ปกครองที่นำเด็กมาให้ศูนย์ฯ ดูแล และคณะกรรมการดำเนินการจัดตั้งและบริหารจัดการศูนย์ฯ มีความพึงพอใจ การจัดตั้งศูนย์พัฒนาศักยภาพเด็กก่อนวัยอนุบาลในชุมชนจึงเป็นการตอบสนองความต้องการผู้ดูแลเด็กก่อนวัยอนุบาลของผู้ปกครองและชุมชน ดังนั้น หากยังมีความต้องการผู้ดูแลเด็กก่อนวัยอนุบาลอยู่การดำเนินการที่ต่อเนื่องของศูนย์พัฒนาศักยภาพเด็กก่อนวัยอนุบาลเป็นสิ่งที่เป็นไปได้³⁰

ภัททิรา ชชาติพุดซา ได้ศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์เด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีวัตถุประสงค์เพื่อค้นหาแนวทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองกระทุ่ม ให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์เด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยวิธีการสัมภาษณ์ กลุ่มเป้าหมายได้แก่ กลุ่มผู้บริหาร กลุ่มบุคลากร และกลุ่มผู้ปกครอง จำนวน 15 คน แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ ผลการศึกษาพบว่า เกณฑ์มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์เด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มี 6 ด้าน ได้แก่ ด้านบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน และด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย องค์การบริหารส่วนตำบลหนองกระทุ่ม ได้มี

³⁰ วาสนา ชัดติยวงษ์, “การดำเนินการจัดตั้งและการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาศักยภาพเด็กก่อนวัยอนุบาลอย่างมีส่วนร่วมและพึ่งตนเองของชุมชน : กรณีศึกษา ตำบลกกโก อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี” (ปริญญาการศึกษาคุณวุฒิปริญญาตรี สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2548), 171-173.

การประเมินตามเกณฑ์มาตรฐานจากการสัมภาษณ์เป็นกลุ่มได้ทำหรือไม่ทำตามเกณฑ์การประเมิน ปัญหาอุปสรรคการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งได้มีแนวทางการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานทั้ง 6 ด้าน คือ 1) ด้านบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการดำเนินศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เพียงพอ อาหารกลางวันอัตรามื้อละ 13 บาท เป็น 20 บาทต่อหัว 2) ด้านบุคลากรการปรับโครงสร้างองค์กร เพิ่มกองการศึกษาและวัฒนธรรม เพื่อให้มีหน่วยงานรับผิดชอบงานการศึกษาและวัฒนธรรมโดยตรง ผู้บริหาร คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และบุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรประชุมร่วมกันทุก 1 เดือน เพื่อร่วมวางแผนบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จัดทำแผน/โครงการ/กิจกรรม พัฒนาและส่งเสริมด้านบุคลากร สื่อ หนังสือ วัสดุ อุปกรณ์ วัสดุครุภัณฑ์ และการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้งระยะสั้นและระยะยาว เพื่อพัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน 3) ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยปรับปรุงโรงอาหารหรือบริเวณพื้นที่รับประทานอาหารให้มีความสะอาด อากาศถ่ายเทได้สะดวก มีแสงสว่างเหมาะสมและมีพื้นที่เหมาะสมกับจำนวนนักเรียนและต้องมีการทำความสะอาดอย่างสม่ำเสมอโดยมอบหมายผู้รับผิดชอบหรือผลัดเวรกันระหว่างครูผู้ดูแลเด็ก 4) ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร จัดตั้งงบประมาณในการส่งบุคลากรเข้ารับการอบรมเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจและประสบการณ์ในงานด้านวิชาการ การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ การจัดทำหลักสูตร และการผลิตสื่อ สำหรับการเรียน การสอน เพื่อให้ผลของการปฏิบัติงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นที่พึงพอใจของผู้ปกครองและเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์เด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 5) ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน การจัดประชุมหรือจัดกิจกรรมต่าง ๆ ระหว่าง ผู้ปกครอง หัวหน้าศูนย์ ครูผู้ดูแลเด็ก และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรจัดในช่วงวันหยุดเสาร์หรืออาทิตย์ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้าร่วมประชุมหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมากขึ้น 6) ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ควรมีการจัดประชุมผู้ปกครองกับชุมชนเพื่อชี้แจงให้ทราบถึงกิจกรรมต่างๆ เดือนละ 1 ครั้ง และมีการเชิญชวนให้เข้าร่วมมาเป็นอาสาสมัครเข้ามาให้ความรู้แก่เด็ก ให้ผู้นำเครือข่ายผู้ดูแลเด็กออกเยี่ยมบ้านเด็กเพื่อสร้างความคุ้นเคยกับผู้ปกครอง และตั้งชมรมผู้ปกครองของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขึ้น เพื่อสร้างความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน³¹

³¹ ภัททิรา ชาติพิชิตา, แนวทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์เด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, เข้าถึงเมื่อ 5 กุมภาพันธ์ 2558, เข้าถึงได้จาก <http://mis.cola.kku.ac.th/frontend/alumni/9992>

ศิริศิลป์ บุตรจันทร์ วิจัยเรื่องการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กภายใต้กำกับดูแลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น: กรณีศึกษาองค์กรบริหารส่วนตำบลเป่า อำเภอดงระการพิชผล จังหวัดอุบลราชธานีพบว่า การดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กภายใต้กำกับดูแลขององค์กรบริหารส่วนตำบลเป่า การดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กภายใต้กำกับดูแลขององค์กรบริหารส่วนตำบลได้มาตรฐานที่ส่งผลต่อการดำเนินงานเป็น 6 มาตรฐาน คือ (1) มาตรฐานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (2) มาตรฐานด้านบุคลากร (3) มาตรฐานด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย (4) มาตรฐานด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร (5) มาตรฐานด้านการมีส่วนร่วม การสนับสนุนจากทุกภาคส่วน และ (6) มาตรฐานด้านส่งเสริมเครือข่ายพัฒนาเด็กปฐมวัย จากการศึกษาวิจัยการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กภายใต้กำกับดูแลขององค์กรบริหารส่วนตำบลเป่าพบว่าผลโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร รองลงมาคือด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านบุคลากร ด้านการมีส่วนร่วม การสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ด้านส่งเสริมเครือข่ายพัฒนาเด็กปฐมวัย และมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ซึ่งการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กภายใต้กำกับดูแลขององค์กรบริหารส่วนตำบลเป่าทุกด้านมีผลอยู่ในระดับมาก ยกเว้น ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย อยู่ในระดับปานกลาง และผลการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กภายใต้กำกับดูแลขององค์กรบริหารส่วนตำบลเป่า ผลการศึกษาพบว่าผลการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กภายใต้กำกับดูแลขององค์กรบริหารส่วนตำบลเป่าอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ข้อ 1 เด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีร่างกายเจริญเติบโตเหมาะสมตามวัย รองลงมาคือ ข้อ 3 เด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีสุขภาพจิตดี มีความสุข ข้อ 4 เด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสามารถอยู่ร่วมกับคนอื่นได้อย่างมีความสุข ข้อ 2 เด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นเด็กเก่ง เด็กฉลาด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับกับ ข้อ 9 ครูผู้ดูแลเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสามารถดูแลเด็กได้ทั่วถึง ข้อ 6 เด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความกล้าแสดงออกมากขึ้นข้อ 8 เด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้รับความปลอดภัยเมื่ออยู่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ข้อ 5 เด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีระเบียบวินัยและมีเหตุผลเหมาะสมกับวัย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับกับ ข้อ 10 พ่อ แม่ ผู้ปกครอง สามารถฝึกเด็กเล็กกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้และมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 7 เด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีกิริยามารยาท ที่ดีขึ้น³²

³² ศิริศิลป์ บุตรจันทร์, การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กภายใต้กำกับดูแลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น: กรณีศึกษาองค์กรบริหารส่วนตำบลเป่า อำเภอดงระการพิชผล จังหวัดอุบลราชธานี, เข้าถึงเมื่อ 5 กุมภาพันธ์ 2558, เข้าถึงได้จาก http://www.pol.ubu.ac.th/news_file/attachment-1368808528.doc

สุดสงวน พรหมเวียง วิจัยเรื่องการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกุงชนสาร อำเภอกุเวียง จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัย พบว่า 1.การดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัด องค์การบริหารส่วนตำบลหนองกุงชนสาร อำเภอกุเวียง จังหวัดขอนแก่น มีการปฏิบัติภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุด ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รองลงมาได้แก่ ด้านบุคลากร ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย และด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ตามลำดับ 2.แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกุงชนสาร อำเภอกุเวียง จังหวัดขอนแก่น สรุปได้ดังนี้ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรได้รับการสนับสนุนงบประมาณในการบริหารจัดการอย่างเพียงพอ ควรได้รับการบริหารด้านบุคลากรโดยกระบวนการที่ได้มาตรฐาน ยุติธรรมและโปร่งใส ครูผู้ดูแลเด็กควรส่งเสริมการเรียนรู้และจัดประสบการณ์ของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หน่วยงานควรมีการกำหนดคุณสมบัติ บทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อให้มีคุณภาพในการจัดการศึกษา อบรมเลี้ยงดู และส่งเสริมพัฒนาการอย่างถูกต้อง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรได้รับการก่อสร้างหรือปรับปรุงอาคารสถานที่ให้ได้มาตรฐาน มีความมั่นคงแข็งแรง ถูกสุขลักษณะ มีความเหมาะสมและความปลอดภัยแก่เด็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรอบรมเลี้ยงดู จัดประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนาการด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ตระหนักรู้ระหว่างเด็กและผู้ใกล้ชิด และควรส่งเสริมให้เด็กสามารถปฏิบัติกิจวัตรประจำวันและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและมีคุณภาพ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรจัดกิจกรรมสัมพันธ์กับชุมชน เช่น เข้าร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ที่สาธารณะ และในวันสำคัญต่างๆ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรได้รับการสนับสนุนจากทุกภาคส่วนในการพัฒนาปรับปรุงอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกอาคารและเฝ้าระวังดูแลความปลอดภัยให้กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรได้รับการสนับสนุนให้สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการเสริมสร้างความเข้มแข็งในการปฏิบัติงานด้านพัฒนาเด็กปฐมวัยระหว่างหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และควรได้รับการส่งเสริมให้เป็นแหล่งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางการพัฒนาเด็กปฐมวัย³³

นางลักษณ์ โกศรี วิจัยเรื่อง การวิเคราะห์องค์ประกอบคุณภาพการจัดการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์การบริหารส่วนตำบล ศึกษา 1) องค์ประกอบคุณภาพการจัดการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล 2) ศึกษาและเปรียบเทียบสภาพปัญหาการจัดการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็ก

³³ สุดสงวน พรหมเวียง, การดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกุงชนสาร อำเภอกุเวียง จังหวัดขอนแก่น, เข้าถึงเมื่อ 5 กุมภาพันธ์ 2558, เข้าถึงได้จาก <http://www.kroobannok.com/blog/75243>

เล็ก ขององค์การบริหารส่วนตำบลจำแนกตามภูมิภาค กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) กลุ่มตัวอย่างสำหรับการสัมภาษณ์ ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 10 คน และ 2) กลุ่มตัวอย่างสำหรับตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 448 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม SPSS for windows สำหรับวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานและวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และใช้โปรแกรม LISREL สำหรับวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง ผลการวิจัยพบว่า

1. องค์ประกอบคุณภาพการจัดการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล มีจำนวน 7 ด้าน และประกอบด้วยตัวบ่งชี้ทั้งหมด 79 ตัว ได้แก่ 1) องค์ประกอบด้านคุณภาพเด็ก ประกอบด้วยตัวบ่งชี้จำนวน 12 ตัว 2) องค์ประกอบด้านบุคลากร ประกอบด้วยตัวบ่งชี้จำนวน 16 ตัว 3) องค์ประกอบด้านการบริหารจัดการ ประกอบด้วยตัวบ่งชี้จำนวน 9 ตัว 4) องค์ประกอบด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ประกอบด้วยตัวบ่งชี้จำนวน 11 ตัว 5) องค์ประกอบด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วยตัวบ่งชี้จำนวน 9 ตัว 6) องค์ประกอบด้านความปลอดภัย ประกอบด้วยตัวบ่งชี้จำนวน 14 ตัว และ 7) องค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน ประกอบด้วยตัวบ่งชี้จำนวน 8 ตัว

2. โมเดลโครงสร้างคุณภาพการจัดการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่าไค-สแควร์เท่ากับ 914.41 ที่องศาอิสระเท่ากับ 1401 ระดับความน่าจะเป็นเท่ากับ 1.00 ค่า GFI เท่ากับ 0.95 ค่า AGFI เท่ากับ 0.89 ค่า RMR เท่ากับ 0.044 และได้องค์ประกอบคุณภาพการจัดการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล เรียงลำดับความสำคัญขององค์ประกอบจากมากไปน้อยคือ 1) การบริหารจัดการ 2) บุคลากร 3) วิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร 4) ความปลอดภัย 5) อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม 6) การมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน และ 7) คุณภาพเด็ก

3. สภาพปัญหาการจัดการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามภูมิภาค พบว่า สภาพปัญหาการจัดการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ ภาคใต้มีสภาพปัญหาการจัดการศึกษามากที่สุด รองลงมาคือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง และภาคเหนือมีสภาพปัญหาการจัดการศึกษาน้อยที่สุด³⁴

³⁴ นางลักษณ โภศรี, “การวิเคราะห์องค์ประกอบคุณภาพการจัดการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์การบริหารส่วนตำบล” (ครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิจัยทางการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2552).

สรุป

จากการศึกษาแนวคิดของนักการศึกษาหลายท่านและงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น ทำให้ทราบว่า ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2551 กำหนดให้เด็กปฐมวัย ได้รับการพัฒนาอย่างมีคุณภาพตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยมุ่งเน้นให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครู ผู้ดูแลเด็ก และผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัย มีความรู้ ความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของการเลี้ยงดู การสร้างประสบการณ์ การส่งเสริม และสนับสนุนให้เด็กปฐมวัยเกิดการเรียนรู้และพัฒนาได้เต็มตามศักยภาพ มาตรฐานการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้จัดทำขึ้นนี้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้ปรับปรุงเนื้อหา หลักเกณฑ์ให้สอดคล้องกับกฎหมาย ระเบียบ และหนังสือสั่งการ รวมทั้งอำนาจหน้าที่ตามบริบทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีความเหมาะสมและเป็นปัจจุบันเพื่อรองรับนวัตกรรมต่างๆ โดยมีวัตถุประสงค์ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นไปอย่างมีระบบ มีมาตรฐานและมีคุณภาพตามหลักวิชาการสอดคล้องกับ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ.2551 และเป็นการเตรียมความพร้อมที่จะรับการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) ซึ่งรัฐบาลมุ่งเน้นให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ และกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ได้การดำเนินงานส่งเสริมและสนับสนุนจัดการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีมาตรฐานและมีคุณภาพ ประกอบด้วย 3 ด้าน 12 มาตรฐาน คือ มาตรฐานด้านบุคลากร มาตรฐานที่ 1 ผู้ดูแลเด็ก มีคุณธรรม จริยธรรม มีวุฒิ ความรู้ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบ หมั่นพัฒนาตนเองเข้ากับชุมชนได้ดี มาตรฐานที่ 2 ผู้ดูแลเด็กมีความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มาตรฐานที่ 3 ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีคุณธรรม จริยธรรม มีภาวะผู้นำ และมีความสามารถในการบริหาร มาตรฐานที่ 4 ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ดูแลเด็กเล็ก และผู้เรียนมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของผู้ปกครองและชุมชน มาตรฐานด้านศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มาตรฐานที่ 5 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มาตรฐานที่ 6 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนอย่างหลากหลาย มาตรฐานที่ 7 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดพัฒนาสภาพแวดล้อมการบริการที่ส่งเสริมสุขภาพอนามัย และความปลอดภัย มาตรฐานที่ 8 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการร่วมมือกันระหว่างบ้าน องค์กรศาสนาสถาบันทางวิชาการ องค์กรภาครัฐและเอกชน เพื่อพัฒนาวิถีการเรียนรู้ในชุมชน และมาตรฐานด้านผู้เรียน มาตรฐานที่ 9 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ มาตรฐานที่ 10 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร มาตรฐานที่ 11 ผู้เรียนมีสุขนิสัย

สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี และมาตรฐานที่ 12 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ สนใจและร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ สนใจและร่วมกิจกรรมด้านดนตรีและการเคลื่อนไหว

บทที่ 3

การดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อทราบการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) ซึ่งใช้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis) ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 3 แห่ง ผู้ให้ข้อมูลแต่ละ 15 คน ประกอบด้วย นายกเทศมนตรี 1 คน รองนายกเทศมนตรีฝ่ายการศึกษา 1 คน ปลัดเทศบาล 1 คน ผู้อำนวยการกองการศึกษา 1 คน หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 1 คน ผู้ดูแลเด็ก 5 คน และผู้ปกครองเด็ก 5 คน รวม 15 คน รวมทั้งสิ้น 45 คน เครื่องมือเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ มีขั้นตอนการดำเนินการวิจัยและระเบียบวิธีวิจัย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยจึงได้กำหนดรายละเอียดขั้นตอนของการดำเนินการวิจัยไว้ 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวางแผนและจัดเตรียมโครงการ โดยการศึกษาลักษณะการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จากเอกสาร ตำรา กฎระเบียบ ข้อมูล สถิติต่างๆ รายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำมาจัดทำโครงร่างการวิจัยตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ เพื่อเสนอโครงร่างการวิจัยต่อภาควิชาเพื่อขอความเห็นชอบและอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัย

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการวิจัย เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยพัฒนาเครื่องมือความสัมพันธ์ จากนั้นนำไปทดสอบและปรับปรุงคุณภาพของเครื่องมือ นำเครื่องมือไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาตรวจสอบความถูกต้อง วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ แปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล ประมวลผล และเสนอแนะ

ขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการวิจัย เป็นขั้นตอนการนำเสนอรายงานผลการวิจัย โดยการนำร่างผลการวิเคราะห์ แปลผล และอภิปรายผล มาจัดทำรายงานการวิจัยเพื่อนำเสนออาจารย์

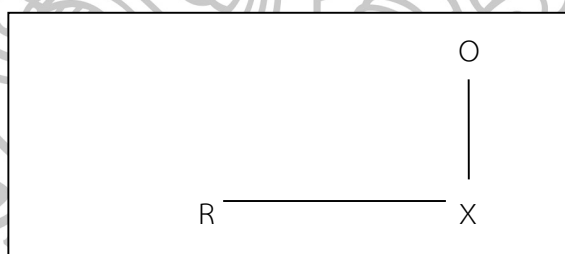
ที่ปรึกษาผู้ควบคุมการค้นคว้าอิสระ ตรวจสอบความถูกต้องและนำมาปรับปรุงแก้ไขตามที่ คณะกรรมการควบคุมการค้นคว้าอิสระเสนอแนะ จัดทำรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์เสนอต่อบัณฑิต วิทยาลัยเพื่ออนุมัติจบการศึกษา

ระเบียบวิธีวิจัย

เพื่อให้การดำเนินการวิจัยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการ วิจัย ผู้วิจัยจึงได้กำหนดระเบียบวิธีวิจัย ซึ่งประกอบด้วย แผนแบบการวิจัย ประชากรและกลุ่ม ตัวอย่าง ตัวแปรที่ศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและ สถิติที่ใช้ในการวิจัย โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

แผนแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) ที่มีแผนแบบงานวิจัยใน ลักษณะกลุ่มตัวอย่างเดียว ศึกษาสภาวะการณ์ไม่มีการทดลอง (the one shot, non-experimental case study design) ซึ่งเขียนเป็นแผนผัง (diagram) ได้ดังนี้

- เมื่อ
R	หมายถึง	ตัวอย่างที่ได้จากการสุ่ม
X	หมายถึง	ตัวแปรที่ศึกษา
O	หมายถึง	ข้อมูลที่ได้จากการศึกษา

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น ของเทศบาลในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 3 แห่ง ประกอบด้วย 1) ศูนย์

พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลเมืองสองพี่น้อง 2) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลทุ่งคอก และ 3) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลบางตาเถร

ผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แห่งละ 15 คน ได้แก่ นายกเทศมนตรี 1 คน รองนายกเทศมนตรีฝ่ายการศึกษา 1 คน ปลัดเทศบาล 1 คน ผู้อำนวยการกองการศึกษา 1 คน หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 1 คน ผู้ดูแลเด็ก 5 คน และผู้ปกครองเด็ก 5 คน รวม 15 คน รวมทั้งสิ้น 45 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ตัวแปรพื้นฐานและตัวแปรที่ศึกษา ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. ตัวแปรพื้นฐาน เป็นตัวแปรเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์ในการทำงาน

2. ตัวแปรที่ศึกษา คือ ตัวแปรการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย จำนวน 12 มาตรฐาน ดังนี้

มาตรฐานด้านบุคลากร

มาตรฐานที่ 1 ผู้ดูแลเด็กมีคุณธรรม จริยธรรม มีวุฒิ ความรู้ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบ หมั่นพัฒนาตนเองเข้ากับชุมชนได้ดี

มาตรฐานที่ 2 ผู้ดูแลเด็กมีความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

มาตรฐานที่ 3 ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีคุณธรรม จริยธรรม มีภาวะผู้นำ และมีความสามารถในการบริหารจัดการ

มาตรฐานที่ 4 ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ดูแลเด็กเล็ก และผู้เรียนมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของผู้ปกครองและชุมชน

มาตรฐานด้านศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

มาตรฐานที่ 5 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

มาตรฐานที่ 6 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนอย่างหลากหลาย

มาตรฐานที่ 7 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดพัฒนาสภาพแวดล้อมการบริการที่ส่งเสริมสุขภาพอนามัย และความปลอดภัย

มาตรฐานที่ 8 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการร่วมมือกันระหว่างบ้าน องค์กรศาสนา สถาบันทางวิชาการ องค์กรภาครัฐและเอกชน เพื่อพัฒนาวิธีการเรียนรู้ในชุมชน

มาตรฐานด้านผู้เรียน

มาตรฐานที่ 9 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์

มาตรฐานที่ 10 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร

มาตรฐานที่ 11 ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี

มาตรฐานที่ 12 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรีและการเคลื่อนไหว

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน มีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) เพื่อสอบถามข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ 1. เพศ 2. อายุ 3. ระดับการศึกษา 4. ตำแหน่งหน้าที่ และ 5. ประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยแบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามชนิดจัดลำดับคุณภาพ (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert)³⁵ ซึ่งสามารถจัดลำดับคุณภาพได้ 5 ระดับ โดยมีความหมาย ดังนี้

ระดับ 1 หมายถึง ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อยู่ในระดับน้อยที่สุด มีค่าน้ำหนัก เท่ากับ 1 คะแนน

ระดับ 2 หมายถึง ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อยู่ในระดับน้อย มีค่าน้ำหนัก เท่ากับ 2 คะแนน

ระดับ 3 หมายถึง ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าน้ำหนัก เท่ากับ 3 คะแนน

ระดับ 4 หมายถึง ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อยู่ในระดับมาก มีค่าน้ำหนัก เท่ากับ 4 คะแนน

³⁵ Rensis Likert, *New Patterns of Management* (New York: McGraw-Hill, 1961), 73-74.

ระดับ 5 หมายถึง ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าน้ำหนัก เท่ากับ 5 คะแนน

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนาและสร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถามขึ้นตามกรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์การวิจัยที่กำหนด โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องและนำผลการศึกษามาสร้าง ปรับปรุงและพัฒนาเครื่องมือภายใต้คำปรึกษาของอาจารย์ผู้ควบคุมการค้นคว้าอิสระ

ขั้นที่ 2 การตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างให้กับผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน พิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหา กับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง โดยใช้เทคนิค IOC (Index of Item Objective Congruence) โดยค่า IOC เท่ากับ 0.60 - 1.00 แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้ง

ขั้นที่ 3 นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้แก่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลนครนครปฐม และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลสามง่าม จำนวน 2 แห่ง แห่งละ 15 คน รวม 30 คน

ขั้นที่ 4 หาความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา โดยใช้วิธีของครอนบาค (Cronbach)³⁶ โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient) ปรากฏว่าค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .991

ขั้นที่ 5 จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ได้มีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการทำแบบสอบถามของผู้ให้ข้อมูลในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 3 แห่ง ประกอบด้วย 1) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลเมืองสองพี่น้อง 2) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลทุ่งคอก และ 3) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลบางตาเถร โดยผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย นายกเทศมนตรี 1 คน รองนายกเทศมนตรี 1 คน ปลัดเทศบาล 1 คน ผู้อำนวยการกองการศึกษา 1 คน หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 1 คน ผู้ดูแลเด็ก 5 คนและผู้ปกครองเด็ก 5 คน รวมแห่งละ 15 คน รวมทั้งสิ้น 45 คน ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน คือ ทำหนังสือเรียนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

³⁶ Lee J. Cronbach, *Essentials of Psychological Testing* (New York: Harper & Row Publisher, 1974), 161.

เพื่อทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังนายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี ปลัดเทศบาล ผู้อำนวยการกองการศึกษา หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ดูแลเด็กและผู้ปกครองเด็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของเทศบาลในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ที่เป็นประชากรช่วยอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้ตามที่กำหนด

การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากที่ได้เก็บแบบสอบถามกลับคืนมาแล้ว พิจารณาตรวจหาความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม แล้วจึงมีการนำข้อมูลดังกล่าวมาจัดระบบข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป และนำเสนอในรูปของตารางและความเรียง โดยใช้สถิติการวิจัย ดังนี้

1. การวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้ค่าความถี่ (f) และค่าร้อยละ (%)

2. การวิเคราะห์ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวิเคราะห์โดยใช้ค่ามัชฌิมเลขคณิต (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ทั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการวิเคราะห์ตามแนวคิดของเบสท์ (Best)³⁷ หากค่าเฉลี่ยอยู่ในช่วงใดก็แสดงว่า การปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นแบบนั้น ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00 ถึง 1.49 แสดงว่า ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.50 ถึง 2.49 แสดงว่า ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.50 ถึง 3.49 แสดงว่า ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ในระดับปานกลาง

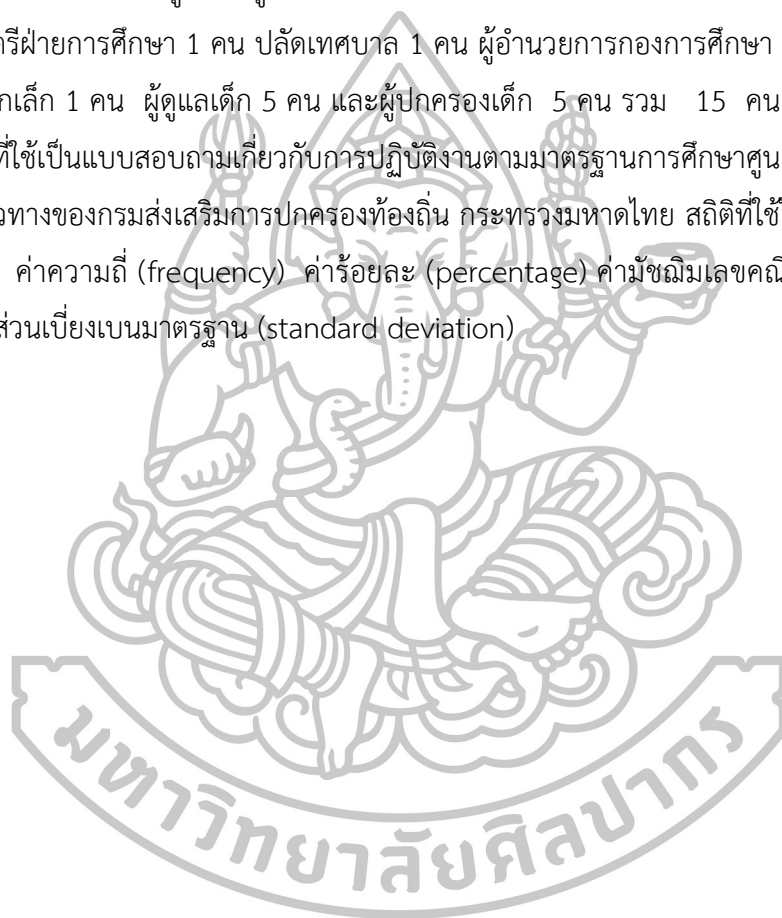
ค่าเฉลี่ย 3.50 ถึง 4.49 แสดงว่า ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 4.50 ถึง 5.00 แสดงว่า ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ในระดับมากที่สุด

³⁷ John W. Best, *Research in Education* (New Jersey: Prentice-Hall Inc., 1970), 190.

สรุป

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 3 แห่ง ผู้ให้ข้อมูลแต่ละ 15 คน ประกอบด้วย นายกเทศมนตรี 1 คน รองนายกเทศมนตรีฝ่ายการศึกษา 1 คน ปลัดเทศบาล 1 คน ผู้อำนวยการกองการศึกษา 1 คน หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 1 คน ผู้ดูแลเด็ก 5 คน และผู้ปกครองเด็ก 5 คน รวม 15 คน รวมทั้งสิ้น 45 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามกรอบแนวทางของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (arithmetic mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่อง “การปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี” เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และตอบข้อคำถามของการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ที่เป็นประชากร จำนวน 3 แห่ง ผู้ให้ข้อมูลศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแห่งละ 15 คน ได้แก่ นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรีฝ่ายการศึกษา ปลัดเทศบาล ผู้อำนวยการกองการศึกษา หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ดูแลเด็ก และผู้ปกครองเด็ก รวมทั้งสิ้น 45 คน ได้รับแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์กลับคืนมา 45 คน คิดเป็นร้อยละ 100 นำมาวิเคราะห์และเสนอผลการวิเคราะห์ โดยใช้ตารางประกอบคำบรรยาย จำแนกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งได้จากการตอบแบบสอบถามของนายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรีฝ่ายการศึกษา ปลัดเทศบาล ผู้อำนวยการกองการศึกษา หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ดูแลเด็ก และผู้ปกครองเด็ก จำนวน 3 แห่ง แห่งละ 15 คน รวมทั้งสิ้น 45 คน แยกพิจารณาตาม เพศ อายุ อายุราชการ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์ในการทำงาน ดังรายละเอียดในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ร้อยละของผู้ให้ข้อมูล จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ และ ประสบการณ์ในการทำงาน

ข้อที่	สถานภาพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1	เพศ		
	1. ชาย	14	31.11
	2. หญิง	31	68.89
	รวม	45	100.00
2	อายุ		
	1. ไม่เกิน 30 ปี	18	40.00
	2. 31 - 40 ปี	14	31.11
	3. 41 - 50 ปี	6	13.33
	4. 51 ปีขึ้นไป	7	13.56
	รวม	45	100.00
3	ระดับการศึกษา		
	1. ต่ำกว่าปริญญาตรี	14	31.11
	2. ปริญญาตรี	22	48.89
	3. สูงกว่าปริญญาตรี	9	20.00
	รวม	45	100.00
4	ตำแหน่งหน้าที่		
	1. นายกเทศมนตรี	3	6.67
	2. รองนายกเทศมนตรีฝ่ายการศึกษา	3	6.67
	3. ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	3	6.67
	4. ผู้อำนวยการกองการศึกษา	3	6.67
	5. หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3	6.67
	6. ครูผู้ดูแลเด็ก	15	33.33
	7. ผู้ปกครองเด็ก	15	33.33
	รวม	45	100.00

ตารางที่ 1 ร้อยละของผู้ให้ข้อมูล จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ และ ประสบการณ์ในการทำงาน (ต่อ)

ข้อที่	สถานภาพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
5	ประสบการณ์ในการทำงาน		
	1. ไม่เกิน 5 ปี	18	40.00
	2. 6 - 10 ปี	18	40.00
	3. 11 - 15 ปี	3	6.67
	4. 16 - 20 ปี	3	6.67
	5. 21 - 25 ปี	1	2.22
	6. 26 ปี ขึ้นไป	2	4.44
	รวม	45	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิง มีจำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 68.89 เป็นเพศชาย จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 31.11 ในจำนวนนี้ส่วนใหญ่ไม่เกิน 30 ปีขึ้นไป จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 รองลงมาคือ อายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 31.11 อายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 13.33 และน้อยที่สุดคือ อายุระหว่าง 51 ปีขึ้นไป จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 13.56 ทั้งนี้มีระดับการศึกษาปริญญาตรีมากที่สุด จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 48.89 รองลงมาคือ ต่ำกว่าระดับปริญญาตรี จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 31.11 และ น้อยที่สุดคือ ระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 ตำแหน่งหน้าที่ พบว่า ตำแหน่งนายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรีฝ่ายการศึกษา ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้อำนวยการกองการศึกษา หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีจำนวนเท่ากัน คือ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 6.67 ครูผู้ดูแลเด็กและผู้ปกครองเด็ก มีจำนวนเท่ากัน จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 ประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ประสบการณ์ไม่เกิน 5 ปีและ 6-10 ปี มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 รองลงมาประสบการณ์ 11-15 ปี และ ประสบการณ์ 16-20 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 6.67 ประสบการณ์ ต่ำกว่า 26 ปีขึ้นไป จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 4.44 และน้อยที่สุด คือ ประสบการณ์ 21-25 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.22

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาล

ในการวิเคราะห์การปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยใช้ค่ามัธยฐานเลขคณิต (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) จากผู้ให้ข้อมูล 3 แห่ง แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสท์ (Best) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังรายละเอียดตารางที่ 2 ถึงตารางที่ 14

ตารางที่ 2 ค่ามัธยฐานเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีโดยภาพรวม

(N= 3)

มาตรฐาน ที่	การปฏิบัติงานมาตรฐานการศึกษาศูนย์เด็กเล็กของ เทศบาล	(μ)	(σ)	ระดับ
1	ผู้ดูแลเด็กมีคุณธรรม จริยธรรม มีวุฒิ ความรู้ ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบ หมั่นพัฒนา ตนเองเข้ากับชุมชนได้ดี	4.35	0.39	มาก
2	ผู้ดูแลเด็กมีความสามารถในการจัดประสบการณ์การ เรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.16	0.40	มาก
3	ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีคุณธรรม จริยธรรม มี ภาวะผู้นำ และมีความสามารถในการบริหารจัดการ	4.32	0.38	มาก
4	ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ดูแลเด็กเล็ก และผู้เรียน มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของผู้ปกครองและชุมชนตน	4.22	0.37	มาก
5	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดหลักสูตรและกระบวนการ เรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.18	0.39	มาก
6	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพ ผู้เรียนอย่างหลากหลาย	4.15	0.41	มาก
7	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดพัฒนาสภาพแวดล้อมการ บริการที่ส่งเสริมสุขภาพอนามัย และความปลอดภัย	4.16	0.45	มาก
8	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการร่วมมือกันระหว่างบ้าน องค์การศาสนาสถาบันทางวิชาการ องค์กรภาครัฐและ เอกชน เพื่อพัฒนาวิธีการเรียนรู้ในชุมชน	3.97	0.45	มาก
9	ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์	4.17	0.38	มาก
10	ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร	4.24	0.40	มาก
11	ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี	4.22	0.38	มาก

ตารางที่ 2 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษา
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีโดยภาพรวม (ต่อ)

(N= 3)

มาตรฐาน ที่	การปฏิบัติงานมาตรฐานการศึกษาศูนย์เด็กเล็กของ เทศบาล	(μ)	(σ)	ระดับ
12	ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว	4.33	0.39	มาก
	รวม	4.24	0.38	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า การปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของ
เทศบาลในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.24$, $\sigma = 0.38$)
เมื่อจำแนกตามรายด้าน พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.24$, $\sigma = 0.38$) เมื่อพิจารณา
เป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้ง 12 ด้าน โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้
มาตรฐานที่ 1 ผู้ดูแลเด็กมีคุณธรรม จริยธรรม มีวุฒิ ความรู้ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบ
หมั่นพัฒนาตนเองเข้ากับชุมชนได้ดี ($\mu = 4.35$, $\sigma = 0.39$) มาตรฐานที่ 12 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและ
ลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว ($\mu = 4.33$, $\sigma = 0.39$) มาตรฐานที่ 3 ผู้บริหาร
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีคุณธรรม จริยธรรม มีภาวะผู้นำ และมีความสามารถในการบริหารจัดการ (μ
 $= 4.32$, $\sigma = 0.37$) มาตรฐานที่ 10 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร ($\mu = 4.24$, σ
 $= 0.40$) มาตรฐานที่ 11 ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี ($\mu = 4.22$, $\sigma = 0.38$)
มาตรฐานที่ 4 ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ดูแลเด็กเล็ก และผู้เรียนมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของ
ผู้ปกครองและชุมชน ($\mu = 4.22$, $\sigma = 0.37$) มาตรฐานที่ 5 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดหลักสูตรและ
กระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\mu = 4.18$, $\sigma = 0.39$) มาตรฐานที่ 9 ผู้เรียนมีคุณธรรม
จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ($\mu = 4.17$, $\sigma = 0.38$) มาตรฐานที่ 7 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการ
จัดพัฒนาสภาพแวดล้อมการบริการที่ส่งเสริมสุขภาพอนามัย และความปลอดภัย ($\mu = 4.16$, $\sigma =$
 0.45) มาตรฐานที่ 2 ผู้ดูแลเด็กมีความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างมี
ประสิทธิภาพ และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\mu = 4.16$, $\sigma = 0.40$) มาตรฐานที่ 6 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมี
การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนอย่างหลากหลาย ($\mu = 4.15$, $\sigma = 0.41$) มาตรฐานที่ 8

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการร่วมมือกันระหว่างบ้าน องค์กรศาสนาสถาบันทางวิชาการ องค์กรภาครัฐและเอกชน เพื่อพัฒนาวิธีการเรียนรู้ในชุมชน ($\mu = 3.97$, $\sigma = 0.45$)

ตารางที่ 3 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี มาตรฐานที่ 1

(N= 3)

ผู้ดูแลเด็กมีคุณธรรม จริยธรรม มีวุฒิ ความรู้ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบ หมั่นพัฒนาตนเองเข้ากับชุมชนได้ดี	μ	σ	ระดับ
1. มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน	4.35	0.37	มาก
2. มีความรักเด็ก ชยัน อดทน	4.43	0.38	มาก
3. มีความมุ่งมั่นและอุทิศตนในการสอนและพัฒนาผู้เรียน	4.40	0.37	มาก
4. กำลังศึกษาระดับปริญญาตรีทางการศึกษาปฐมวัย การศึกษาอนุบาลหรือจบการศึกษาระดับปริญญาตรีทางการศึกษาปฐมวัยการศึกษาอนุบาล หรือเทียบเท่า	4.27	0.47	มาก
5. หมั่นพัฒนาตนเอง หรือแสวงหาความรู้เพิ่มเติม	4.31	0.40	มาก
6. มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน	4.35	0.37	มาก
รวม	4.35	0.39	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า การปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี มาตรฐานที่ 1 ผู้ดูแลเด็กมีคุณธรรม จริยธรรม มีวุฒิ ความรู้ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบ หมั่นพัฒนาตนเองเข้ากับชุมชนได้ดี โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.35$, $\sigma = 0.39$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมาก ทุกข้อ โดยข้อ 2 มีความรักเด็ก ชยัน อดทนมีค่ามัชฌิมเลขคณิตสูงที่สุด ($\mu = 4.43$, $\sigma = 0.38$) รองลงมาคือข้อ 3 มีความมุ่งมั่นและอุทิศตนในการสอนและพัฒนาผู้เรียน ($\mu = 4.40$, $\sigma = 0.37$) ข้อ 1 มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ($\mu = 4.35$, $\sigma = 0.37$) ข้อ 5 หมั่นพัฒนาตนเองหรือแสวงหาความรู้เพิ่มเติม ($\mu = 4.31$, $\sigma = 0.40$) และข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตน้อยที่สุด คือ ข้อ 4 กำลังศึกษาระดับปริญญาตรีทางการศึกษาปฐมวัย การศึกษาอนุบาลหรือจบการศึกษาระดับปริญญาตรีทางการศึกษาปฐมวัยการศึกษาอนุบาล หรือเทียบเท่า ($\mu = 4.27$, $\sigma = 0.47$)

ตารางที่ 4 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษา
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี มาตรฐานที่ 2

(N= 3)

ผู้ดูแลเด็กมีความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่มี ประสิทธิภาพ และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	μ	σ	ระดับ
1. มีความรู้ความเข้าใจในหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย	4.21	0.39	มาก
2. มีความรู้ความเข้าใจจิตวิทยา และความเข้าใจเด็ก	4.11	0.41	มาก
3. มีความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.16	0.41	มาก
4. มีการประเมินพัฒนาการที่สอดคล้องกับสภาพจริง เหมาะสมตามวัย	4.19	0.41	มาก
รวม	4.16	0.40	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่า การปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของ
เทศบาลในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี มาตรฐานที่ 2 ผู้ดูแลเด็กมีความสามารถในการจัด
ประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยภาพรวม อยู่ในระดับ
มาก ($\mu = 4.16$, $\sigma = 0.40$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่ 1 มี
ความรู้ความเข้าใจในหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย มีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด ($\mu = 4.21$, $\sigma =$
0.39) รองลงมาคือข้อ 4 มีการประเมินพัฒนาการที่สอดคล้องกับสภาพจริงเหมาะสมตามวัย ($\mu =$
4.19, $\sigma = 0.41$) ข้อ 3 มีความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (μ
= 4.16, $\sigma = 0.41$) และข้อ 2 มีความรู้ความเข้าใจจิตวิทยา และความเข้าใจเด็ก มีค่ามัชฌิมเลข
คณิตน้อยที่สุด ($\mu = 4.11$, $\sigma = 0.41$)

ตารางที่ 5 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษา
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี มาตรฐานที่ 3

(N= 3)

ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีคุณธรรม จริยธรรม มีภาวะผู้นำ และ มีความสามารถในการบริหารจัดการ	μ	σ	ระดับ
1. มีคุณธรรม จริยธรรมและปฏิบัติตามจรรยาวิชาชีพ	4.35	0.38	มาก
2. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับเด็ก ผู้ดูแลเด็ก ผู้ปกครองและ ชุมชน	4.40	0.36	มาก
3. มีวิสัยทัศน์และภาวะความเป็นผู้นำ	4.22	0.41	มาก
รวม	4.32	0.38	มาก

จากตารางที่ 5 พบว่า การปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของ
เทศบาลในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี มาตรฐานที่ 3 ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีคุณธรรม
จริยธรรม มีภาวะผู้นำ และมีความสามารถในการบริหารจัดการ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu =$
4.32, $\sigma = 0.38$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่ 2 มีมนุษยสัมพันธ์
ที่ดีกับเด็ก ผู้ดูแลเด็ก ผู้ปกครองและชุมชน มีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด ($\mu = 4.40$, $\sigma = 0.36$)
รองลงมาข้อ 1 มีคุณธรรม จริยธรรมและปฏิบัติตามจรรยาวิชาชีพ ($\mu = 4.35$, $\sigma = 0.38$) และข้อ
3 มีวิสัยทัศน์และภาวะความเป็นผู้นำ มีค่ามัชฌิมเลขคณิตน้อยที่สุด ($\mu = 4.22$, $\sigma = 0.41$)

ตารางที่ 6 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษา
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี มาตรฐานที่ 4

(N= 3)

ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ดูแลเด็กเล็ก และผู้เรียนมีคุณภาพ เป็นที่ยอมรับของผู้ปกครองและชุมชน	μ	σ	ระดับ
1. ผู้ปกครองของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความพึงพอใจคุณภาพ ของผู้เรียน	4.23	0.38	มาก

ตารางที่ 6 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษา
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี มาตรฐานที่ 4 (ต่อ)
(N= 3)

ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ดูแลเด็กเล็ก และผู้เรียนมีคุณภาพ เป็นที่ยอมรับของผู้ปกครองและชุมชน	μ	σ	ระดับ
2. ผู้ปกครองและชุมชนในพื้นที่ตั้งของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความพึงพอใจผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและผู้ดูแลเด็กในการให้คำปรึกษา แนะนำตลอดจนการช่วยเหลือด้านอื่นๆ แก่ชุมชนและส่วนรวม	4.22	0.36	มาก
รวม	4.22	0.37	มาก

จากตารางที่ 6 พบว่า การปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี มาตรฐานที่ 4 ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ดูแลเด็กเล็ก และผู้เรียนมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของผู้ปกครองและชุมชนโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.22, \sigma = 0.37$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่ 1 ผู้ปกครองของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความพึงพอใจคุณภาพของผู้เรียน มีความมัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด ($\mu = 4.23, \sigma = 0.38$) และข้อ 2 มีความมัชฌิมเลขคณิตน้อยที่สุด ($\mu = 4.22, \sigma = 0.36$)

ตารางที่ 7 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษา
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี มาตรฐานที่ 5
(N= 3)

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ	μ	σ	ระดับ
1. ส่งเสริมให้ผู้ดูแลเด็กจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.26	0.40	มาก
2. ส่งเสริมพัฒนานวัตกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้	4.11	0.38	มาก
รวม	4.18	0.39	มาก

จากตารางที่ 7 พบว่า การปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี มาตรฐานที่ 5 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดหลักสูตร และกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.18$, $\sigma = 0.39$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่ 1 ส่งเสริมให้ผู้ดูแลเด็กจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด ($\mu = 4.26$, $\sigma = 0.40$) และข้อ 2 ส่งเสริมพัฒนานวัตกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีค่ามัชฌิมเลขคณิตน้อยที่สุด ($\mu = 4.11$, $\sigma = 0.38$)

ตารางที่ 8 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี มาตรฐานที่ 6

(N= 3)

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนอย่างหลากหลาย	μ	σ	ระดับ
1. จัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการทางสมอง ตอบสนอง ความสนใจและส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน	4.11	0.42	มาก
2. จัดกิจกรรมส่งเสริมค่านิยมที่ดีงาม	4.18	0.39	มาก
3. จัดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถด้านดนตรี ศิลปะและการเคลื่อนไหว	4.19	0.41	มาก
4. จัดกิจกรรมสืบสานและสร้างสรรค์ วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาไทย	4.23	0.43	มาก
5. จัดกิจกรรมส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย	4.06	0.44	มาก
รวม	4.15	0.41	มาก

จากตารางที่ 8 พบว่า การปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี มาตรฐานที่ 6 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนอย่างหลากหลาย โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.15$, $\sigma = 0.41$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่ 4 จัดกิจกรรมสืบสานและสร้างสรรค์ วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาไทย มีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด ($\mu = 4.23$, $\sigma = 0.43$) รองลงมาข้อ 3 จัดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถด้านดนตรี ศิลปะและการเคลื่อนไหว ($\mu =$

4.19, $\sigma = 0.41$) ข้อ 2 จัดกิจกรรมส่งเสริมค่านิยมที่ดีงาม ($\mu = 4.18$, $\sigma = 0.39$) ข้อ 1 จัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการทางสมอง ตอบสนองความสนใจและส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน ($\mu = 4.11$, $\sigma = 0.42$) และข้อ 5 จัดกิจกรรมส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย มีค่ามัธยฐานเลขคณิตน้อยที่สุด ($\mu = 4.06$, $\sigma = 0.44$)

ตารางที่ 9 ค่ามัธยฐานเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี มาตรฐานที่ 7 (N= 3)

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดพัฒนาสภาพแวดล้อมการบริการที่ส่งเสริมสุขภาพอนามัย และความปลอดภัย	μ	σ	ระดับ
1. จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และส่งเสริมประสบการณ์ชีวิตของผู้เรียน	4.19	0.42	มาก
2. มีการให้บริการที่ส่งเสริมสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยของผู้เรียน	4.23	0.42	มาก
3. จัดห้องเรียน พื้นที่สีเขียว สนามเด็กเล่น และสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอให้อยู่ในสภาพการใช้การได้ดี	4.06	0.52	มาก
รวม	4.16	0.45	มาก

จากตารางที่ 9 พบว่า การปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี มาตรฐานที่ 7 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดพัฒนาสภาพแวดล้อมการบริการที่ส่งเสริมสุขภาพอนามัย และความปลอดภัย โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.16$, $\sigma = 0.45$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่ 2 มีการให้บริการที่ส่งเสริมสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยของผู้เรียน มีค่ามัธยฐานเลขคณิตมากที่สุด ($\mu = 4.23$, $\sigma = 0.42$) รองลงมาข้อ 1 จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และส่งเสริมประสบการณ์ชีวิตของผู้เรียน ($\mu = 4.19$, $\sigma = 0.42$) และข้อ 3 จัดห้องเรียน พื้นที่สีเขียว สนามเด็กเล่น และสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอให้อยู่ในสภาพการใช้การได้ดี มีค่ามัธยฐานเลขคณิตน้อยที่สุด ($\mu = 4.06$, $\sigma = 0.52$)

ตารางที่ 10 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษา
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี มาตรฐานที่ 8

(N= 3)

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการร่วมมือกันระหว่างบ้าน องค์กรศาสนา สถาบันทางวิชาการ องค์กรภาครัฐและเอกชน เพื่อพัฒนาวิธีการ เรียนรู้ในชุมชน	μ	σ	ระดับ
1. ผู้ปกครองมีความพึงพอใจในความสะอาด และความเป็น ระเบียบเรียบร้อย และการให้บริการด้านสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ วิชาการและอื่นๆ ของสถานศึกษาแก่ชุมชน	4.16	0.44	มาก
2. เป็นแหล่งวิทยากรในการให้ความรู้และบริการชุมชน	3.90	0.45	มาก
3. มีการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน	3.87	0.46	มาก
รวม	4.11	0.42	มาก

จากตารางที่ 10 พบว่า การปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของ
เทศบาลในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี มาตรฐานที่ 8 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการร่วมมือกัน
ระหว่างบ้าน องค์กรศาสนาสถาบันทางวิชาการ องค์กรภาครัฐและเอกชน เพื่อพัฒนาวิธีการเรียนรู้
ในชุมชนโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.97, \sigma = 0.45$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่
ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่ 1 ผู้ปกครองมีความพึงพอใจในความสะอาด และความเป็นระเบียบ
เรียบร้อย และการให้บริการด้านสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ วิชาการและอื่นๆ ของสถานศึกษาแก่ชุมชน
มีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด ($\mu = 4.16, \sigma = 0.44$) รองลงมาข้อ 2 เป็นแหล่งวิทยากรในการ
ให้ความรู้และบริการชุมชน ($\mu = 3.90, \sigma = 0.45$) และข้อ 3 มีการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้
ร่วมกัน มีค่ามัชฌิมเลขคณิตน้อยที่สุด ($\mu = 3.87, \sigma = 0.46$)

ตารางที่ 11 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษา
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี มาตรฐานที่ 9

(N= 3)

ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ผู้เรียนมี คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์	μ	σ	ระดับ
1. มีวินัย ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ และปฏิบัติตาม ข้อตกลงเบื้องต้น	4.18	0.39	มาก
2. มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	4.20	0.37	มาก
3. ประหยัดใช้สิ่งของส่วนตนและส่วนรวมอย่างคุ้มค่า	4.13	0.42	มาก
4. มีมารยาทและปฏิบัติตามวัฒนธรรม	4.17	0.36	มาก
รวม	4.17	0.38	มาก

จากตารางที่ 11 พบว่า การปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของ
เทศบาลในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี มาตรฐานที่ 9 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และ
ค่านิยมที่พึงประสงค์โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.17$, $\sigma = 0.38$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ
พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่ 2 มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีค่า
มัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด ($\mu = 4.20$, $\sigma = 0.37$) รองลงมาคือข้อ 1 มีวินัย ความซื่อสัตย์ ความ
รับผิดชอบ และปฏิบัติตามข้อตกลงเบื้องต้น ($\mu = 4.18$, $\sigma = 0.39$) และข้อ 4 มีมารยาทและปฏิบัติตาม
ตามวัฒนธรรม ($\mu = 4.17$, $\sigma = 0.36$) และข้อ 3 ประหยัดใช้สิ่งของส่วนตนและส่วนรวมอย่างคุ้มค่า มีค่า
มัชฌิมเลขคณิตน้อยที่สุด ($\mu = 4.13$, $\sigma = 0.42$)

ตารางที่ 12 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษา
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี มาตรฐานที่ 10

(N= 3)

ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร	μ	σ	ระดับ
1. มีทักษะในการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ และกล้ามเนื้อเล็ก	4.32	0.40	มาก
2. มีทักษะในการใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5	4.29	0.40	มาก
3. มีทักษะในการสื่อสารที่เหมาะสมกับวัย	4.28	0.41	มาก
4. มีทักษะในการสังเกตและการสำรวจ	4.20	0.41	มาก

ตารางที่ 12 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษา
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี มาตรฐานที่ 10
(N= 3)

ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร	μ	σ	ระดับ
5. มีความรู้เรื่องตนเอง บุคคลที่เกี่ยวข้อง ธรรมชาติและสิ่ง ต่างๆ รอบตัว	4.13	0.40	มาก
รวม	4.24	0.40	มาก

จากตารางที่ 12 พบว่า การปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของ
เทศบาลในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี มาตรฐานที่ 10 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็น
ตามหลักสูตร โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.24, \sigma = 0.40$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า
อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่ 1 มีทักษะในการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ และกล้ามเนื้อเล็ก มีค่ามัชฌิม
เลขคณิตมากที่สุด ($\mu = 4.32, \sigma = 0.40$) รองลงมาคือข้อ 2 มีทักษะในการใช้ประสาทสัมผัสทั้ง
5 ($\mu = 4.29, \sigma = 0.40$) ข้อ 3 มีทักษะในการสื่อสารที่เหมาะสมกับวัย ($\mu = 4.28, \sigma = 0.41$)
ข้อ 4 มีทักษะในการสังเกตและการสำรวจ ($\mu = 4.20, \sigma = 0.41$) และข้อ 5 มีความรู้เรื่องตนเอง
บุคคลที่เกี่ยวข้อง ธรรมชาติและสิ่งต่างๆ รอบตัว มีค่ามัชฌิมเลขคณิตน้อยที่สุด ($\mu = 4.13, \sigma =$
0.40)

ตารางที่ 13 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษา
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี มาตรฐานที่ 11
(N= 3)

ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี	μ	σ	ระดับ
1. มีสุขนิสัยในการดูแลสุขภาพและป้องกันมิให้เกิดอุบัติเหตุ ต่อตนเองและผู้อื่น	4.14	0.39	มาก
2. มีน้ำหนักร่างกายสูง และมีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์	4.22	0.39	มาก
3. มีความมั่นใจกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม	4.16	0.39	มาก
4. ร่าเริงแจ่มใสมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อน ผู้ดูแลเด็ก และ ผู้อื่น	4.37	0.37	มาก
รวม	4.22	0.38	มาก

จากตารางที่ 13 พบว่า การปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี มาตรฐานที่ 11 ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.22, \sigma = 0.38$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่ 4 ไร่เรียงแจ่มใส มีมนุษย์สัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อน ผู้ดูแลเด็ก และผู้อื่น มีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด ($\mu = 4.37, \sigma = 0.37$) รองลงมาคือข้อ 3 มีน้ำหนักส่วนสูง และมีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์ ($\mu = 4.22, \sigma = 0.39$) ข้อ 2 มีความมั่นใจกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม ($\mu = 4.16, \sigma = 0.39$) และข้อ 1 มีสุขนิสัยในการดูแลสุขภาพและป้องกันมิให้เกิดอุบัติเหตุต่อตนเองและผู้อื่น มีค่ามัชฌิมเลขคณิตน้อยที่สุด ($\mu = 4.14, \sigma = 0.39$)

ตารางที่ 14 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี มาตรฐานที่ 12 (N= 3)

ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว	μ	σ	ระดับ
1. สนใจและร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ	4.29	0.39	มาก
2. สนใจและร่วมกิจกรรมด้านดนตรีและการเคลื่อนไหว	4.33	0.41	มาก
3. สนใจและร่วมกิจกรรมการออกกำลังกาย	4.38	0.37	มาก
รวม	4.33	0.39	มาก

จากตารางที่ 14 พบว่า การปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี มาตรฐานที่ 12 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.33, \sigma = 0.39$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่ 3 สนใจและร่วมกิจกรรมการออกกำลังกาย มีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด ($\mu = 4.38, \sigma = 0.37$) รองลงมาข้อ 2 สนใจและร่วมกิจกรรมด้านดนตรีและการเคลื่อนไหว ($\mu = 4.33, \sigma = 0.41$) และข้อ 1 สนใจและร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ มีค่ามัชฌิมเลขคณิตน้อยที่สุด ($\mu = 4.29, \sigma = 0.39$)

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 3 แห่ง ผู้ให้ข้อมูลแต่ละ 15 คน ประกอบด้วย นายกเทศมนตรี 1 คน รองนายกเทศมนตรี ฝ่ายการศึกษา 1 คน ปลัดเทศบาล 1 คน ผู้อำนวยการกองการศึกษา 1 คน หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 1 คน ผู้ดูแลเด็ก 5 คน และผู้ปกครองเด็ก 5 คน รวม 15 คน รวมทั้งสิ้น 45 คน ได้รับแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์กลับคืนมา 45 คน คิดเป็นร้อยละ 100 เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่ามัชฌิมเลขคณิต (Arithmetic mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. การปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ มาตรฐานที่ 1 ผู้ดูแลเด็กมีคุณธรรม จริยธรรม มีวุฒิ ความรู้ความสามารถตรงกับงานที่ได้รับมอบหมายพัฒนาตนเองเข้ากับชุมชนได้ดี ($\mu = 4.35$, $\sigma = 0.39$) มาตรฐานที่ 12 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว ($\mu = 4.33$, $\sigma = 0.39$) มาตรฐานที่ 3 ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีคุณธรรม จริยธรรม มีภาวะผู้นำ และมีความสามารถในการบริหารจัดการ ($\mu = 4.32$, $\sigma = 0.37$) มาตรฐานที่ 10 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร ($\mu = 4.24$, $\sigma = 0.40$) มาตรฐานที่ 11 ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี ($\mu = 4.22$, $\sigma = 0.38$) มาตรฐานที่ 4 ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ดูแลเด็กเล็ก และผู้เรียนมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของผู้ปกครองและชุมชน ($\mu = 4.22$, $\sigma = 0.37$) มาตรฐานที่ 5 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดหลักสูตรและ

กระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\mu = 4.18, \sigma = 0.39$) มาตรฐานที่ 9 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ($\mu = 4.17, \sigma = 0.38$) มาตรฐานที่ 7 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดพัฒนาสภาพแวดล้อมการบริการที่ส่งเสริมสุขภาพอนามัย และความปลอดภัย ($\mu = 4.16, \sigma = 0.45$) มาตรฐานที่ 2 ผู้ดูแลเด็กมีความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\mu = 4.16, \sigma = 0.40$) มาตรฐานที่ 6 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนอย่างหลากหลาย ($\mu = 4.15, \sigma = 0.41$) มาตรฐานที่ 8 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการร่วมมือกันระหว่างบ้าน องค์กรศาสนาสถาบันทางวิชาการ องค์กรภาครัฐและเอกชน เพื่อพัฒนาวิธีการเรียนรู้ในชุมชน ($\mu = 3.97, \sigma = 0.45$)

เมื่อจำแนกตามรายด้าน พบว่า

มาตรฐานที่ 1 ผู้ดูแลเด็กมีคุณธรรม จริยธรรม มีวุฒิ ความรู้ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบ หมั่นพัฒนาตนเองเข้ากับชุมชนได้ดี โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมาก ทุกข้อ โดยข้อ 2 มีความรักเด็ก ชยัน อดทนมีค่านิยมเลขคณิตสูงสุด ($\mu = 4.43, \sigma = 0.38$) รองลงมาคือข้อ 3 มีความมุ่งมั่นและอุทิศตนในการสอนและพัฒนาผู้เรียน ($\mu = 4.40, \sigma = 0.37$) ข้อ 1 มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ($\mu = 4.35, \sigma = 0.37$) ข้อ 5 หมั่นพัฒนาตนเองหรือแสวงหาความรู้เพิ่มเติม ($\mu = 4.31, \sigma = 0.40$) และข้อที่มีค่านิยมเลขคณิตน้อยที่สุด คือ ข้อ 4 กำลังศึกษาระดับปริญญาตรีทางการศึกษาปฐมวัย การศึกษาอนุบาลหรือจบการศึกษาระดับปริญญาตรีทางการศึกษาปฐมวัยการศึกษาอนุบาล หรือเทียบเท่า ($\mu = 4.27, \sigma = 0.47$)

มาตรฐานที่ 2 ผู้ดูแลเด็กมีความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.16, \sigma = 0.40$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่ 1 มีความรู้ความเข้าใจในหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย มีค่านิยมเลขคณิตมากที่สุด ($\mu = 4.21, \sigma = 0.39$) รองลงมาคือข้อ 4 มีการประเมินพัฒนาการที่สอดคล้องกับสภาพจริงเหมาะสมตามวัย ($\mu = 4.19, \sigma = 0.41$) ข้อ 3 มีความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\mu = 4.16, \sigma = 0.41$) และข้อ 2 มีความรู้ความเข้าใจจิตวิทยา และความเข้าใจเด็ก มีค่านิยมเลขคณิตน้อยที่สุด ($\mu = 4.11, \sigma = 0.41$)

มาตรฐานที่ 3 ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีคุณธรรม จริยธรรม มีภาวะผู้นำ และมีความสามารถในการบริหารจัดการ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่ 2 มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับเด็ก ผู้ดูแลเด็ก ผู้ปกครองและชุมชน มีค่านิยมเลขคณิตมากที่สุด รองลงมาข้อ 1 มีคุณธรรม จริยธรรมและปฏิบัติตามจรรยาวิชาชีพ และข้อ 3 มีวิสัยทัศน์และภาวะความเป็นผู้นำ มีค่านิยมเลขคณิตน้อยที่สุด

มาตรฐานที่ 4 ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ดูแลเด็กเล็ก และผู้เรียนมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของผู้ปกครองและชุมชนโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.22, \sigma = 0.37$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่ 1 ผู้ปกครองของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความพึงพอใจคุณภาพของผู้เรียน มีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด ($\mu = 4.23, \sigma = 0.38$) และข้อ 2 มีค่ามัชฌิมเลขคณิตน้อยที่สุด ($\mu = 4.22, \sigma = 0.36$)

มาตรฐานที่ 5 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.18, \sigma = 0.39$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่ 1 ส่งเสริมให้ผู้ดูแลเด็กจัดทำแผนการจัดการจัดประสบการณ์ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด ($\mu = 4.26, \sigma = 0.40$) และข้อ 2 ส่งเสริมพัฒนานวัตกรรมจัดการประสบการณ์การเรียนรู้และสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีค่ามัชฌิมเลขคณิตน้อยที่สุด ($\mu = 4.11, \sigma = 0.38$)

มาตรฐานที่ 6 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนอย่างหลากหลาย โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.15, \sigma = 0.41$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่ 4 จัดกิจกรรมสืบสานและสร้างสรรค์ วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาไทย มีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด ($\mu = 4.23, \sigma = 0.43$) รองลงมาข้อ 3 จัดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถด้านดนตรี ศิลปะและการเคลื่อนไหว ($\mu = 4.19, \sigma = 0.41$) ข้อ 2 จัดกิจกรรมส่งเสริมค่านิยมที่ดีงาม ($\mu = 4.18, \sigma = 0.39$) ข้อ 1 จัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการทางสมอง ตอบสนองความสนใจและส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน ($\mu = 4.11, \sigma = 0.42$) และข้อ 5 จัดกิจกรรมส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย มีค่ามัชฌิมเลขคณิตน้อยที่สุด ($\mu = 4.06, \sigma = 0.44$)

มาตรฐานที่ 7 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดพัฒนาสภาพแวดล้อมการบริการที่ส่งเสริมสุขภาพอนามัยและความปลอดภัย โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.16, \sigma = 0.45$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่ 2 มีการให้บริการที่ส่งเสริมสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยของผู้เรียน มีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด ($\mu = 4.23, \sigma = 0.42$) รองลงมาข้อ 1 จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และส่งเสริมประสบการณ์ชีวิตของผู้เรียน ($\mu = 4.19, \sigma = 0.42$) และข้อ 3 จัดห้องเรียน พื้นที่สีเขียว สนามเด็กเล่น และสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอให้อยู่ในสภาพการใ้การใช้การได้ดี มีค่ามัชฌิมเลขคณิตน้อยที่สุด ($\mu = 4.06, \sigma = 0.52$)

มาตรฐานที่ 8 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการร่วมมือกันระหว่างบ้าน องค์กรศาสนา สถาบันทางวิชาการ องค์กรภาครัฐและเอกชน เพื่อพัฒนาวิธีการเรียนรู้ในชุมชนโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.97, \sigma = 0.45$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่ 1

ผู้ปกครองมีความพึงพอใจในความสะดวก และความเป็นระเบียบเรียบร้อย และการให้บริการด้านสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ วิชาการและอื่นๆ ของสถานศึกษาแก่ชุมชน มีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด ($\mu = 4.16$, $\sigma = 0.44$) รองลงมาข้อ 2 เป็นแหล่งวิทยาการในการให้ความรู้และบริการชุมชน ($\mu = 3.90$, $\sigma = 0.45$) และข้อ 3 มีการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน มีค่ามัชฌิมเลขคณิตน้อยที่สุด ($\mu = 3.87$, $\sigma = 0.46$) มาตรฐานที่ 9 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่ 2 มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด รองลงมาคือข้อ 1 มีวินัย ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ และปฏิบัติตามข้อตกลงเบื้องต้นและข้อ 4 มีมารยาทและปฏิบัติตามวัฒนธรรม และข้อ 3 ประหยัดใช้สิ่งของส่วนตนและส่วนรวมอย่างคุ้มค่า มีค่ามัชฌิมเลขคณิตน้อยที่สุด

มาตรฐานที่ 10 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.17$, $\sigma = 0.38$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่ 2 มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด ($\mu = 4.20$, $\sigma = 0.37$) รองลงมาคือข้อ 1 มีวินัย ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ และปฏิบัติตามข้อตกลงเบื้องต้น ($\mu = 4.18$, $\sigma = 0.39$) และข้อ 4 มีมารยาทและปฏิบัติตามวัฒนธรรม ($\mu = 4.17$, $\sigma = 0.36$) และข้อ 3 ประหยัดใช้สิ่งของส่วนตนและส่วนรวมอย่างคุ้มค่า มีค่ามัชฌิมเลขคณิตน้อยที่สุด ($\mu = 4.13$, $\sigma = 0.42$)

มาตรฐานที่ 11 ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.24$, $\sigma = 0.40$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่ 1 มีทักษะในการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ และกล้ามเนื้อเล็ก มีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด ($\mu = 4.32$, $\sigma = 0.40$) รองลงมาคือข้อ 2 มีทักษะในการใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 ($\mu = 4.29$, $\sigma = 0.40$) ข้อ 3 มีทักษะในการสื่อสารที่เหมาะสมกับวัย ($\mu = 4.28$, $\sigma = 0.41$) ข้อ 4 มีทักษะในการสังเกตและการสำรวจ ($\mu = 4.20$, $\sigma = 0.41$) และข้อ 5 มีความรู้เรื่องตนเอง บุคคลที่เกี่ยวข้อง ธรรมชาติและสิ่งต่างๆ รอบตัว มีค่ามัชฌิมเลขคณิตน้อยที่สุด ($\mu = 4.13$, $\sigma = 0.40$)

มาตรฐานที่ 12 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.22$, $\sigma = 0.38$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่ 4 ไร่เรียงแจ่มใส มีมนุษย์สัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อน ผู้ดูแลเด็ก และผู้อื่น มีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด ($\mu = 4.37$, $\sigma = 0.37$) รองลงมาคือข้อ 3 มีน้ำหนักร่างกายสูง และมีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์ ($\mu = 4.22$, $\sigma = 0.39$) ข้อ 2 มีความมั่นใจกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม ($\mu = 4.16$, $\sigma = 0.39$) และข้อ 1 มีสุขนิสัยในการดูแลสุขภาพและป้องกันมิให้เกิดอุบัติเหตุต่อตนเองและผู้อื่น มีค่ามัชฌิมเลขคณิตน้อยที่สุด ($\mu = 4.14$, $\sigma = 0.39$)

การอภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย เรื่องการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี มีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาพิจารณา เพื่อให้ทราบสภาพที่แท้จริงที่เป็นไปได้ และสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ จึงอภิปรายผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. จากผลการวิจัยที่พบว่า การปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามรายด้าน พบว่าโดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ มาตรฐานที่ 1 ผู้ดูแลเด็กมีคุณธรรม จริยธรรม มีวุฒิ ความรู้ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบ หมั่นพัฒนาตนเองเข้ากับชุมชนได้ดี มาตรฐานที่ 12 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว มาตรฐานที่ 3 ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีคุณธรรม จริยธรรม มีภาวะผู้นำ และมีความสามารถในการบริหารจัดการ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะเด็กเป็นทรัพยากรที่ทรงคุณค่า และมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศชาติในอนาคตการพัฒนาเด็กให้ได้รับความพร้อมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญาจึงนับเป็นภารกิจสำคัญที่หน่วยงานซึ่งรับผิดชอบจะต้องตระหนัก และให้ความสนใจ เพื่อให้การพัฒนาเด็กเป็นไปอย่างมีคุณภาพและได้มาตรฐานเหมาะสมกับวัย เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ จึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับทรัพยากรที่เป็นตัวสนับสนุนสำคัญนั่นก็คือ ทรัพยากรด้านบุคคลเป็นสำคัญ ซึ่งกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้เล็งเห็นความสำคัญในการจัดทำมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยจัดให้มาตรฐานด้านบุคลากร อยู่ในมาตรฐานแรกที่ต้องคำนึงถึง โดยต้องมีการคัดเลือกบุคลากรให้มีความรักเด็ก ขยัน อดทน มีความมุ่งมั่นและอุทิศตนในการสอนและพัฒนาผู้เรียน มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน หมั่นพัฒนาตนเองหรือแสวงหาความรู้เพิ่มเติม และมีกำลังศึกษาระดับปริญญาตรีทางการศึกษาปฐมวัย การศึกษาอนุบาลหรือจบการศึกษาระดับปริญญาตรีทางการศึกษาปฐมวัย การศึกษาอนุบาล หรือเทียบเท่าสอดคล้องกับงานวิจัยของรำเพย แดงประไพบุคลากร พบว่า บุคลากร ผู้ปกครองมีระดับความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุดโดยเฉพาะข้อ 6 มีการใช้ภาษาอย่างง่าย ๆ เพื่อให้เด็กเข้าใจง่าย บุคลากรทางการศึกษาปฐมวัย อันได้แก่ ครู พี่เลี้ยงเด็กเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดเด็กมากเปรียบประดุจพ่อและแม่คนที่สองของเด็ก ดังที่กรมวิชาการ ได้กล่าวถึงคุณลักษณะบุคลากรที่อยู่ในสถานปฐมวัยไว้ว่า บุคลากรทุกคนในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ควรมีความเมตตาต่อเด็กและช่วยส่งเสริมให้เด็กเกิดความไว้วางใจผู้อื่น อันเป็นพื้นฐานสำคัญของการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่

และควรเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับเด็ก เช่น มีความเมตตา มีการใช้ภาษาที่สร้างสรรค์ มีกิริยาที่สุภาพ ใช้เหตุผลมากกว่าอารมณ์ นอกจากนั้นบุคลากรควรมีความรู้ ความเข้าใจเด็กปฐมวัยด้วยเพราะครุมีหน้าที่ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็ก ดังนั้น ผู้ปกครองจึงมีความต้องการให้บุคลากรมีความคิดสร้างสรรค์และมีความรู้เกี่ยวกับสุขภาพ และการรักษาความปลอดภัย เพราะสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยไม่ได้มีหน้าที่ด้านการดูแลเท่านั้นแต่ต้องให้การศึกษาควบคู่ไปด้วย ดังนั้นบุคลากรจึงเป็นส่วนหนึ่งของความสำเร็จในการจัดสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ในส่วนของการปฏิบัติเพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัย ทั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของเกลาร์จิกา ถวัลย์เสรีได้ศึกษาความรู้ ความเข้าใจของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี พบว่า 1. ผู้ปกครองมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน พบว่าด้านการจัดบริการให้กับเด็กปฐมวัยด้านการจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กด้านการจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับผู้ปกครอง อยู่ในระดับมากทุกด้าน 2. ความรู้ ความเข้าใจของผู้ปกครอง เกี่ยวกับการจัดการศึกษา ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเมื่อจำแนกตามปัจจัยพื้นฐานของผู้ปกครองประกอบด้วย อายุ อาชีพ รายได้ และระดับการศึกษา พบว่า ผู้ปกครองมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการจัดบริการให้กับเด็กปฐมวัย และด้านความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับผู้ปกครองแตกต่างกัน และยังสอดคล้องกับกิตติศัพท์ ใจทน พบว่า ผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย โดยภาพรวมสามารถปฏิบัติได้ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในรายละเอียดแล้ว พบว่า มาตรฐานที่ 6 ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย สามารถปฏิบัติได้มากกว่าด้านอื่น โดยภาพรวมสามารถปฏิบัติได้ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในรายละเอียดแล้ว พบว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นสถานที่แลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยของผู้ดูแลเด็กด้วยกัน สามารถปฏิบัติได้มากกว่าข้ออื่น รองลงมา คือ ผู้ดูแลเด็กได้มีการสร้างเครือข่ายโดยการจัดตั้งชมรมผู้ดูแลเด็กเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการปฏิบัติงาน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นได้ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยในระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับอำเภอ ระดับจังหวัด ระดับภาค และระดับประเทศ ตามลำดับ ส่วนข้อที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอแม่สรวย สามารถปฏิบัติได้น้อยกว่าเรื่องอื่น คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอแม่สรวยได้มีการจัดประชุมผู้ดูแลเด็กระดับอำเภออย่างต่อเนื่อง ส่วนปัญหาและอุปสรรคของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้ข้อมูลว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของอำเภอแม่สรวยแต่ละ

แห่งมีแนวทาง นโยบายในการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่แตกต่างกัน ต่างคนต่างดำเนินงานของตนเอง ยังไม่ได้รับการส่งเสริมในระดับภาพรวมของอำเภอ จึงต้องมีการประสานงานร่วมกัน เพื่อความเป็นเอกภาพในการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยให้ใกล้เคียงกัน

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่อง การปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นและเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

ข้อเสนอแนะของการวิจัย

เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. จากการศึกษากิจการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลพบว่า มาตรฐานที่ 8 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการร่วมมือกันระหว่างบ้าน องค์กรศาสนา สถาบันทางวิชาการ องค์กรภาครัฐและเอกชน เพื่อพัฒนาวิธีการเรียนรู้ในชุมชน เป็นอันดับสุดท้ายของมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดังนั้น ผู้บริหารควรเพิ่มแนวทางการแก้ไขในเรื่องการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ผู้บริหารควรตระหนัก การร่วมมือกันระหว่างบ้าน องค์กรศาสนา สถาบันทางวิชาการ องค์กรภาครัฐและเอกชน เพื่อพัฒนาวิธีการเรียนรู้ในชุมชน โดยกำหนดทิศทางของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และควรกำหนดทิศทางกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับการดำเนินงานของชุมชนและท้องถิ่น เมื่อถึงในระดับการนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ ผู้บริหารควรเพิ่มการตรวจสอบการประเมินแผนงาน โครงการ/กิจกรรม และการรายงานผลการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมที่เป็นรูปธรรมอย่างชัดเจน

2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรกำหนดนโยบายระดับปฏิบัติการให้กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขยายการบริหารเชิงกลยุทธ์ในระดับนโยบายให้กับครู ผู้บริหารศูนย์ เพื่อให้เกิดการพัฒนาในระบบการศึกษาและการปฏิบัติงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรกำหนดนโยบายส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการศึกษาของครู ผู้บริหาร เพื่อให้เกิดการบริหารและปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพตามมาตรฐานการศึกษา และควรมีการตรวจสอบนโยบายการดำเนินงานร่วมกัน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ตามที่ผู้วิจัยได้มีข้อเสนอแนะของการวิจัยข้างต้น เพื่อให้งานวิจัยเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ได้แพร่หลายออกไป และเป็นประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าของผู้บริหาร นักวิชาการ และผู้สนใจทั่วไป จึงขอเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลต่างๆ
2. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

รายการอ้างอิง

- “ประกาศกฎกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2551” ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 125, ตอนที่ 23 ง (11 กุมภาพันธ์ 2551): 2.
- เกล้าจิกา ถวัลย์เสรี. “ความรู้ ความเข้าใจของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี.” ปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ, 2553.
- เทศบาลเมืองสองพี่น้อง. **ประวัติเทศบาลเมืองสองพี่น้อง**. เข้าถึงเมื่อ 5 กุมภาพันธ์ 2558. เข้าถึงได้จาก <http://songpeenongcity.go.th/index.php?w=1&p=home>
- เลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. **แผนปฏิบัติการตามแผนยุทธศาสตร์ชาติด้านเด็กปฐมวัย (แรกเกิดถึงก่อนเข้าประถมศึกษาปีที่ 1) ตามนโยบายรัฐบาลด้านเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2555-2559**. เข้าถึงเมื่อ 13 ธันวาคม 2557. เข้าถึงได้จาก <http://admin.e-library.onecapps.org/Book/1204.pdf>
- เลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. **นโยบายและแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กปฐมวัย (0-5ปี) ระยะยาว 2550-2559**. ห้างหุ้นส่วนจำกัด จี.ที.ซี. คอมมิวนิเคชั่น, 2550.
- กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย. **มาตรฐานการศึกษา (ขั้นพัฒนา) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและแบบกรอกผลการประเมินมาตรฐานการศึกษา**. เข้าถึงเมื่อ 29 เมษายน 2557. เข้าถึงได้จาก http://www.teacher.ssr.u.ac.th/training/file.php/1/PM7/_PM-7-04.pdf
- กระทรวงมหาดไทย. **คู่มือศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**. เข้าถึงเมื่อ 13 ธันวาคม 2557. เข้าถึงได้จาก http://www.dla.go.th/work/e_book/eb6/eb6_3/3km4.pdf
- กระทรวงศึกษาธิการ. **แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา**. โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, 2554.
- กระทรวงศึกษาธิการ. **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545**. เข้าถึงเมื่อ 5 กุมภาพันธ์ 2558. เข้าถึงได้จาก <https://www.mwit.ac.th/~person/01-Statutes/NationalEducation.pdf>

- กระทรวงศึกษาธิการ. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. เข้าถึงเมื่อ 5 กุมภาพันธ์ 2558. เข้าถึงได้จาก <https://www.mwit.ac.th/~person/01-Statutes/NationalEducation.pdf>
- กระทรวงศึกษาธิการ. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. เข้าถึงเมื่อ 13 ธันวาคม 2557. เข้าถึงได้จาก <http://www.moe.go.th/hp-vichai/ex-prb05-5.htm>
- กระทรวงศึกษาธิการ. หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช ๒๕๔๖. เข้าถึงเมื่อ 5 กุมภาพันธ์ 2558. เข้าถึงได้จาก <http://netra.lpru.ac.th/~uraiwan/text/kg%202546.pdf>
- กิตติศัพท์ ใจทน. “มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย.” หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง, 2555.
- จิราพร นราศรี. “การศึกษาการดำเนินงานการจัดการเรียนรู้ที่ช่วยพัฒนาเด็กปฐมวัย ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชนบุรี เขต 1.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2550.
- ตุ๊กตา สิวาเลาเต่า. “การจัดการศึกษาปฐมวัยตามเกณฑ์มาตรฐานด้านการบริหารและการจัดการศึกษากับพัฒนาการเด็กปฐมวัยของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การ ศึกษา ประถมศึกษาสมุทรสาคร.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2555.
- ทองอินทร์ วงศ์โสธร. “ทฤษฎีระบบ.” ในประมวลสาระชุดวิชาทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษา หน่วยที่ 3. นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2536.
- นงลักษณ์ โกศรี. “การวิเคราะห์องค์ประกอบคุณภาพการจัดการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์การบริหารส่วนตำบล.” ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยทางการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2552.
- ภัททิรา ขาดิพุดชา. แนวทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์เด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. เข้าถึงเมื่อ 5 กุมภาพันธ์ 2558. เข้าถึงได้จาก <http://mis.cola.kku.ac.th/frontend/alumni/9992>
- รำเพย แดงประไพ. “ความต้องการของผู้ปกครองต่อบริการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบล อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี.” ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2550.

- วาสนา ชัดติยวงษ์. “การดำเนินการจัดตั้งและการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาศึกษาก่อนวัยอนุบาลอย่างมีส่วนร่วมและพึ่งตนเองของชุมชน : กรณีศึกษา ตำบลกกโก อำเภอเมืองจังหวัดลพบุรี.” ปรินญาการศึกษาดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2548.
- ศิริศิลป์ บุตรจันทร์. “การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กภายใต้กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น: กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลเป่า อำเภอตระการพืชผล จังหวัดอุบลราชธานี.” เข้าถึงเมื่อ 5 กุมภาพันธ์ 2558. เข้าถึงได้จาก http://www.pol.ubu.ac.th/news_file/attachment-1368808528.doc
- ศูนย์อนามัยที่ 4 ราชบุรี. รายงาน ตำบลทุ่งคอก ของอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี. เข้าถึงเมื่อ 5 กุมภาพันธ์ 2558. เข้าถึงได้จาก <http://122.154.73.26/hpd/child/?m=report&R=childcenter&t=720712>
- สนิท จรอนันต์. ความเข้าใจเรื่องการปกครองท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.
- สภานิติบัญญัติแห่งชาติ. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550. เข้าถึงเมื่อ 13 ธันวาคม 2557. เข้าถึงได้จาก <http://www.mua.go.th/users/he-commission/doc/law/Constitution2550.pdf>
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550. เข้าถึงเมื่อ 13 ธันวาคม 2557. <http://www.mua.go.th/users/he-commission/doc/law/Constitution2550.pdf>
- สุดสงวน พรหมเวียง. การดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกุงธาร อำเภอกุเวียง จังหวัดขอนแก่น. เข้าถึงเมื่อ 5 กุมภาพันธ์ 2558, เข้าถึงได้จาก <http://www.kroobannok.com/blog/75243>
- Katz Daniel and Robert Khan L. **The social Psychology of Organization.** 2nd ed. New York: John Wiley & Sons, 1978.
- Best John W. **Research in Education.** New Jersey: Prentice-Hall Inc., 1970.
- Cronbach, Lee J. **Essentials of Psychological Testing,** 3rd ed. New York: Harper & Row Publisher, 1974.
- Likert Rensis. **New Patterns of Management.** New York: McGraw-Hill, 1961.

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

1. ชื่อ-สกุล ดร.รศพร ทองธรรมจินดา
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียน
สถานที่ทำงาน โรงเรียนอนุบาลสุขสวัสดิ์
2. ชื่อ-สกุล นางวรลักษณ์ จาตุรพันธ์
ตำแหน่ง หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
สถานที่ทำงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลนครอ้อมน้อย
3. ชื่อ-สกุล ดร.พรรณมาศ พรหมพิลา
ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการโรงเรียน
สถานที่ทำงาน โรงเรียนเทศบาล 2 วัดปราสาททอง

รายชื่อศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ใช้ในการทดลองเครื่องมือวิจัย (try out)

ที่	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	จังหวัด
1	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลเมืองนคร นครปฐม	นครปฐม
2	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลสามง่าม	นครปฐม

รายชื่อศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ใช้ในการวิจัย

ที่	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	จังหวัด
1	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลบางตาเถร	สุพรรณบุรี
2	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลทุ่งคอก	สุพรรณบุรี
3	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเมืองสองพี่น้อง	สุพรรณบุรี

แบบสอบถามการวิจัยเรื่อง

การปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลในอำเภอสองพี่น้อง
จังหวัดสุพรรณบุรี

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทราบการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี จึงขอความกรุณาจากท่านได้โปรดตอบคำถามตามสภาพความเป็นจริงที่ปรากฏในหน่วยงานของท่าน คำตอบเหล่านี้จะไม่มีผลกระทบต่อการทำงานของท่านแต่ประการใด

2. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
ของเทศบาล

ขอขอบพระคุณในความอนุเคราะห์ด้วยดีและการเสียสละเวลาอันมีค่ายิ่งเพื่อการ
ดำเนินการวิจัยในครั้งนี้

อัครวัฒน์ อัครธรรมฤทธิ์

นักศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงใน ○ หน้าข้อที่ตรงกับสถานภาพของท่าน

สถานภาพ		
1. เพศ		
☐ ชาย	☐ หญิง	
2. อายุ		
☐ ไม่เกิน 30 ปี	☐ 30 - 40 ปี	
☐ 41 - 50 ปี	☐ 51 ปี ขึ้นไป	
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด		
☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี	☐ ปริญญาตรี	
☐ สูงปริญญาตรี		
4. ตำแหน่งหน้าที่		
☐ นายกเทศมนตรี	☐ รองนายกเทศมนตรีฝ่ายการศึกษา	
☐ ปลัดเทศบาล	☐ ผู้อำนวยการสำนัก/กอง/ส่วนการศึกษา	
☐ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	☐ ครูผู้ดูแลเด็ก	
☐ ผู้ปกครอง		
5. ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน		
☐ ไม่เกิน 5 ปี	☐ 6 - 10 ปี	☐ 11 - 15 ปี
☐ 16 -20 ปี	☐ 21 - 25 ปี	☐ 26 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลตามความคิดเห็นของบุคลากรและคณะผู้บริหารเทศบาลในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี

คำชี้แจง แบบสอบถามตอนนี้ มีงสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลตามความคิดเห็นของบุคลากรและคณะผู้บริหารเทศบาลในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่ามีตัวเลือก 5 ระดับ โปรดทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องว่างให้ตรงกับค่าระดับที่ตรงกับความเห็นของท่านมากที่สุดและโปรดตอบทุกข้อ

เกณฑ์ในการพิจารณา มีดังนี้

- ระดับ 1 หมายถึง ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อยู่ในระดับน้อยที่สุด มีค่าน้ำหนัก เท่ากับ 1 คะแนน
- ระดับ 2 หมายถึง ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อยู่ในระดับน้อย มีค่าน้ำหนัก เท่ากับ 2 คะแนน
- ระดับ 3 หมายถึง ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าน้ำหนัก เท่ากับ 3 คะแนน
- ระดับ 4 หมายถึง ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อยู่ในระดับมาก มีค่าน้ำหนัก เท่ากับ 4 คะแนน
- ระดับ 5 หมายถึง ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าน้ำหนัก เท่ากับ 5 คะแนน

มาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาล	ระดับความคิดเห็น				
	1	2	3	4	5
ผู้ดูแลเด็กมีคุณธรรม จริยธรรม มีวุฒิ ความรู้ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบ หมั่นพัฒนาตนเองเข้ากับชุมชนได้ดี					
1. มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน					
2. มีความรักเด็ก ชยัน อดทน					
3. มีความมุ่งมั่นและอุทิศตนในการสอนและพัฒนาผู้เรียน					
4. กำลังศึกษาระดับปริญญาตรีทางการศึกษาปฐมวัย การศึกษาอนุบาลหรือจบการศึกษาระดับปริญญาตรีทางการศึกษาปฐมวัย การศึกษาอนุบาล หรือเทียบเท่า					

มาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาล	ระดับความคิดเห็น				
	1	2	3	4	5
5. หมั่นพัฒนาตนเอง หรือแสวงหาความรู้เพิ่มเติม					
6. มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน					
ผู้ดูแลเด็กมีความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
1. มีความรู้ความเข้าใจในหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย					
2. มีความรู้ความเข้าใจจิตวิทยา และความเข้าใจเด็ก					
3. มีความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
4. มีการประเมินพัฒนาการที่สอดคล้องกับสภาพจริงเหมาะสมตามวัย					
ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีคุณธรรม จริยธรรม มีภาวะผู้นำ และมีความสามารถในการบริหารจัดการ					
1. มีคุณธรรม จริยธรรมและปฏิบัติตามจรรยาวิชาชีพ					
2. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับเด็ก ผู้ดูแลเด็ก ผู้ปกครองและชุมชน					
3. มีวิสัยทัศน์และภาวะความเป็นผู้นำ					
ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ดูแลเด็กเล็ก และผู้เรียนมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของผู้ปกครองและชุมชน					
1. ผู้ปกครองของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความพึงพอใจคุณภาพของผู้เรียน					
2. ผู้ปกครองและชุมชนในพื้นที่ตั้งของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความพึงพอใจผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและผู้ดูแลเด็กในการให้คำปรึกษา แนะนำตลอดจนการช่วยเหลือด้านอื่นๆ แก่ชุมชนและส่วนรวม					
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
1. ส่งเสริมให้ผู้ดูแลเด็กจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
2. ส่งเสริมพัฒนานวัตกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้					
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนอย่างหลากหลาย					

มาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาล	ระดับความคิดเห็น				
	1	2	3	4	5
1. จัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการทางสมอง ตอบสนองความสนใจและส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน					
2. จัดกิจกรรมส่งเสริมค่านิยมที่ดีงาม					
3. จัดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถด้านดนตรี ศิลปะและการเคลื่อนไหว					
4. จัดกิจกรรมสืบสานและสร้างสรรค์ วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาไทย					
5. จัดกิจกรรมส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย					
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดพัฒนาสภาพแวดล้อมการบริการที่ส่งเสริมสุขภาพอนามัย และความปลอดภัย					
1. จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และส่งเสริมประสบการณ์ชีวิตของผู้เรียน					
2. มีการให้บริการที่ส่งเสริมสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยของผู้เรียน					
3. จัดห้องเรียน พื้นที่สีเขียว สนามเด็กเล่น และสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอให้อยู่ในสภาพการใ้การใช้การได้ดี					
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการร่วมมือกันระหว่างบ้าน องค์กรศาสนา สถาบันทางวิชาการ องค์กรภาครัฐและเอกชน เพื่อพัฒนาวิธีการเรียนรู้ในชุมชน					
1. ผู้ปกครองมีความพึงพอใจในความสะอาด และความเป็นระเบียบเรียบร้อย และการให้บริการด้านสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ วิชาการและอื่นๆ ของสถานศึกษาแก่ชุมชน					
2. เป็นแหล่งวิทยากรในการให้ความรู้และบริการชุมชน					
3. มีการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน					
ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์					
1. มีวินัย ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ และปฏิบัติตามข้อตกลงเบื้องต้น					

มาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาล	ระดับความคิดเห็น				
	1	2	3	4	5
2. มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน					
3. ประหยัดใช้สิ่งของส่วนตนและส่วนรวมอย่างคุ้มค่า					
4. มีมารยาทและปฏิบัติตามวัฒนธรรม					
ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร					
1. มีทักษะในการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ และกล้ามเนื้อเล็ก					
2. มีทักษะในการใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5					
3. มีทักษะในการสื่อสารที่เหมาะสมกับวัย					
4. มีทักษะในการสังเกตและการสำรวจ					
5. มีความรู้เรื่องตนเอง บุคคลที่เกี่ยวข้องธรรมชาติและสิ่งต่างๆ รอบตัว					
ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี					
1. มีสุขนิสัยในการดูแลสุขภาพและป้องกันมิให้เกิดอุบัติเหตุกับตนเองและผู้อื่น					
2. มีน้ำหนักร่างกายสูง และมีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์					
3. มีความมั่นใจกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม					
4. ร่าเริงแจ่มใสมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อน ผู้ดูแลเด็ก และผู้อื่น					
ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว					
1. สนใจและร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ					
2. สนใจและร่วมกิจกรรมด้านดนตรีและการเคลื่อนไหว					
3. สนใจและร่วมกิจกรรมการออกกำลังกาย					

ภาคผนวก จ
ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือวิจัย

Reliability

Scale : ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.991	.992	30

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Squared Multiple Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
topic001	823.37143	7772.652	.351	.	.991
topic002	823.65714	7821.467	.071	.	.991
topic003	823.51429	7798.728	.234	.	.991
topic004	823.57143	7770.017	.467	.	.991
topic005	823.51429	7783.551	.420	.	.991
topic006	823.48571	7780.492	.375	.	.991
topic007	822.94286	7731.173	.634	.	.991
topic008	823.02857	7720.264	.760	.	.991
topic009	822.65714	7736.879	.808	.	.991
topic010	822.97143	7725.734	.735	.	.991
topic011	822.74286	7747.432	.671	.	.991
topic012	822.74286	7732.255	.795	.	.991
topic013	822.71429	7732.151	.795	.	.991
topic014	822.91429	7736.845	.747	.	.991

topic015	822.82857	7730.793	.820	.991
topic016	822.65714	7739.997	.840	.991
topic017	822.97143	7738.087	.647	.991
topic018	823.08571	7743.022	.621	.991
topic019	822.97143	7724.440	.744	.991
topic020	823.00000	7728.765	.723	.991
topic021	822.77143	7733.593	.787	.991
topic022	822.94286	7717.173	.786	.991
topic023	822.74286	7734.491	.777	.991
topic024	822.82857	7735.264	.700	.991
topic025	822.77143	7750.534	.648	.991
topic026	822.77143	7731.476	.858	.991
topic027	822.77143	7737.887	.864	.991
topic028	822.74286	7737.255	.754	.991
topic029	822.91429	7731.081	.794	.991
topic030	822.94286	7737.467	.675	.991
topic031	822.71429	7735.269	.769	.991
topic032	822.88571	7731.928	.778	.991
topic033	822.82857	7751.499	.693	.991
topic034	822.82857	7748.146	.637	.991
topic035	822.74286	7735.844	.879	.991
topic036	822.71429	7728.151	.827	.991
topic037	822.82857	7727.440	.799	.991
topic038	822.62857	7739.770	.786	.991
topic039	822.85714	7734.479	.750	.991
topic040	822.77143	7738.946	.743	.991
topic041	822.82857	7734.852	.786	.991
topic042	822.80000	7732.871	.797	.991
topic043	822.80000	7733.812	.707	.991
topic044	822.88571	7729.928	.794	.991

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - นามสกุล	อัศววัฒน์ อัศวธรรมฤทธิ
วัน เดือน ปีเกิด	13 เมษายน 2513
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	4/2 เทศบาล 1 ตำบลสองพี่น้อง อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนเทศบาล 1 ตลาดบางลี่ (พานิชอุทิศ) จังหวัดสุพรรณบุรี
ตำแหน่ง	ครู คศ. 1 ระดับ 5
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2537	ปริญญาตรี ปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.) การบริหารธุรกิจ สถาบันราชภัฏนครปฐม จังหวัดนครปฐม
พ.ศ. 2558	กำลังศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร จังหวัดนครปฐม
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2543 - 2545	เจ้าหน้าที่พัสดุระดับ 2 องค์กรบริหารส่วนตำบลห้วยทราย จังหวัดสระบุรี
พ.ศ. 2545 - 2550	เจ้าหน้าที่ธุรการ ระดับ 3 เทศบาลเมืองสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี
พ.ศ. 2550 - 2557	นักวิชาการศึกษา ระดับ 3 เทศบาลเมืองสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี
พ.ศ. 2557 - ปัจจุบัน	ครู คศ. 1 ระดับ 5 โรงเรียนเทศบาล 1 ตลาดบางลี่ (พานิชอุทิศ) จังหวัดสุพรรณบุรี